



T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU BİLİM DALI

TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU
YÜKSEK LİSANS TEZİ

Burak FİDAN

BURSA-2022



**T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI
CEZA VE CEZA MUHAKEMESİ HUKUKU BİLİM DALI**

**TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

Burak FİDAN

**Danışman:
Prof. Dr. Zeynel T. KANGAL**

BURSA 2022

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Bilim Dalı'nda 701680012 numaralı Burak Fidan'ın hazırladığı "Türk Ceza Hukukunda Fuşşa Sürüklenme Suçu" konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı,/...../2022 günü-..... saatlerini arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye
Dr. Meral Balcı
Bursa Uludağ Üniversitesi

TEZ ONAY SAYFASI

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Bilim Dalı'nda 701680012 numaralı Burak Fidan'ın hazırladığı "Türk Ceza Hukukunda Fuhş Sürüklenme Suçu" konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı,/...../2022 günü-..... saatlerini arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye (Tez Danışmanı ve Sınav Komisyonu
Başkanı)
Prof. Dr. Zeynel T. Kangal
Bursa Uludağ Üniversitesi

...../...../2022

T.C.
BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ MÜDÜRLÜĞÜNE

Kamu Hukuku Anabilim Dalı, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Bilim Dalı'nda 701680012 numaralı Burak Fidan'ın hazırladığı "Türk Ceza Hukukunda Fuhsa Sürüklenme Suçu" konulu Yüksek Lisans Tezi ile ilgili tez savunma sınavı,/...../2022günü-..... saatlerini arasında yapılmış, sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin/çalışmasının (başarılı/başarısız) olduğuna (oybirliği/oy çokluğu) ile karar verilmiştir.

Üye
Dr. Mahmut Kaplan
Antalya Akdeniz Üniversitesi

...../...../2022



SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU

BURSA ULUDAĞ ÜNİVERSİTESİ SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ KAMU HUKUKU ANABİLİM DALI BAŞKANLIĞI'NA

Tarih: 22/06/2022

Tez Başlığı / Konusu: TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU

Yukarıda başlığı gösterilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 124 sayfalık kısmına ilişkin, 22/06/2022 tarihinde şahsım tarafından TURNITIN adlı intihal tespit programından (Turnitin)* aşağıda belirtilen filtrelemeler uygulanarak alınmış olan özgünlük raporuna göre, tezimin benzerlik oranı % 15 'tir.

Uygulanan filtrelemeler:

- 1- Kaynakça hariç
- 2- Alıntılar hariç/dahil
- 3- 5 kelimedenden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç

Bursa Uludağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Tez Çalışması Özgünlük Raporu Alınması ve Kullanılması Uygulama Esaslarını inceledim ve bu Uygulama Esasları'nda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim. 22.06.2022

Adı Soyadı: BURAK FİDAN

Öğrenci No: 701680012

Anabilim Dalı: Kamu Hukuku

Programı: Yüksek Lisans

Statüsü: Y.Lisans Doktora

Danışman

Prof. Dr. Zeynel T. Kangal, 22.06.2022

YEMİN METNİ

Yüksek Lisan Tezi Çalışması olarak sunduğum “Türk Ceza Hukukunda Fuhşa Sürüklenme Suçu” başlıklı çalışmanın bilimsel araştırma, yazma ve etik kurallarına uygun olarak tarafımdan yazıldığına ve tezde yapılan bütün alıntılarım kaynaklarının usulüne uygun olarak gösterildiğine, tezimde intihal ürünü cümle veya paragraflar bulunmadığına şerefim üzerine yemin ederim.

22.06.2022

Adı Soyadı : Burak Fidan
Öğrenci No : 701680012
Anabilim/Anasanat Dalı : Kamu Hukuku Anabilim Dalı
Programı : Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku
Statüsü : Yüksek Lisans

ÖZET

Yazar Adı ve Soyadı : Burak Fidan
Üniversite :Bursa Uludağ Üniversitesi
Enstitüsü : Sosyal Bilimler Enstitüsü
Anabilim Dalı : Kamu Hukuku Anabilim Dalı
Bilim/Sanat Dalı : Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Bilim Dalı
Tezin Niteliği : Yüksek Lisans Tezi
Sayfa Sayısı : xii+122
Mezuniyet Tarihi : / /2022
Tez Danışmanı : Prof. Dr. Zeynel T. KANGAL

TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU

Fuhuş suçu, daha doğru söyleyiş ile fuhşa sürüklenme suçu, kanunumuzda suç olarak tanımlanmıştır. Esas olarak bu suçun unsurlarını incelediğimiz çalışmamızda, fuhşun geçmişte ortaya çıkışı ile günümüze gelene kadar geçirdiği süreç de değerlendirilmiştir. Ayrıca genel kadınlar ve genelevlerin hukuki durumu ile fuhşu azaltmaya yönelik önerilerimiz de tez çalışmamızda yer almıştır.

İlk bölümde fuhuş kavramı ile bu kavramın dünyada ve ülkemizdeki tarihi gelişimi ele alınmıştır. Fuhşa ilişkin hukuki düzenlemeler ile milletlerarası sözleşmelere de yer verilmiştir. Bunun yanında ülkemizdeki genel kadınlar ile genelevlerin hukuki durumunu incelediğimiz bölümdür. Genel kadınların çalışma şartları ve genelevlerin uyması gereken kuralların önemli olanlarının anlatıldığı bu bölümde, fuhşu azaltmaya ve genel kadınların korunmasına yönelik önerilerimiz de yer almıştır.

İkinci bölümde ise fuhşa sürüklenme suçunun unsurları incelenmiştir. Suç incelemesinde öncelikle korunan hukuki değer tespit edilmiştir. Sonra ise tipiklik incelemesi yapılmıştır. Suçun, tipe uygun olması bakımından maddi ve manevi unsurlar belirtilmiştir. Sonra hukuka uygunluk sebepleri ile kusur durumunu etkileyen haller tespit edilerek ifade edilmiştir.

Üçüncü bölümde, suçun özel görünüş biçimleri ayrı ayrı değerlendirilmiştir. Yaptırım ve muhakemeye ilişkin kuralların da ayrı başlıklarda ele alınmış; fuhşa sürüklenme suçuna özgü düzenlenen özel hüküm ifade edilerek çalışma sonuçlandırılmıştır.

Anahtar Sözcükler:

Türk Ceza Kanunu, Fuhuş, Fuhuş Suçu, Fuhşa Sürüklenme, Genel Kadın, Genelev

ABSTRACT

Name and Surname : Burak FIDAN
University : Bursa Uludag University
Institution : Social Science Institution
Field : Department of Public Law
Branch : Department of Criminal Law and Criminal Procedure
Law
Degree Awarded : Master
Page Number : xii+122
Degree Date : / /2022
Supervisor : Prof. Dr. Zeynel T. KANGAL

THE CRIME OF ENFORCING TO PROSTITUTION IN TURKISH CRIMINAL LAW

The crime of prostitution, or to put it more accurately, the crime of enforcing to prostitution, is defined as a crime in our law. In our study, in which we mainly examined the elements of this crime, the process of prostitution from its emergence in the past until today is also evaluated. In addition, the legal status of prostitutes and whores and our suggestions for reducing prostitution were also included in our thesis.

In the first part, the concept of prostitution and its historical development in the world and in our country are discussed. Legal regulations and international agreements on prostitution are also included. In addition, this is the section where we examine the legal status of general women and brothels in our country. In this section, where general women's working conditions and the important rules that brothels must comply with are explained, our suggestions for reducing prostitution and protecting women in general are also included.

In the second part, the elements of the crime of prostitution were examined. In the crime investigation, first of all, the protected legal value was determined. Then, typicality analysis was carried out. Material and moral elements are specified in terms of the crime being suitable for the type. Then, the situations that affect the defect situation due to the reasons for compliance with the law were determined and expressed.

In the third chapter, the special appearance forms of the crime are evaluated separately. The rules on sanctions and judgment are also discussed under separate headings; The study was concluded by expressing the special provision specific to the crime of prostitution.

Key Words:

Turkish Criminal Law, Prostitution, Crime of Prostitution, Enforcing to Prostitution, Prostitute, Whorehouse

ÖNSÖZ

Tez çalışmamızda günlük hayatımızda sıkça karşılaştığımız, fakat hep göz ardı edilen bir gerçeği, “fuhşu” ele alarak bu kavramın yeniden gündeme getirilmesini ve güncel gelişmelerle mevcut düzenlemelerin yetersizliğini vurgulamak istedim.

Toplumda hep ikinci sınıf insan muamelesi yapılan genel kadınlar ile bu sektörün aslında ne denli girilmeye çekinilir bir alan olduğunu, kanun koyucunun dahi hukuki düzenlemelerin yetersiz olmasına rağmen girmekten imtina ettiği bir alanı gün yüzüne çıkarmak için bu çalışmayı yaptım.

Bu çalışmayı yaparken gerek uygulamacı olarak karşılaşılan durumlar, gerekse de sade bir vatandaş olarak insanların gözlerini kapatıp kulaklarını tıkadıkları fuhuş olgusu ve fahişeler/genel kadınlar; genel kadın haricinde de insanların fuhşa sürüklendiği gerçeği dikkate alınmıştır. Gerek küçüklerin, gerekse de yetişkinlerin iradesini etkileyerek fuhşa sürüklenmeleri de rastlanan durumlardır. Bu suçta sadece genel kadınların mağdur olabileceği yanılgısı toplumda yer edinmiş durumdadır. Bu algının da kırılmasına vesile olmak, hukuk çalışmaları yürüten kişilerin de aydınlanmasına yardımcı olmak için, daha önce yapılan çalışmaların da yetersiz ve dar kapsamda oluşunu dikkate alarak bu suçun incelenmesi tercih edilmiştir.

Çalışma boyunca yönlendirmeleriyle, engin bilgisi ve destekleriyle her zaman yanımda olan saygıdeğer Danışman Hocam Prof. Dr. Zeynel T. KANGAL’a teşekkürü borç bilirim.

Tez çalışması ve motivasyon konusunda her zaman her kararında yanımda olan canım annem Tuğba Fidan ile biricik kardeşim İkranur Fidan başta olmak üzere geniş aileme; dostlarım ve meslektaşlarım Av. Andaç Esemem ile Av. Gürkan Apaydın’a can-ı gönülden teşekkür ederim.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
TEZ ONAY SAYFASI.....	ii
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA İNTİHAL YAZILIM RAPORU.....	iii
YEMİN METNİ.....	iv
ÖZET	v
ABSTRACT.....	vi
ÖNSÖZ	vii
İÇİNDEKİLER.....	viii
KISALTMALAR	x
GİRİŞ.....	1

BİRİNCİ BÖLÜM

FUHŞUN TARİHİ VE HUKUKİ DEĞİŞİMİ

I. FUHUŞ KAVRAMI	2
II. FUHŞUN TARİHİ.....	5
A. DÜNYADA FUHŞUN TARİHİ.....	5
B. TÜRKİYE’DE FUHŞUN TARİHİ	7
III. FUHŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ.....	8
A. DÜNYADA FUHŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ	8
B. TÜRKİYE’DE FUHŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ.....	11
IV. TÜRKİYE’DE GENELEVLER VE GENEL KADINLARIN HUKUKİ DURUMU.....	15

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU

I. GENEL OLARAK	26
II. KORUNAN HUKUKSAL DEĞER.....	28
III. SUÇUN UNSURLARI	31
A. TİPİKLİK.....	31
1. Suç Tipinin Genel Özellikleri	31
2. Suçun Maddî Unsurları	36

a) Fail	36
b) Mağdur	38
c) Suçun Konusu	41
d) Fiil.....	42
(1) Çocukların fuhşa sürüklenmesi	43
(2) Yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi	48
e) Nitelikli Unsurlar	61
3. Suçun Manevî unsuru	76
B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU	81
IV. KUSUR	86

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜM ŞEKİLLERİ.....	89
A. TEŞEBBÜS.....	89
B. İŞTİRAK.....	92
C. İÇTİMA.....	95
1. Genel Olarak	95
2. Bileşik Suç	96
3. Zincirleme Suç.....	96
4. Fikri İçtima	99
II. YAPTIRIM	103
III. FUHŞA SÜRÜKLENEN KİŞİLER HAKKINDA ÖZEL HÜKÜM	107
IV. MUHAKEMEYE İLİŞKİN KURALLAR.....	109
SONUÇ	112
KAYNAKÇA	115

KISALTMALAR

- a.g.e. : Adı Geçen Eser
- a.g.m. : Adı Geçen Makale
- a.yer : Aynı Yer
- akt. : Aktaran
- AÜHFD : Ankara Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- AÜEHFD : Atatürk Üniversitesi Erzincan Hukuk Fakültesi Dergisi
- b. : Baskı
- BN : Başvuru Numarası
- bkz. : Bakınız
- BTM : Basit Tıbbi Müdahale
- CD : Ceza Dairesi
- CGK : Ceza Genel Kurulu
- CMK : Ceza Muhakemesi Kanunu
- CMUK : Ceza Muhakemeleri Usulü Kanunu
- ÇÜHFD : Çukurova Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- DEÜHFD : Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- dn. : Dipnot
- E. : Esas
- E.T. : Erişim Tarihi
- GKFMT : Genel Kadınlar ve Genelevlerin Tabi Olacakları Hükümler ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Tüzüğü
- GÜHFD : Galatasaray Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- İTÜSBD : İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi
- K. : Karar

- m. : Madde
- M.Ö. : Milattan Önce
- NEÜİFD : Necmettin Erbakan Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi
- R.G. : Resmi Gazete
- s. : Sayfa
- S. : Sayılı
- SSK : Sosyal Sigortalar Kanunu
- SÜHFD : Selçuk Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi
- sy. : Sayı
- TBB : Türkiye Barolar Birliği
- TBBD : Türkiye Barolar Birliği Dergisi
- TBMM : Türkiye Büyük Millet Meclisi
- TCK : Türk Ceza Kanunu
- UHK : Umumi Hıfzıssıhha Kanunu
- vb. : Ve Benzeri
- vd. : Ve Devamı
- Y. : Yılı

GİRİŞ

Çalışmamızın konusunu 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nun 227. maddesinde düzenlenen fuhşa sürükleme suçunun unsurlarının sistematik olarak incelenmesi oluşturmaktadır. Fuhşa sürükleme suçunun anlaşılabilmesi için fuhuş ve fahişelik kavramları üzerinde durulacaktır. Fuhuş eyleminin kapsamının neler olduğu, içeriğinde hangi unsurların yer aldığı, hangi gerekçelerle ne zamandır yasaklanma ihtiyacı ortaya çıkmıştır gibi sorulara yanıt aranırken tanımlar, tarihi ve hukuki gelişmeler de değerlendirilecektir.

Çalışmanın amacı; Türk Ceza Kanunu'nda yer alan fuhuş kavramının, genel ahlakın korunmasına hizmet etmek için yeterli seviyede açık ve belirli şekilde ifade edilmemesinden kaynaklı sorunların ortaya koyulması; bu sorunların çözülmesi için kavramın değiştirilmesi ve ceza hukukunda açık olmayan kavramların belirlilik ilkesiyle hukuk devleti ilkesi karşısındaki durumunun değerlendirilmesidir.

Çalışmanın soruları; Fuhuş nedir, korunan hukuki değer nedir, fuhuş suçunun fiilleri nedir, fuhuş suçunun faili ve mağduru kimdir?

Çalışmanın metodolojisi; 5237 sayılı Türk Ceza Kanunu'nda yer alan fuhuş suçunun incelenmesi, bu incelemede TCK m. 227'deki düzenlemelere göre suçta korunan hukuki değerler ile suçun unsurlarına literatürel, analitik yaklaşımdır.

Çalışma üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde fuhuş kavramı ile fuhuşun tarihi ve hukuki gelişiminin uluslararası düzenlemeler çerçevesinde geldiği durum değerlendirilmiştir. Fuhuş kavramının Türk hukukundaki gelişimi, günümüzde içinde bulunduğu süreç de dikkate alınarak incelenmiştir. İkinci bölümde yürürlükte bulunan 5237 sayılı TCK'nın 227. maddesinde tanımlanmış olan fuhuş suçunun sistematik incelenmesi yapılmıştır. Suçun unsurlarına ayrılarak yapılan bu değerlendirmede suçun özel görünüş biçimleri, yaptırım, muhakemeye ilişkin kurallar ile suça özgü özel hüküm üçüncü bölümde ayrıca değerlendirilmiştir.

Yapılan çalışmada fuhuş suçu hakkında çalışmanın amacı doğrultusunda sorulan sorulara verilecek cevaplar aranmıştır.

BİRİNCİ BÖLÜM

FUHUŞUN TARİHİ VE HUKUKİ DEĞİŞİMİ

I. FUHUŞ KAVRAMI

“Fuhuş” başlığı altında dünyada ve ülkemizdeki kanunlarda düzenlenip yasaklanan, yaptırımları olan eylemlerin neler olduğunu anlamak için öncelikle bu kavramı tanımamız gerekir.

Türk Dil Kurumu Sözlüğü, “fuhuş” kelimesini şu şekilde tanımlamaktadır: “1. İçinde bulunulan toplumun kurallarına uymayan bir biçimde bir veya birkaç kişiyle para karşılığında cinsel ilişkide bulunma. ; 2. Taşkınlık, aşırı davranış.”¹ Bu tanıma benzer “Bir kimsenin maddi çıkar karşılığı sürekli olarak değişik kişilerle cinsel ilişkide bulunma eylemi: Bir kimseyi fuhşa teşvik etmek.” şeklindeki tanım da karşımıza çıkmaktadır². Arapça kökenli olan kelime Arapça’da “*ahlaki sınırları aşma, taşkınlık, rezalet, aşırı ve utanç verici*” gibi anlamlar ifade etmektedir³.

Diğer ülke kaynaklarına bakıldığında “*Zevk için değil (sine deluctu), para kabul ederek (pecunia accepta), herkesin önünde (palam omnibus) kendini veren kadın*” şeklinde tanımlanmıştır⁴.

Etimolojik olarak değerlendiren görüşe göre “*insan bedeni üzerindeki her türlü müstehcen ticaret*” fuhuş olarak nitelendirilmiştir⁵.

1 <https://sozluk.gov.tr/> (E.T. 10.03.2021).

2 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi; İstanbul: Milliyet Gazetecilik, 1986, C. 9 s. 4322.

3 <https://www.etimolojiturkce.com/kelime/fuhu%C5%9F> (E.T. 01.06.2021).

4 Mancini, Jean Gabriel: *Fahişelik ve Kadın Ticareti*, İstanbul: Varlık Yayınevi, 1973, s. 17 vd.

5 Pierre Dufour, *History of Prostitution* (akt.Sulhi Dönmezer, *Ceza Hukuku Özel Kısım Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, Yeniden gözden geçirilmiş ve genişletilmiş Beşinci Bası, Filiz Kitabevi, İstanbul, 1983, s. 339, dn. 15).

Türk hukuk öğretisinde “Zevk Ticareti”⁶ olarak da anılan fuhuş, Yargıtay tarafından “*bir kadının çıkar karşılığı veya alışkanlık halinde vücudunu başkalarının cinsel zevkine teslim etmesi ve bu suretle birçok erkekle cinsel ilişkide bulunması sanatıdır*”⁷ şeklindeki tanım, kararlarda sık sık kullanılmıştır. Bir başka tanımlamada ise “*menfaat karşılığı seksüel ilişki*” olduğu belirtilmiştir⁸. Özellikle belirtmelidir ki, ceza kanunumuzda fuhuşla ilgili herhangi bir tanım bulunmamaktadır. Buna rağmen madde başlığında “fuhuş” kavramı tercih edilmiştir.

Yukarıdaki tanımlardan yola çıkarsak, bir kişinin aşırıya kaçarak, menfaat karşılığında başkalarının cinsel ihtiyaçlarını ya da zevklerini karşılama halinde fuhuş oluşmaktadır. Tanımlar içerisinde kadın ya da erkek kavramları yer alsa da günümüz şartları dikkate alındığında eş cinseller ve karşı cinslerin birbirlerine baskınlığı gibi durumlar da mevcuttur. Bu nedenle herhangi bir cinsin yine aynı veya başka cins olup olmadığı gözetilmeksizin, herhangi bir cins ile cinsi münasebette bulunması ya da bu kişilerin menfaat karşılığında zevki ihtiyaçlarını karşılması halinde de fuhuş karşımıza çıkabilir.

Kadın-erkek-transseksüel bireyler ayrımı, fuhuş bakımından artık önem arz etmemelidir. Cinsel eğilimlerin çeşitlenmesiyle birlikte kavramların içeriği de genişletilerek gelişmelere uyum sağlanmalıdır.

Kavramın genişletilmesinin, cezanın uygulama alanını da genişleteceğini ve tehlikeli sonuçlar doğuracağını savunan görüşlere⁹ göre ceza hukukunda cezalandırma son çaredir. Kavramın genişletilmesiyle cezalandırmanın kapsamı da genişleyecek ve ceza hukukunun temel ilkeleri çiğnenecektir. Buna karşın suç teşkil eden unsurların görünüş biçimlerinin birden fazla olduğu dikkate alınır, unsurları tamam olan bir suçun hangi görünüşte karşımıza çıktığının bir önemi yoktur. Tüm unsurlarıyla tamamlanmış olan suçun fiil, konu ya da fail kavramı genişletilmediği gibi; farklı şekillerde karşımıza

6 a.yer, s. 332.

7 Yargıtay 5. CD., E. 1976/1002 K. 1976/979 T. 30.03.1976; 5. CD., E. 1978/1311 K. 1978/1268 T. 11.04.1978; 30.10.1986, E. 1986/5998, K. 1986/4282; 5. CD., E. 2001/5100 K. 2002/2721 T. 18.4.2002, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

8 Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş 13. Bası, Yetkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 589.

9 Duygu Merki Çoksezen, *Fuhuş Suçu*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 28.

çıkacak suç çeşitlerinin de cezalandırılması sağlanmalıdır. Nitekim diğer unsurların tamamlanması halinde bir kadının başkaca bir kadınla eş cinsel ilişki yaşayarak fuhuş yapması halinde, bu fuhşa aracılık eden kişinin cezalandırılması gerekir. Diğer unsurların da bulunması halinde fuhşun sadece kadınlar arasında olmasıyla suçun oluşmayacağı düşüncesi kabul edilmemelidir¹⁰. Düzenlenen suç ile korunmak istenen hukuksal değerler dikkate alındığında genişletici bir etki oluşmayacaktır. Bilakis, hukuksal değerlerin korunmasına ya da azami önlemlerin alınabilmesi adına suç unsurlarının sınırı toplumsal gerçeklere uygun şekilde düzenlenmeli ve kanunilik ilkesi korunmalıdır. İncelediğimiz suç bakımından da fuhuş kavramının kapsamı belirgin şekilde çizilerek olası tereddütlerin önüne geçilmelidir.

Verdiğimiz örnek, genel olarak kadınların fuhuş unsuru olarak anılmasıyla düşülen yanlışlığa ışık tutmaktadır. Erkeklerin erkeklerle fuhuş yapması ya da jigololuk olarak bilinen erkek fahişelerin kadınlar tarafından para karşılığında kullanılmasıyla yaygınlaşan fuhuş olgusunun, toplumun gerçekleri göz ardı edilmeden kanun koyucunun amacına hizmet edecek şekilde aydınlatılması gerektiğinden bu açıklamalara ihtiyaç duyulmuştur.

Menfaat karşılığında gerçekleştirilecek zevki ihtiyaçlar ya da cinsi münasebetlerden sadece cinsel ilişki anlaşılmalıdır. Cinsel ihtiyaçları karşılamaya yarayacak ya da cinsel saikle gerçekleşen her türlü eylem bu kapsama dahil edildiği takdirde ceza hukukunun amacına hizmetten sapılacaktır. Nitekim ceza hukukunda cezalandırma son çaredir.

Fuhuş kavramı içerisindeki cinsel münasebetten cinsel birliktelik anlaşılmalıdır. Cinsel birliktelikten sadece normal yoldan birleşme değil; oral (ağız yoluyla), anal (ters ilişki) gibi cinsel davranışlar ile cinsel tatmine yönelik belirli bir ağırlığa ulaşmış çeşitli eylemlerin gerçekleşmesi de kabul edilmelidir. Her türlü cinsel eylem fuhuş kapsamında dahil edilmemelidir. Cinsel suçlar bakımından mevcut olan tartışmalar, fuhuş kavramının sınırlarının çizilmesi bakımından da önemli olup suçun kapsamının genişletilmemesi için her cinsel eylemi ayrıca değerlendirmek gerekir.

10 Veli Özer Özbek, Koray Doğan, Pınar Bacaksız, İlker Tepe, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020, s. 889.

Fuhuş kavramı, süreklilik unsurunu da barındırmaz. Genel kadın ya da fahişe tanımında süreklilik aransa da, fuhuş kavramının unsurları içerisinde sürekli şekilde cinsel birliktelik yer almaz. Tek sefer menfaat karşılığında cinsel birliktelik yaşanması halinde de fuhuş gerçekleşir.

Netice olarak kanaatimizce “fuhuş” kavramından anlaşılması gereken kısaca menfaat karşılığı cinsel ilişki yaşamaktır.

II. FUHŞUN TARİHİ

A. DÜNYADA FUHŞUN TARİHİ

Fuhuş, en eski mesleklerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır¹¹. Tarihi M.-Ö. 2300 yıllarına Mezopotamya'ya kadar dayanır. Aktarılan bilgilere göre Asurlular ve Babiller'de kadınların kendilerini tapınaklara hediye etmeleri tapınak görevlileri tarafından beklenilir ve bunun kutsal olduğuna inanılırdı¹².

Yunan kaynaklarından edinilen bilgilere göre ise fuhşun M. Ö. 550 yıllarında kutsal ve din dışı olmak üzere iki farklı örgütlenme yapısı olduğu tespit edilmiştir. Kutsal olan fuhşun din görevlileri tarafından organize edilerek Korinthos ve Efes'te yer alan Afrodit Tapınaklarını finanse ettiği; din dışı olan fuhşun ise devlet görevlilerince denetlenen genel evlerde örgütlendiği belirtilmiştir. Fahişelerin şölenlerde dansöz olarak ya da siyaseten etki oluşturmak üzere kullanıldığı da tespit edilen diğer durumlardır¹³.

Bu dönemlerdeki uygulamalara bakıldığında fuhuş, dini saiklerle gerçekleştirilmiştir. Fuhuş kavramının menfaat unsurunun din/kutsallık olduğu görülmektedir. Fuhuş yapan

11 Henry R. Lesieur ve Michael Welch, *Vice Crimes: Individual Choices and Social Controls in Criminology*, Editör Joseph F. Sheley, Wadsworth Publishing Company, California, 1995, s. 207 (akt. Hasan Dursun, “Fuhşa ve Fuhuş Hakkındaki Temel Hukuk Normlarına Genel Bir Bakış”, *TBBD*, S. 93, Mayıs-Haziran 2011, s. 409, dn. 9, Yazar, meslek yerine “olgu” kavramını tercih etmiş olup, gerekçesini fahişeliği meslek değil seks kölesi olarak görmesine dayandırmıştır.).

12 Vern L. Bullogh, “Attitudes toward Deviant Sex in Ancient Mesopotamia”, *The Journal of Sex Research*, Vol. 7, No. 3, 1971, p. 184–203, s. 190, 196, 201, www.jstor.org/stable/3811696 (akt. Çoksezen, a.g.e.).

13 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, s. 4322.

kadınlar maddi menfaat elde etmemelerine rağmen kendilerini din uğruna ya da kutsal olduğu için tapınaklara sunmaktadır. Burada önemli olan, cinsel birlikteliklerin doğal olmayan amaçlarla yapılması, maddi ya da manevi bir menfaat beklentisiyle gerçekleşmesidir. İçerisinde romantik duygular beslemeden, salt menfaat temini maksadıyla gerçekleşen bu birlikteliklerin de fuhuş kapsamında olduğunun kabulü gerekir. Anılan dönemlerde önemli bir konuma sahip tapınaklara sunulacak cinsel birliktelik için kendilerini adayın kadınların, tek seferlik de olsa gerçekleştirdikleri bu eylemler dünya tarihinde belgelerle karşımıza çıkan ilk fuhuş hareketleridir.

Fuhuşla ilgili ilk düzenlemeler ise Atina'da Solon tarafından yapılmıştır. Bu düzenlemeler ile fuhşun genelevlerde devlet denetiminde olması amaçlanmıştır. Çalıştırılacak kişilerin de genellikle köle kadınlar olması tercih edilmiştir. Antik Roma döneminde ise fuhşa ilişkin özel bir kanuni düzenleme yoktur. Fuhuş yapan kişilerin farklı düzenlemeler ile bazı haklardan yoksun bırakılması söz konusu olmuştur¹⁴.

Roma döneminin 6. ve 7. yüzyıllarında var olan dindar krallar fuhşu yasaklamak üzere girişimlerde bulunmuştur¹⁵. Buradan anlaşılması gereken, fuhşun halk içinde yaygın olduğu ve daha eskilere dayandığıdır. Ayrıca fuhşun din amacıyla yasaklandığını da söyleyebiliriz. Buna rağmen fuhşun önüne geçilememiş olacak ki 15. yüzyılda frengi hastalığının artmasıyla birlikte fuhşu yasaklama çabaları yeniden baş göstermiştir. Fahişeler sürgün edilmiş ve sürgünden dönenler diri diri yakılarak fuhuştan caydırmak amaçlanmıştır¹⁶.

Orta Çağ'da fuhuş, o dönemdeki genel anlayış gibi ekonomik amaçlara hizmet edecek şekilde görülmüştür. Ahlak dışı davranışların dahi cezalandırıldığı bu dönemde özel haklar sağlanan genelevler ile genç kadınların satışından gelir elde ederek fazla para kazanma amaçlanmıştır¹⁷.

14 Thomas A.J. McGinn, *Prostitution, Sexuality and the Law in Ancient Rome*, 1998, New York, s. 18, 341; Nebahat Özerdoğan, Deniz Sayiner, Nedime Köşgeroğlu, Özlem Örsal, *Kadın ve Fuhuş Olgusu*, sf.3, <https://docplayer.biz.tr/585260-Kadin-ve-fuhus-olgusu.html> E.T.29.01.2022.

15 Ayşe Özge Atalay, *Türk Ceza Hukukunda Fuhuş Suçu*, 1. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, Haziran 2013, s. 5.

16 Dönmezer, a.g.e., s. 333.

17 a.g.e., s. 291 vd.

Rönesans döneminde İtalya'daki fahişeler sadece cinsel amaçlı değil, sosyal ihtiyaçları da giderecek şekilde eğitilmiş ve donanımlıydılar. Buna karşın Reform hareketleri ile birlikte fuhşun sonlandırılmasına yönelik Almanya'da bazı şehirlerde genelevler kapatılmış ve fahişeler tahliye edilmiştir. Sanayi Devrimi ile Fransız Devrimi'nin etkileri de yine fahişelerle ilgili sonuç doğurmuştur. Artan nüfus ile birlikte fahişelerin sayısındaki artış da kaçınılmaz olmuştur. Buna yeterli ücret alamadan çalışan kadınların hizmetçi, çamaşırcı gibi mesleklere sahip kişilerin fahişelik üzerinden geçimlerini sağlama yoluna gitmesi sebep olmuştur. Genel kadınların ve bulaşıcı hastalıkların sayısının artması devletleri 1860 ve devamındaki yıllardan sonra genelevler ile genel kadınlara yönelik düzenlemeler yapmaya itmiştir¹⁸.

B. TÜRKİYE'DE FUHŞUN TARİHİ

Türk tarihinde fuhş, bulunduğu konum gereği Mezopotamya'daki fuhş tarihi ile eşzamanlı başlamaktadır. Bu nedenle bulunduğumuz topraklarda fuhş yine kadim bir meslek ya da olgu olarak karşımıza çıkmaktadır. Sonraki süreçte ise Dünyadaki gelişmelere, diğer alanlarda olduğu gibi kimi zaman eşlik etmiş, kimi zaman da geride kalmıştır.

Mezopotamya tarihinden sonra aradaki dönemlere ilişkin yeterli bilgilere tarihi kaynaklarda rastlanmamıştır. Bu durum, Türk topluluklarının tarih boyunca kadına yüklediği görev, kadını yücelten anlayış ve namus konusunda tarih boyunca hassas bir toplum olmasından kaynaklıdır. Türk Tarihinin önemli ve büyük bir kısmını kapsayan, günümüze en yakın tarih olarak bakacağımız dönem ise mevcut topraklarımız üzerinde kurulmuş ve sonlanmış olan Osmanlı Devleti'nin var olduğu dönemdir. Osmanlı Devleti'ndeki fuhş ise dini gerekçelerle yasaklanmış olmakla birlikte fuhşa dair birtakım düzenlemelerin de var olduğu bilinmektedir.

Anılan düzenlemelerin tarihi değişimini hukuki değişim sürecinden ayırmak istemeden incelemek istediğimiz için aşağıda yer alan Türkiye'de Fuhşun Hukuki Değişimi başlığı altında, birlikte değerlendirmenin daha doğru olacağı kanaatindeyiz. Bu nedenle bu bölümde sadece Mezopotamya'da başlayan fuhşun tarihinin esasında

18 Atalay, a.g.e., s. 6 vd.

Türkiye'deki fuşun tarihinin de kökeni olduğunu ve Osmanlı Devleti'nde de fuşun göz ardı edilemeyecek bir gerçek olduğunu belirtmekle yetiniyoruz.

III. FUŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ

Bu bölümde fuşun yasal ya da yasak olma durumu ile ilgili karşılaştırmalı hukukta bazı ülkelerin durumları değerlendirilecek olup, ardından ülkemizdeki durumu, hangi süreçlerden geçerek günümüze geldiği kısaca anlatılacaktır.

A. DÜNYADA FUŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ

Devletler, fuhuş ve fuşu sürüklenme ile ilgili farklı görüşlere sahip olup her bir devletin bu durumu yasal ya da yasak kılması kendi iradelerine bırakılmıştır. Bununla birlikte bazı uluslararası sözleşmeler ile taraf ülkelerin durumu düzenlemeleri beklenmiştir. Bu sözleşmeler daha çok günümüz dünyasını şekillendiren 1. Dünya Savaşı sonrasında ortaya çıkmış olup 2. Dünya Savaşı sonrasında da devam etmiştir. Birleşmiş Milletler'in bu konuda payı büyük olup sözleşmelerin birkaç tanesi şu şekilde sıralanabilir:

- 4 Mayıs 1910 tarihli Beyaz Kadın Ticaretinin Zecren Menine Dair Milletlerarası Sözleşme: Kadınların fuhuş maksadıyla ticarete konu edilmesinin önüne geçilmesi amacıyla Paris'te yapılan konferans neticesinde ortaya çıkan sözleşmedir. Sözleşmenin ilk üç maddesine bakıldığında reşit olmayan kişilerin fuşuna yönelik her türlü davranış ile reşit olanların fuşunda cebir, zorlama, nüfuzu kötüye kullanma gibi iradeyi etkileyecek haller olması halinde bu hareketlerin suç sayılması ve farklı ülkelerde işlense bile imzalayan devletler tarafından cezalandırılması düzenlenmiştir. Türkiye, sözleşmeyi Lozan Antlaşmasının 99. ve 100. maddelerinde düzenlenen sözleşmelerden sayarak kabul etmiş ve onaylamıştır¹⁹.

- 30 Eylül 1921 tarihli Kadın ve Çocuk Ticaretinin Men ve Zecrine Dair Beynelmillel Cenevre Mukavelesi: Bir önceki sözleşmeden farklı olarak "beyaz kadın" ifadesi yerine sadece "kadın" ifadesine yer verilmiş ve dönemin koşullarına göre ırksal yaklaşım terk edilmiş, ayrıca önceki sözleşmenin yetersiz görülmesinden kaynaklı ihtiyaç duyulması sonucu ortaya çıkmıştır. Ayrıca sözleşme içeriğine "çocuk" ifadesi de dahil edilerek

19 R.G. 04.03.1950, sy: 7448.

önceki sözleşmeye göre kapsamın daha genişletildiği ve çocukların korunmasına yönelik hükümlere de vurgu yapıldığı söylenebilir. Fiillerin kapsamı genişletilerek suç teşkil eden eylemlere “teşebbüs” de dahil edilmiştir. Türkiye Sözleşmeyi ve değişiklik yapan protokolleri Lozan Antlaşmasının 99. ve 100. maddelerinde düzenlenen sözleşmelerden sayarak kabul etmiş ve onaylamıştır²⁰.

- 11 Ekim 1933 tarihli Reşit Kadın Ticaretinin Menine Dair Beynelmül Cenevre Mukavelesi: Önceki sözleşmeleri kuvvetlendirmek ve eksik kalan hususların tamamlanması amacıyla yapılan sözleşmelerden bir diğeridir. Reşit kadınların ticaretine teşebbüs edilmesi halinin cezalarının da daha açık şekilde düzenlenmesi ve farklı ülkelerin yargılama haklarına ilişkin düzenlemeler getirmesi önceki sözleşmelerden ayırt edici noktaları olarak ifade edilebilir. Bu Sözleşme Türkiye tarafından diğer sözleşmelerden farklı olarak 1935 yılında kabul edilerek yayımlanmıştır²¹. Daha sonrasında getirilen değişikliklerin kabulü ise 1949 yılını bulmuştur²².

- 2 Aralık 1949 tarihli İnsan Ticaretinin ve Başkasının Fuhşunu Sömürmenin İlgası Hakkında Sözleşme: Diğer sözleşmelere göre daha fazla önem arz eden bu Sözleşme, günümüzdeki kapsamlı düzenlemelerin dayandığı sözleşmedir. Önceki sözleşmeler uluslararası alanda temel kabul edilebilirse de asıl dayanak olan ve günümüzde halen en çok anılan Sözleşme 2 Aralık 1949 tarihli İnsan Ticaretinin ve Başkasının Fuhşunu Sömürmenin İlgası Hakkında Sözleşmedir. Birleşmiş Milletler Genel Kurulu’nda onaylanması da diğer sözleşmelerden ayırmaktadır. Fuhşun insan onuruna ve haysiyetine yakışmadığına vurgu yapan sözleşme, Türk Ceza Kanunlarının da fuhuş suçuna ilişkin düzenlemelerde dayanak aldığı sözleşmedir. Hükümler, sözleşme hükümlerine paralellik arz edecek şekilde düzenlenmiştir. Fakat diğerlerinden farklı olarak Türkiye bu sözleşmeye taraf olmamıştır. Bunu sözleşmede yer alan birden fazla maddeye aykırılık teşkil eden düzenlemeler olmasına dayandıran görüşler mevcuttur²³. Bu maddelerden biri olan 2. maddede yer alan genelev işleten ya da genelevleri finanse eden kişilere yasal olarak imkan verilmemesine yönelik hüküm henüz ülkemizde kabul edilmemektedir. Bir

20 Lozan Antlaşmasının 100. maddesi ile uyulacağı kabul edilen Mukavele, R.G. 28.05.1949, sy: 7218.

21 15.04.1935 tarihinde kabul edilen 2693 sayılı Kanun, R.G. 22.04.1935, sy: 2984.

22 Lozan Antlaşmasının 100. maddesi ile uyulacağı kabul edilen Mukavele, R.G. 28.05.1949, sy: 7218.

23 Atalay, a.g.e., s. 113; Çoksezen, a.g.e., s.43 vd.

diğer madde 6. madde olup, bu madde genelevde çalışan ya da haricen fuhuş yapan kişilere özel kayıt tutulmasını yasaklayan maddedir. Bu maddeye göre fuhuş devlet olarak özel bir konuma getirmeyi uygun bulmayan sözleşme ifadesinin tam aksi olacak şekilde ülkemizde fuhuş yaptığı tespit edilen kişiler özellikle “vesika”landırılmaktadır. Diğer bir düzenleme de 16. madde olup, bu maddeye göre fuhuş yapan kişilerin rehabilitasyona alınmasını öngören düzenleme mevcuttur. Bu madde, ülkemizde uygulanan güncel kanun içerisinde kabul edilmesi bakımından önem arz etmektedir. Her ne kadar sözleşmeye taraf olunmasa da mevzuatımız genel olarak sözleşme içeriğinde yer alan hükümlere dayandırılarak hazırlanmıştır. Mevzuatımızda yine sözleşmeye uygun olacak şekilde yeni maddeler ekleyerek düzenlemeler yapılması, sözleşmenin kısmi kabulü ile kısmi reddi gibi çelişki olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu çelişkilerin giderilmesi adına mevzuatımızdaki düzenlemelerde temel aldığımız bu uluslararası sözleşme hükümlerine tam mutabakat ile taraf olarak yüklediği sorumlulukları yerine getirmek amacıyla kanuni değişiklikler yaparak kabul etmek ve onaylamak yerinde bir adım olacaktır

Fuhuşa dair uluslararası sözleşmelerin yanında bazı ülkelerin fuhuşa karşı tutumlarını değerlendirecek olursak; Afrika ülkelerinin büyük çoğunluğu, içinde bulunduğu sosyoekonomik şartların yanında salgın hastalıkların pençesinde olan kıtada fuhuş yasaklamıştır. Keza Asya ülkelerinde de benzer şekilde fuhuş yasaaktır. Kazakistan ve Hindistan’da istisnai olarak fuhuş yapmak serbesttir ve yasaldir. Bu iki ülkede fuhuş yasal olsa da genelev vb. kurumlar ile fuhuş aracılık eden işletmeler yasa dışıdır. Bangladeş’te ise tamamen yasal olduğu söylenebilir. Genelevler, birtakım şartları taşıması halinde yasal kabul edilmektedir. Türkiye de Asya kapsamında kabul edilirse Bangladeş ile aynı kategoride değerlendirilebilir. Diğer kıtalarda ise daha karışık bir düzen vardır. Bu nedenle bazı ülkeleri ele alarak değerlendirme yapmak yerinde olacaktır. Almanya, Avusturya, Bangladeş, Bolivya, Ekvador, Hollanda, İsviçre, Kolombiya, Letonya, Lübnan, Macaristan, Meksika, Panama, Paraguay, Peru, Senegal, Uruguay, Venezuela, Yeni Zelanda ve Yunanistan gibi bazı ülkelerde fuhuş yasaldir ve ülkelere özgü düzenlemelere bağlıdır. Eski Komünist ülkeler olarak bilinen Doğu Avrupa ülkelerinin çoğunluğunda ise fuhuş yasa dışıdır²⁴.

24 https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prostitution_laws_of_the_world.PNG (E.T. 01.06.2021).

Kalan ülkelerden İsveç, Norveç, İzlanda gibi İskandinav ülkeleri ile Kuzey İrlanda ve son değişikliklerle Fransa da bu gruba dahil edildiğinde Nordik Sistem olarak bilinen bir anlayış ile fuhuş için para ya da menfaat vererek bir kişiden cinsel ihtiyaçlarını tatmin etmek isteyen kişiye ceza verilmektedir. Fuhuş satın alan kişiler olarak tanımlayabileceğimiz bu kişiler cezalandırılırken, fuhuş yapan ve kendilerini arz eden kişiler cezalandırılmamaktadır. Aksine fuhuş yapan kişiler, fuhuştan kurtulmaları için rehabilitasyon, teşvik ve istihdam programlarına tabi tutulmaktadır²⁵. Kadın hakları üzerinden gelişen bu modelde hiç kimsenin bir kadın üzerinden sömürüye gitme hakkının olmadığı savunulmuş, zamanla kapsam genişlemiş ve fuhşa sürüklenen kişinin değil de fuhuş yapmak için giden müşterilere ceza verilmesi anlayışı yerleşmiştir²⁶.

Amerika Birleşik Devletlerindeki durumu değerlendirmemiz gerekirse, her eyalette farklı bir uygulama söz konusudur. Genel eğilimin fuhuşu kaldırmaktan yana olduğu söylenebilir. Fakat Nevada eyaletinin bazı illerinde yasal olduğu da bilinmektedir. Başka bir eyalet Kaliforniya’da ise tamamen yasaktır²⁷.

Avustralya kıtasında da farklı uygulamalar söz konusudur. Bu kıtanın da bazı bölgelerinde fuhuş yasaldır. Bazı eyaletlerde ise fuhuş yapmak serbest olmakla birlikte fahişe satmak, fuhşa aracılık etmek hizmetlerini gerçekleştirmek, genelevler işletmek yasa dışıdır. Queensland ve Victoria gibi eyaletlerde fuhuş ve genelev işletmek yasaldır. Batı Avustralya ve Tazmanya bölgelerinde ise genelevler yasa dışı olmakla birlikte fuhuş yapmak yasaldır²⁸.

B. TÜRKİYE’DE FUHŞUN HUKUKİ DEĞİŞİMİ

Türkiye’de fuhuşa dair düzenlemelerin hukuki temeli, çoğu hukuki konu gibi Osmanlı Devleti zamanına dayanmaktadır. Bu nedenle eski dönemlere ait düzenlemelerden

25 AYM, BN. 2014/19152 (Cem Burak Karataş Kararı), 18.10.2017, AYM Kararlar Bilgi Bankası <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/19152>, R.G. 21.12.2017, sy. 30277 E.T. 29.03.2022.

26 Gökhan Taneri, “Fuhuş Suçu”, *ÇÜHFD*, C.2, S:3, Haziran 2015, s. 92 vd.

27 a.g.e., s. 91 vd.

28 https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prostitution_laws_of_the_world.PNG (E.T. 01.06.2021).

ziyade Osmanlı Devleti'ndeki durumdan başlayacak olursak, ilk olarak şeri ve örfi hukuk olarak ikili bir ayırım olduğuna dikkat çekmek gerekmektedir.

Örfi hukuk, geleneklerle şekillenmiş ve uygulaması devlet tarafından sağlanmış hukuk sistemi iken, şeri hukuk ise kaynağını dine dayalı olarak yürütülen yönetimde, devletin kabul ettiği din olan İslami kurallara uygun hukuk sistemini ifade etmektedir.

İslam hukukunda fuhuş, gerek kutsal kitap olan Kur'an'da yasaklanmış gerekse de diğer kaidelerle belirlendiği üzere büyük günahlardan sayılmış ve her dönemde cezalandırılmıştır. Bununla birlikte cariyelerin mevcut olması, çok eşli sistemin kabul edilmesi gibi durumların da görüldüğü İslam hukuku uygulamalarına bağlı Osmanlı Devleti'nde fuhuş olmadığı savunulmuştur²⁹. Bu tip uygulamaların fuhuşa tolere edeceği belirtilmiştir. Halbuki cariyeler de gerek barınma gerek günlük ihtiyaçların karşılanması gibi menfaatler karşılığında cinsel birliktelik sunan kişilerdir. Burada da yine fuhuş kavramının unsurları mevcuttur. Dini olarak uygun görüldüğü kanaati ile toplumda yaygın olsa da, aslında özüne bakıldığında fuhuş şartlarının oluştuğu görülmektedir. Ayrıca bu sistemde cariyelerin bağlı olduğu kişiler dışında kimseler ile cinsel birliktelik yaşamamaları da fuhuş olmadığı kanaati uyandırmaktadır. Kamu sağlığını koruma noktasında başka kimselerle cinsel birliktelik yaşanmasının önüne geçmesi de tolere edilmesini sağlayan başka bir kriterdir. Fakat bu düşünceler hatalıdır. Fuhuş unsurları içerisinde cinsel birlikteliklerin bir kişiyle ya da birden fazla kişiyle olması önem arz etmediği gibi tek sefer ya da sürekli şekilde olması da önem arz etmez. Önemli olan, insan bedeninin menfaatler karşılığında üçüncü kişilere satılması/sunulmasıdır. Kişilerin cinsel özgürlüklerinin korunması noktasında cinsel özgürlükleri elinden alınan cariyelerin de fuhuş yapan kişiler olduğu ve cariyelik sisteminin de fuhuş kapsamında olduğunun kabulü gerekir.

Buna rağmen gayrimüslim kadınların tercih edildiği bazı gizli fuhuş mekanlarının var olduğu da bilinmektedir. Beyoğlu, Galata gibi ecnebilerin yoğunlukta olduğu bölgelerde Ermeni, Rum, Yahudi, Çingene gibi yerli azınlık kadınlara fuhuş yaptırıldığı mekanlarda Müslüman kadınların çalıştırılmasına izin verilmezdi³⁰.

29 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, s. 4322 vd.

30 a.yer

Fuhuş kavramı Osmanlı Devleti'nde resmi olarak ilk 1565 yılında kullanılmıştır. Fahişelerle ilgili ilk ferman ise II. Selim tarafından çıkarılmıştır ve İstanbul Kadısı tarafından şehirde yaşayan tüm uygunsuz kadın ve erkeklerin listelenip hapsedilmesi emredilmiştir³¹.

Yine fuhuş yapılan mekanlarla ilgili "istenmeyen ev" anlamında kullanılan "kerihhane/kerhane" kavramı da Osmanlı toplumunun fuhşa karşı bakışını ortaya koymaktadır. Bu kelimenin kökeninin Farsçada işyeri, fabrika anlamına gelen "kârhane"den geldiği düşüncesi gerçeği yansıtmamaktadır³².

Fatih Sultan Mehmet'in Kanunnamesi'nde "eğer kişi pezevenklik eyler ise kadı ta'zir idüp teşhir edüp ağaç başına bir akçe alına" şeklinde hükümlerle fuhşa aracılık eden kişilerin cezalandırılması düzenlenmiştir³³. Burada kullanılan "pezevenk" tabiri fuhşa aracılık edenler için kullanılmıştır³⁴. Bu kişiler de incelemekte olduğumuz suçun failleridir.

Kanuni Sultan Süleyman'ın Kanunnamesi'nde ise fuhuş suçunu işleyeninin durumuna göre 12 para ile 10 kuruş arasında para cezası düzenlenmiştir³⁵.

1800'lü yıllarda açılan genelevlerde salgın hastalıkların artmasının önüne geçilmek istenmiş, fuhşun denetim altına alınması amaçlanmıştır³⁶. Bu amaçlar dikkate alındığında günümüzdekine benzer amaçlarla tedbirler alındığı görülmektedir.

İkinci Meşrutiyet'ten sonra resmi olarak açılan genelevlerde din ayrımı gözetmeksizin tüm kadınların vesikaya bağlanmak şartıyla çalışmasına izin verilmiştir³⁷.

31 Murat Bardakçı, *Osmanlı'da Seks*, İstanbul: İnkılap Kitapevi, 2005, s. 232 vd.

32 a.g.e., s. 245-248.

33 Dönmezer, a.g.e., s. 360.

34 Mehmet Koç, "Fuhuş ve Fuhşa Aracılık Suçlarının Osmanlı Hukukundaki Cezaları", *NEÜİFD*, S. 47, 2019, s. 132.

35 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, s. 4323.

36 Atalay, a.g.e., s. 12.

37 Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi, s. 4323.

Osmanlı Devleti'ndeki duruma genel olarak bakıldığında dönem dönem farklı cezalar ve uygulamalar yapılmışsa da netice olarak cezalandırılacak bir olgu olduğu açıktır. Bunda dinin etkisinin çok büyük olduğu da yadsınamaz bir gerçektir. Örfi hukuk yerine şeri hukuk hükümleri tatbik edilmiş ve cezaların belirlenmesinde de İslam hukukuna uygun hükümler tercih edilmiştir.

Cumhuriyetin ilanından sonra, 1930 yılında kabul edilen 1593 sayılı Umumi Hıfzıssıhha Kanunu³⁸ ile salgın hastalıklarla mücadele edilebilmesi adına fuhşa dair yasal düzenlemeler de Türkiye Cumhuriyeti'nde yerini almıştır. Bu Kanun'un uygulanabilmesi için çeşitli genelgeler yürürlüğe konmuştur. Fakat 1961 yılında çıkarılan tüzük, üzerinde değişiklikler yapılmasına rağmen günümüze kadar ulaşmış ve güncel mevzuatımızdaki yerini korumuştur.

Uzun süre UHK ve Genel Kadınlar ve Genelevlerin Tabi Olacakları Hükümler ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Tüzüğü (GKFMT) ile fuhşa dair yasal boşluk doldurulmuş olup bu hükümler de cezalandırıcı değil, daha çok düzenleyici olarak yer almıştır. Fahişelerin ve fuhuş yapılan yerlerin düzenlenmesini içeren hükümlere aykırılık halinde cezalar öngörülmüşse de bu cezalar fuhuş yapmayı yasaklayıcı ya da engelleyici değildir.

Fuhuş yapmak o dönemlerden beri yasal kabul edilmektedir. Fuhşa aracılık etmek ise 1926 yılında kabul edilen 765 sayılı Türk Ceza Kanunu döneminde dahi suç kabul edilmiştir³⁹. 765 sayılı TCK'nın 435. ve 436. maddelerinde suç olarak kabul edilen unsurlar tanımlanmış olup günümüz mevzuatına büyük oranda benzemektedir. Ceza miktarları ile fuhşa sürüklenen kişilerin yaşına göre ayırım yapılarak fiillerin ve cezaların tespit edilmesi bakımından güncel mevzuattan ayrılmaktadır. 765 sayılı TCK'nın 435. maddesinde küçük veya kadın fuhşa teşvik, tahrik veya fuhuşu kolaylaştırmaya yönelik hükümler düzenlenmişken; 436. maddesinde ise fuhuş için insan tedarik etmenin suç olduğu düzenlenmiştir. 765 sayılı TCK'nın 436. maddesinin kapsamının kısmen fuhuş suçu içerisinde korunduğu kabul edilebilir, nitekim insan ticareti suçu kapsamında kalabileceği de tartışılabilir.

38 R.G. 06.05.1930, sy: 1489.

39 R.G. 13.03.1926, sy: 320.

765 sayılı TCK'da yer alan 435. madde ile 15 yaşını doldurmamış küçüğün kandırılarak fuhşa teşvik edilmesi ya da fuhuş yolunun kolaylaştırılması; 15 yaşını doldurmuş 21 yaşını doldurmamış kişilerin kandırılarak fuhşa teşvik edilmesi ve fuhuş yolunun kolaylaştırılması; 21 yaşını doldurmuş kadın ve kızların koca veya usulü ya da sıhri usulü veya kardeşleri tarafından fuhşa teşvik edilmesi suç kabul edilmiştir. Bu maddedeki hükümlerde fuhşa teşvik ve fuhşun yolunun kolaylaştırılması güncel mevzuatımızda da yerini almıştır. 765 sayılı TCK'da, 5237 sayılı TCK'dan farklı olarak yaşlara göre ayırım getirilmiştir. Ayrıca 435. maddede 21 yaşının altındaki kişilerin kandırılması hali düzenlenmişken 21 yaş üstündeki kişilerin kandırılması hali düzenlenmemiştir. 765 sayılı TCK'nın 436. maddesinde ise 21 yaşını doldurmuş kız ve kadınları fuhşa teşvik eden koca, ana, baba veya kardeşin cezalandırılması düzenlenmiştir. Kanunda sayılan kişiler dışındaki kişilerce 21 yaşını doldurmuş kız ve kadınların fuhşa teşvik edilmesi halinde ceza öngörülmemiştir⁴⁰.

Tüm bu süreçten geçerek günümüze kadar ulaşan fuhuş gerçeği, güncel mevzuatımızda da düzenlenmiştir. 2004 yılında kabul edilen ve 2005 yılında yürürlüğe giren Türk Ceza Kanunu'muzda⁴¹ 227. madde içerisinde ve "Fuhuş" başlığı altında düzenlenen suçun detaylarını ve unsurlarını ayrı ayrı irdeleyerek aşağıda yapacağımız değerlendirmeler, çalışmamızın ana konusunu teşkil etmektedir.

5237 sayılı TCK ile yaş ayırımı ve kandırma şartları kaldırılarak kısmen benzerlik ihtiva eden çocuklar ve yetişkinler olmak üzere bir ayırım getirilmiştir. Ayrıca kanunda sayılan kişilerin kapsamı genişletilerek bu kişiler tarafından suçun işlenmesi halinde ceza artırımını gerektiren nitelikli hal uygulaması getirilmiştir.

IV. TÜRKİYE'DE GENELEVLER VE GENEL KADINLARIN HUKUKİ DURUMU

Fuhşa sürüklenme suçu bakımından ele alınması gereken bir diğer konu da fuhuş işini yapan genel kadınlar/fahişeler ve fuhşun yasal kabul edildiği ortamlar olan genelevlerdir.

40 Hamide Zafer, "Fuhuş Suçu (TCK m.227)", *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan'a Armağan*, C.21, Özel S. , 2019, s. 3161.

41 R.G. 12.10.2004, sy: 25611.

Genel kadınlar ve genelevlere yönelik hukuki düzenlemeler hukukumuzda Umumi Hıfzıssıhha Kanunu ile Genel Kadınlar ve Genelevlerin Tabi Olacakları Hükümler ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Tüzüğü'nde⁴² düzenlenmiştir. Tanımlar da bu düzenlemeler içindedir.

UHK'deki konuyla ilgili düzenlemeler, bu Kanun'un 128. ve 132. maddeleri arasındadır. UHK'nin 128. maddesinde, tanımların, konuyla ilgili çıkartılacak yönetmelikte düzenleneceği ifade edilmiştir. Bu yönetmelik ifadesi gereğince, çıkarılan ilk düzenleme "Fuhuş ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadele Nizamnamesi"dir⁴³. Daha sonra ise halen yürürlükte olan GKFMT yürürlüğe konulmuş, 31.01.1973 tarih ve 7/5786 Sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile değişiklikler de yapılarak, mevcut halini almıştır. UHK'de genel kadınlar ile genelevlere dair tanımlamalar yoktur. Tanımlara ilişkin bakacağımız düzenleme GKFMT'dir. Düzenlemelerin temelini UHK oluştursa da, esas teşkil eden ve kapsamlı düzenlemeleri barındıran GKFMT'deki düzenlemeleri değerlendirmek gerekir.

GKFMT'nin 15. maddesinde yer alan genel kadın tanımı şu şekildedir: "*Başkalarının cinsi zevkini menfaat karşılığı tatmin etmeyi sanat edinen ve bunun için değişik erkeklerle münasebette bulunan kadınlara (Genel kadın) denilir.*"

Tanımdan da görüleceği üzere genel kadın olmak için menfaat elde etmek şartlardan biri kabul edilmiştir. Ayrıca bu menfaat karşılığında, üçüncü kişilerin cinsi zevklerini tatmin etmek unsuruna yer verilmiştir. Zevk tatmini için cinsi münasebetten anlaşılması gereken cinsel birliktelik mi yoksa başkaca cinsel davranışlar da bu kapsamda değerlendirilebilir mi farklı yorumlanabilir. Yargıtay kararlarında cinsel duyguları tatmine yönelik hareketler de fuhuş suçu için yeterli görülmektedir⁴⁴. Kanaatimizce fuhuşla ilgili sadece cinsel birliktelik değil, cinsel duyguları tatmin amacı taşıyan diğer davranışları yerine getiren kişiler de bu kapsama dahil edilebilir. Önemli olan, gerçekleşen eylemlerin ya da gerçekleşmesi yönünde anlaşma yapılan eylemlerin cinsel duyguları tatmine elverişli olması ve karşılığında menfaat temini sağlanmasıdır. Örneğin sürekli şekilde para

42 R.G. 19.04.1961, sy: 10786.

43 R.G. 23.11.1933, sy: 2560.

44 Yargıtay 4. CD., E. 2021/18538, K. 2021/21301, T. 08/09/2021
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 30.03.2022.

karşılığında telefon üzerinden yapılan cinsel içerikli konuşmaları gerçekleştiren kişilerin de genel kadın olduğunu kabul etmek mümkündür.

Düzenlemenin çıkarılmasına esas teşkil eden, genelevlerde çalışan kadınların durumudur. Genelevler de malum olduğu üzere fuhuş yapılan yerler olduğu için tanıtımda bu şekilde ifade kullanılmıştır.

Diğer yandan eş cinsel ilişkiler de yaygındır. Eş cinsel ilişki kurmak üzere genel kadınları tercih edenler de (lezbiyen ilişki) mevcut olacağı için sırf kadınlarla cinsel münasebette bulunan kişilerin de genel kadın kapsamına dahil edilmesi de mümkündür.

Bu noktada bir diğer eleştiri de genel kadın ifadesinin sadece kadınları kapsamaması noktasındadır. Nitekim yasal kabul edilen genelevlerde şimdilik sadece kadınlar çalışmaktaysa da toplumumuzda eş cinsel birliktelikler de yaygınlaşmaktadır. Erkekler ya da trans bireyler de fuhuş yapmakta, genel kadın unsurlarını taşıyan konumdadır. Fakat düzenlemelerde bu husus dikkate alınmamıştır. Özellikle büyük şehirlerde sıkça rastlanan bir durum haline gelen eş cinsel birliktelikler erkekler bakımından da mümkün olmaktadır. “Jigolo” adıyla bilinen erkek fahişelerin de gerek sosyal mecralarda vermiş oldukları ilanlar, gerekse de birtakım ajanslar üzerinden yürütmüş oldukları faaliyetlerin de fuhuş kapsamında kaldığı yadsınamaz bir gerçektir. Gerek kadınlara gerekse de erkeklere hizmet veren jigoloları da kapsayacak genel bir terim kullanılmasına ihtiyaç vardır. Genel kadın kavramı bu anlamda yetersizdir. Genel kadınlar ve genel erkekler şeklinde ayırım yapmak da yersizdir. Nitekim bu sefer de transseksüelleri kapsam dışında bırakmak durumu ortaya çıkacaktır. Birçoğunda kimlikteki durumuyla gerçek durumu farklı olan transseksüellerin de yaygın biçimde fuhuş yaptıkları bilinmektedir. Bu nedenle cinsiyet olarak kadın-erkek-transseksüel gibi ayrımlar gözetmeden doğrudan fuhuş yapan kişiler ya da benzeri anlam ifade eden terimler tercih edilmelidir. Kanun boşluğunun bulunduğu bu alanın doldurularak kanunilik, belirlilik gibi ilkelerin çiğnenmesi de önlenmelidir⁴⁵.

5237 sayılı TCK ile bu boşluk kısmen doldurulmaya çalışılmıştır. Nitekim 765 sayılı TCK’da yer alan “kadın ve kız” ifadeleri terk edilerek “kişi” ifadelerine yer verilmiştir. Bu da uluslararası sözleşmelerde yer alan hükümlere göre fuhuş yapan kişinin yaş ve

45 AYM, BN. 2014/19152 (Cem Burak Karataş Kararı), 18.10.2017, AYM Kararlar Bilgi Bankası <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/19152>, R.G. 21.12.2017, sy. 30277 E.T. 29.03.2022.

cinsiyet gibi kriterleri fark etmeksizin fuhuştan korunmasına yönelik getirdiği yükümlülüklerle uygun bir düzenlemedir⁴⁶.

Sayılan unsurların yanında fuhuş yapmayı sanat edinme tabiri de eleştirilecek bir diğer unsurdur. Sanat edinme ifadesinden anlaşılması gereken ustaca fuhuş yapmak mıdır? Yoksa sanat edinme deyiminden, fuhuş yapma işini sürekli şekilde icra etmek mi anlaşılmalıdır? Sadece bir kez cinsi münasebette bulunan kişiler genel kadın olarak tanımlanabilir mi? Ya da bu kişiler takip edilip kaç kere cinsi münasebette bulunduğu tespit mi yapılmalıdır? Bu sorulara olumsuz cevap vererek belirleyici olacak sınırlar çizilmelidir. Açıklık getirmek adına GKFMT'nin 20. maddesinde genel kadınların tespit edilmesi amacıyla getirilmiş bir düzenleme bulunmaktadır. Bu düzenlemeye göre birden çok erkekle münasebette bulunarak şüphe barındıran kişiler öncelikle tespit edilip bu kişi hakkında, oluşturulan komisyonca etraflıca gizli bir inceleme yapılması öngörülmüştür. İnceleme neticesinde şüphe halinin varlığında tekrardan namuslu hayata dönüşüne dair tedbir alınması düzenlenmiştir. Yine de fayda etmezse bu kişinin genel kadın olarak tesciline yönelik işlemler devamındaki maddelerde izah edilmiştir. Düzenleme içerisinde, tüzüğün 23. ve devamındaki maddeye gönderme yapılarak sağlık incelemeleri neticesinde tespit edilen kadınların “vesika” almaları usulü ve tescillenmesi gerektiği belirtilmiştir.

Kanaatimizce genelev haricinde, tescillenmeden, vesika almadan menfaat karşılığında başkasının cinsi zevklerini tatmin amacı güden kadınlar, sanat edinmiş olmasalar da genel kadındır. Genel kadınların ayrılması noktasında esaslı noktalar kanaatimizce menfaat karşılığı olması ve cinsi zevkleri tatmin amacıyla hareket etmeleridir. Menfaat ilişkisi haricinde gönül ilişkisi olsun ya da olmasın, kişilerin cinsel amaçlı etkileşimde bulunmaları halinde genel kadın olmadıkları açıktır. Bir süreklilik aranması da önemli değildir. Fakat menfaat unsurunun üzerinde durulduğunda bir menfaat akışının sağlanması adına süreklilik arz edeceği gerçektir. Sürekli aynı kişilerin cinsi zevklerini tatmin etmek ya da ayırt etmeksizin menfaat sağlayan kişilere tatmin sağlama noktasında da bir fark bulunmamalıdır. Kendisine menfaat sağladıktan sonra bir kişiye ya da yirmi kişiye hizmet arasında genel kadın bakımından bir fark yoktur. Önemli olan menfaattir.

46 İzzet Özgenç, “Fuhuş ve Hukuk-Anayasa Mahkemesinin 18.10.2017 tarihli ve 2014/19152 numaralı Bireysel Başvuru Kararının Değerlendirilmesi”, *Dr. Dr. H.c. Silvia Tellenbach'a Armağan*, Seçkin Yayıncılık, 2018, s. 497.

Bu husus ayırt edici noktadır. Kanaatimizce oluşturulacak yeni tanımda bu durum da vurgulanmalıdır.

GKFMT'nin 16. maddesinde genelevler şu şekilde tanımlanmıştır: “*Genel kadınların bir arada oturarak fuhuş yaptıkları veya bu maksat için toplandıkları yerlere (Genel ev) ismi verilir.*”.

Genel kadınların fuhuş yapmak amacıyla bir arada buldukları yer olan genelev için özel bir yer ya da devlete bağlı bir yer olması bakımından ayırt edici bir unsur barındırmadan oluşturulmuş bir tanım söz konusudur. Genelevler belirli şartlar taşıması halinde izin alarak, belirli denetimlerden geçerek kurulan yerlerdir. Bu şartlar yerine getirilirse yasal olarak faaliyet gösterebilirler. Bu şartları taşımayan yerlerin de yasa dışı olacak şekilde faaliyet gösterip yine de genelev olarak anılmasına engel bir durum da yukarıdaki tanıma göre herhangi bir engel bulunmamaktadır.

GKFMT'nin 17. ve 18. maddeleri ile getirilen diğer tanımlara da bakacak olursak, birleşme yerleri, tek başına fuhuş yapılan yerler ve fuhuş yerleri şeklinde genelevle bağlantılı farklı kavramlar da mevcuttur. Bunlardan birleşme yerleri, “*Fuhuş maksadiyle muhtelif kimselere kısa müddetler için açık bulundurulan kapalı yerler*”; tek başına fuhuş yapılan evler, “*Fuhuşu tek başına yapan kadınların ikametgah edinip içinde fuhuş yapmayı itiyat ettikleri yerler*” ve son olarak da fuhuş yerleri “*genel ev, birleşme yerleri ve tek başına yapılan evleri*” ifade etmektedir.

Genel kadın tescili için aranan şartlar GKFMT'nin 21. ve 22. maddelerinde düzenlenmiştir. Hükümlere göre fuhuş sanat edinme ya da kurulan komisyonca hakkında karar verilmiş olması gereken 21 yaşını doldurmuş ve yabancı ülkeye tabi olmayıp tabiiyetsiz olarak da bulunmayan kişilerin sağlık kontrolleri de yapıldıktan sonra genel kadın olarak tescili yapılarak nüfus cüzdanları alınır. Alınan kimlikler yerine kendilerine kimlik bilgilerinin yanında sicil kartonu numarasının ve sağlık muayenelerine özgülenmiş alanların da yer aldığı bir “vesika” verilir. Bu vesikalara ithafen genel kadınlar halk arasında “vesikalı” olarak da anılmaktadır. Vesika almak kötü bir tablo gibi gözükse de, esasında genel kadınların devlet tarafından tanınması ve denetimle kontrol altına alınması amacı göz önüne alındığında özellikle tercih ve talep edilen bir statüdür. Keza fuhuş yapan genel kadınların serbest piyasada çalışmaları sağlık, güvenlik ve ekonomik anlamda birden fazla riski barındırdığı için kapsamında güvenlik güçlerinin bekleyip üst

araması yapılarak içeri alınan müşterilere çalışması ve sağlık açısından sürekli muayene edilip kondom kullanımının zorunlu olması gibi hususlar da dikkate alındığında vesika bekleyen binlerce fuhuş yapan kişinin varlığına şaşırılmamalıdır.

Bahsettiğimiz muayeneler ve zorunluluklar da yine anılan tüzükte ele alınan hükümler olup ne sıklıkla ne şekilde sağlık kontrolünden geçirilecekleri ve genelevleri işletenlerin yükümlülüklerine de yer verilmiştir. Bu düzenlemelere uyulmaması halinde uygulanacak yaptırımlar da GKFMT'nin 100. ve 105. maddeleri arasında düzenlenmektedir. Bu düzenlemelerde, kurulacak olan komisyonların almış oldukları ve ilan ettikleri kararlara uyulmaması halinde, genelevlerin kapatılması ile Kabahatler Kanunu'nun 32. maddesinde düzenlenen emre aykırı davranış sebebiyle ceza verilmektedir.

Genel kadınlar hakkında tescilli olmamaları ve kurulan komisyon ile kurulların kararlarına aykırı şekilde çalıştıklarının tespit edilmesi halinde uygulanacak cezalar ise UHK'de düzenlenmiştir. Buna göre GKFMT'de belirtilen şartları haiz genelevler dışında çalışan genel kadınlar hakkında UHK'nin 128. maddesine aykırılık nedeniyle, GKFMT'nin 282. maddesinde düzenlenen hükmün göndermesiyle yine aynı tüzüğün 294/2. maddesinde belirtilen Mahalli Mülki Amir tarafından idari para cezası kararı verilerek uygulanmaktadır. Hatalı olarak gerçekleştirilen bu uygulama, belirlilik ilkesine aykırılık teşkil etmektedir. Hukuk devletinde, hukuki güvenliği zedeleyecek şekilde gerçekleştirilen bu uygulamaların sonlandırılması için UHK'de değişiklikler yapılarak, uyulması gereken kurallar ile uyulmaması halinde uygulanacak yaptırımların açıkça gösterilmesi gerekmektedir.

Burada dikkat edilmesi gereken, uygulanacak hükümlerin genelevler ve genel kadınları kapsamaması, üçüncü kişiler bakımından ayrıca bir yaptırım hükmü içermemesidir. Nitekim uygulama da benzer şekilde olup müşteri olarak tabir edilen ve menfaat sağlayarak genel kadınlar ile fuhuş yapan kişilerin sorumluluğu bulunmamaktadır. Sorumluluk genel kadınlar üzerinde bırakılmaktadır. Oysaki gerek menfaat karşılığında cinsel tatmini amaçlayan üçüncü kişiler (müşteriler) gerekse de aldığı menfaatin karşılığında karşısındakinin cinsi arzularını tatmin eden genel kadınlar aynı eylemi gerçekleştirmekte, fuhuş yapmaktadırlar. Kamu sağlığının korunması bakımından genel kadınların ya da fuhuş yaptığı tespit edilen kişilerin sağlık kontrolleri yapılmalı, zührevi hastalık taşıması ya da şüphesinin olması halinde fuhuş satın alan kişilerin de tespit edilmesi gerekir.

Akabinde ise bu kişilere de ulaşılarak gerekli önlemlerin alınması sağlanmalıdır. Onun haricinde kamu sağlığını tehdit edip etmediği tespit edilmeden, sağlık muayenesinden geçmeden doğrudan “emre aykırı davranış” ya da KK m. 37’ye aykırılık gereğince idari para cezaları tanzim edilmesi de kanunilik ilkesine aykırı olacaktır. Anayasa m. 38’de korunan suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereğince kimse işlendiği zaman kanunda suç olarak tanımlanmayan bir fiil nedeniyle cezalandırılmayacaktır. Fakat uygulamada hatalı kararlara rastlanmaktadır⁴⁷.

Fuhuş tek başına gerçekleştirilebilecek bir eylem olmayıp iki kişinin karşılıklı menfaat teminine dayanır. Bir kişi genellikle maddi menfaat temin ederken diğer kişi de cinsel arzuların tatminine yönelik hareketlerde bulunmakta ve bu ikisinin birleşmesi neticesinde fuhuş kavramı ortaya çıkar. Genel kadınların, GKFM’de belirtilen yerler ve bu tüzük tarafından konulan kurallara aykırı şekilde fuhuş yapmaları halinde idari para cezaları ile karşı karşıya kalmalarına rağmen, müşteri olarak fuhuşu gerçekleştiren üçüncü kişiler hakkında herhangi bir yaptırım öngörülmemesi fuhuşla mücadelede amaca hizmet etmez.

Fuhuş, suç olmamakla birlikte, fuhuş suçunu işlediğinden bahisle yargılanan ve beraat kararı verilen genel kadınlar hakkında dahi, fuhuş yapıp yapmadıkları tespit edilmeksizin GKFM’ye aykırılık nedeniyle idari para cezası tatbik edilmektedir⁴⁸. Genel kadınların fuhuş yapmaları halinde maruz kaldıkları idari para cezaları dışında, uygulamada hatalı şekilde sıklıkla fuhuş suçu bakımından şüpheli/sanık sıfatıyla yargılanmaları da karşımıza çıkmaktadır. Halbuki fuhuş suçu bakımından mağdur konumunda yer alan genel kadınların ikinci kez mağdur edilmeleri hem hukuk bakımından hem de vicdani bakımdan yerinde değildir. Bu nedenle Nordik sistem olarak bilinen ve menfaat sağlayarak (genelde para vererek) fuhuş yapan kişiler ile cinsel tatmin sağlayan üçüncü kişilerin cezalandırılmasını da öngören sistemde olduğu gibi müşterilerin de benzer şekilde idari para cezalarına tabi tutulmaları söz konusu olursa, amaçlanan toplum sağlığını sağlama olgusuna ulaşmak daha da kolay hale gelecektir. Aksi halde fuhuşun yaygınlaşmasının önüne geçilmesi güçtür.

47 Özgenç, a.g.e., s. 499 vd.

48 AYM, BN. 2015/226 (Murat Ünal Kararı), 12.12.2018, AYM Kararlar Bilgi Bankası <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/BB/2014/19152>, E.T. 29.03.2022.

Bu sorunun yansımaları da yine toplumda artan cinsel suçlar bakımından karşımıza çıkmaktadır. Nitekim genelevlerin özellikle pandemi sebebiyle kapatılmasına müteakip genel kadınların serbest piyasada çalışmalarının önüne geçilememiştir. Sorunun kökenine inmek adına genelevlerin kapatılması ya da azaltılması yerine şartları iyileştirilerek sayılar arttırılmalı ve hali hazırda namuslu hayat sürmedikleri tespit edilen genel kadınların tescili arttırılarak tescil bekleyen genel kadınların da genelevlerde istihdam edilmesi gerekmektedir. Devletin fuhşa karşı yaklaşımını, politikasını değiştirmesi halinde hem amaçlanan toplum sağlığının korunması gerçekleşmiş olacak hem de cinsel suçlarda gözle görülür bir azalma söz konusu olacaktır⁴⁹.

İstihdam edilen genel kadınların sigortalılık durumuna bakacak olursak genel kadınlar ilk başlarda kendi adlarına çalışan kişiler olarak değerlendirilmiş ve sigortalılık durumu tahsis edilmemiştir. Zamanla bu durum değişmiş ve 29.06.1978 tarih 2167 sayılı Kanun ile 506 Sayılı Kanun'a eklenen Ek 13. madde ile GKFM'T'de belirtilen genel kadınlar da sosyal sigortalara dahil edilerek SSK kapsamında bağlı çalışan olmuşlardır⁵⁰. Genel kadınların bağlı olarak çalıştıkları kişiler de müstahdem olarak yer almış olup sorumluluk onlar üzerinde kalmıştır. Fakat genel sağlık sigortası bakımından genel kapsam dışında tutulan genel kadınların sigortaları, hastalık sigortası kapsamında değildir⁵¹. Görüleceği üzere genel kadınlar bakımından bir diğer mağduriyet de sigortalılık üzerinden yaratılmış olup toplumun geri kalanının sahip olduğu haklar bile tam olarak kendilerine sağlanamamıştır⁵².

Sosyal güvenlik alanındaki bu ayrımcılığı en aza indirmek amacıyla ülkemizde 2013 yılında Kırmızı Şemsiye Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Derneği kurulmuş olup derneğin amacı Tüzüklerinde geçtiği üzere seks işçilerinin cinsel sağlık ve insan hakları

49 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Baskı, s. 598; Atalay, a.g.e., s. 125 vd.

50 Aziz Can Tuncay, Ömer Ekmekçi, *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*, Yenilenmiş 17. Bası, İstanbul, Beta Yayınları, 2015, s.289; Aziz Can Tuncay, Ömer Ekmekçi, *Sosyal Güvenlik Hukuku'nun Esasları*, İstanbul, 2008, s. 223 vd.; Haluk Hadi Sümer, *Sosyal Güvenlik Hukuku*, Güncellenmiş 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2021, s. 43.

51 Sabriye Dilek Demir, *Kadın Seks İşçiliğinin Hukuki Mevzuat Çerçevesinde İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009, s. 67.

52 Muhtar Çokar, "Kölelik mi, Çalışma mı?", Figen Yıldırım, *Fahişeliğin Öbür Yüzü-Onbeş Kadının Tanıklığı İçinde*, Metis Yayınları, İstanbul, 2004, s. 135 vd.

kapsamındaki sorunlarını gün yüzüne çıkarıp dezavantajlı durumu tersine çevirmektedir⁵³. Dernek ismine konu olan Kırmızı Şemsiye ise 2002 yılında Venedik'te haklarını aramak ve seslerini duyurmak maksadıyla onur yürüyüşü gerçekleştirmek isteyen bir grup seks işçisinin kırmızı şemsiyelerle yürüyüşe katılmaları ve bu yürüyüşte kullanılan kırmızı şemsiyenin, ICRSE (Avrupa Uluslararası Seks İşçileri Hakları Komitesi) tarafından seks işçilerinin ayrımcılığa karşı direniş sembolü olarak kabul edilmesinden kaynaklanmıştır⁵⁴. Gerek bu Dernek çatısı altında gerekse başkaca platformlarda sık sık bu ayrımcılıklar gün yüzüne çıkarılmaya çalışıp, genel kadınların haklarının aranmasına aracılık edilmesine rağmen, genel kadınların durumu halen daha insan onuruna yakışır seviyede değildir.

Türkiye'de 2007 yılı verilerine göre 56 genelev ve bu genelevlerde tescilli/vesikalı yaklaşık 3000 kadar genel kadın bulunmakla⁵⁵ birlikte günümüzde bu sayının tam olarak tespiti mümkün değildir. Nitekim o yıllardaki verilerde dahi fuhuş yaptığı tespit edilip tescil edilmemiş ve sağlık tedbiri uygulanan yaklaşık 15000 kadar fahişe ile yaklaşık 85000 kadar da kayıt dışı seks çalışanı kadın ve transseksüel bireyler olduğu öngörülmektedir⁵⁶. Günümüzde erkek fahişelerin ya da bir diğer deyişle jigoloların da bu sayıya dahil edilmesiyle yüzbinlerce kişiyi ilgilendiren bir alanda halen daha yeterli bir hukuki düzenlemenin bulunmaması, hak kayıplarının önünü daha da açmaktadır.

16.03.2020 tarihinde, tüm dünyayı etkileyen Coronavirus tedbirleri kapsamında ülke genelinde UHK göndermesiyle GKFMT gereğince her mahalde kurulmuş olan Zührevi Hastalıklar ve Fuhuşla Mücadele Komisyonları tarafından verilen kararlar neticesinde genelevler kapatılarak toplum sağlığı hem zührevi hastalıklar hem de salgın hastalıklar bakımından kontrol altında tutulmak istenmiştir. Kapatılan genelevlerden en ilgi çeken,

53 KIRMIZI ŞEMSİYE Cinsel Sağlık ve İnsan Hakları Dernek Tüzüğü, Madde 2 şu şekildedir: “Dernek, Türkiye'deki savunmasız ve dezavantajlı toplumsal gruplar içerisinde yer alan seks çalışanlarının cinsel sağlık ve insan hakları noktasındaki sorunlarını gündeme taşımak, bu sorunlara özüm önerileri geliştirmek ve yetkililer nezdinde toplumsal cinsiyet eşitliği, adalete erişim, sosyal politikaların geliştirilmesi, kamu sağlığı, ayrımcılık ve nefret suçları ile mücadele ve benzeri diğer konulara da savunuculuk çalışmaları yapmak niyetiyle projeler geliştirmek amacını taşır.” <http://kirmizisemsiye.org/tuzuk/>, (E.T. 18.11.2021).

54 Ali Erol, “3 Mart: Dünya Seks İşçileri Hakları Günü”, *KAOS GL Dergisi*, 28/02/2009 <https://kaosgl.org/haber/3-mart-dunya-seks-iscileri-haklari-gunu>, (E.T. 18.11.2021).

55 Dursun, a.g.m., s. 414 vd.

56 a.yer.

bir arada en fazla genelevin bulunduğu İstanbul Karaköy'deki Zürafa Sokak'taki genelevdir. Buradaki genelevler, Osmanlı Devleti zamanından beri kullanılmakta olan köklü bir genelev sokağı olması sebebiyle de ilgi çekmektedir. Osmanlıca Zürafa (lezbiyenlik) anlam kaymasıyla Zürafa olması ve kerih-hane (iğrençlik evi) zamanla kerhane olmasıyla günümüzdeki halini alan mahaldeki genelevler de Komisyon tarafından verilen karar neticesinde boşaltılmış ve sokak tamamen terk edilmiştir⁵⁷. Buradaki genel kadınlar da genel ev işletenler de doğal olarak geçim derdine düşmüş olup muhtemeldir ki kayıtlı tescilli olmalarına rağmen kayıt dışı çalışmak zorunda kalmışlardır. Bu dezavantajlı grubun desteklenmesi bakımından herhangi bir çalışma yapılmaması ve 2022 yılı itibariyle halen arada geçen onca aya rağmen herhangi bir destek ya da güvence verilmemesi de devlet korumasının yeterince yapılamamasına delil teşkil etmektedir.

GKFMT'de öngörülen şartları haiz genelevleri işletenlerin devlete karşı sorumlulukları düşünüldüğünde işletme sahipleri ile devlet tüzel kişiliği arasındaki karşılıklı menfaat ilişkisinin aksaması, her iki taraf için de faydasızdır. Nitekim devlet hem en önemli amacı olan toplum sağlığını koruma adına denetimi tam anlamıyla yerine getiremeyerek sağlıksız bir ortam oluşmasına sebebiyet verecek, hem de işletme sahiplerinden gerek vergisel gerekse de işletme bedeli üzerinden elde ettiği gelirlere mahrum kalacaktır. Nitekim Türk Tarihinde en büyük genelev işletmecisi olarak bilinen Matild Manukyan, Türkiye'de yayımlanan vergi listelerinde 1987 yılında 14. olmuş, 1989 yılında ise 566.000\$ vergi ile yılda en fazla vergi veren kişi olmuş, beş yıl boyunca bu unvanını korumuştur. 14 yıl boyunca toplamda yaklaşık 10.000.000\$ vergi ödeyen Manukyan'ın ayrıca büyük bir servetinin olduğu da bilinmektedir⁵⁸. Bu kadar büyük bir gelirden mahrum kalacak şekilde genelevlerin kapatılması ya da yaygınlaşmasının önüne geçilmesi ekonomik anlamda yerinde bir adım olmayacaktır.

Aynı zamanda müstahdemler de serbest piyasada rekabete dahil olacağı gibi devlet güvencesinde olmaktan da mahrum kalacaktır. Ayrıca istihdam edeceği kişilerin hem sağlık sorunlarıyla mücadele edip yeterince genel kadın temin edememe gibi birtakım

57 <https://www.haberturk.com/kayip-hayatlardan-izler-zurafa-sokak-notlari-3294459>, (E.T. 26.12.2021).

58 Merve Erol, *Radikal Gazetesi*, 10.02.2007
http://www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=cts&haberno=6478, E.T. 6.7.2009 (akt. Dursun, a.g.m., s. 415).

sorunlarla karşılaşacaktır. Ayrıca otel, özel evler gibi yerlere kayan fuhuş ortamı mafya kontrolünde olacağından müstahdem işletmecilere daha büyük sorunlar doğurması kuvvetle muhtemeldir⁵⁹.

Sonuç olarak genelevler ile genel kadınlara dair Türk hukukundaki düzenlemeler açık şekilde yetersizdir. Hele ki küresel salgının sebep olduğu zorluklarla beraber toplum sağlığının korunması amacıyla kapatılan genelevler sebebiyle, amacının tam tersine olacak şekilde genel kadınların kontrolsüz şekilde fuhuş pazarına girmesiyle birlikte hem toplum sağlığı hem de genel ahlak zedelenmektedir. Cinsel suçlarda artış meydana geldiği gibi⁶⁰ devletin de genelev işletmecilerinin de ekonomik olarak kaybı bulunmaktadır.

Tüm bunların önüne geçmek ve kazan-kazan anlayışının aksamaması ve en önemli amaç olan umumi hıfzıssıhhanın sağlanması adına zührevi hastalıkların önlenmesi ve yasa dışı fuhuşun önüne geçilmesi adına genelevlerin elzem olduğu izah edildiği şekilde açıktır. Onlarca sorun doğuracak uygulamalar yerine sorunların kökenine inilmeli ya da uygulamalar toplumun her kesimine en az zarar verecek şekilde ve insan onuruna yakışır biçimde geliştirilmelidir. Öncelikle UHK'deki yetersiz sayıdaki hükümler genişletilerek yeni bir kanun hazırlığı yapılmalıdır. Bununla birlikte GKFMT'de de, değinilen sorunları çözecek ilaveler yapılmalı ya da hazırlanacak yeni kanuna eş yönde yeni bir tüzük hazırlanılarak en başta genel kadın kapsamı cinsiyet unsurunu da genişletecek şekilde değiştirilmelidir. Ardından ise onlarca sorunu çözmeye yönelik bir fuhuş mevzuatı oluşturularak ülkemizin göz ardı edilen ve fakat ciddi bir gerçek olan fuhuş sorununun yasallığının sınırları kesin bir şekilde çizilmeli, bu yapılırken de insan onuru ve haysiyetiyle insanları fuhuşa sürükleyen sebeplerin ortadan kaldırılması gerekmektedir.

59 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 598.

60 2017 ve öncesi dönemde Türkiye'de TCK'da yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçlardan 1107 dosya açılmışken 2018'de 1852, 2019'da 8671, 2020'de 20430, 2021'de 20325 dosya açılmıştır. Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, *Adli İstatistikler 2021*, Ankara, 2021, s.49 vd.

<https://adlisicil.adalet.gov.tr/Resimler/SayfaDokuman/310520221416422021H%C4%B0ZMETE%C3%96ZELK%C4%B0TAP.pdf>, E.T. 30.03.2022.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK CEZA HUKUKUNDA FUHŞA SÜRÜKLEME SUÇU

I. GENEL OLARAK

Fahişelik, tarihin eski çağlarından beri süregelen kadim bir meslektir. İnsanlar cinsel arzularını tatmin amaçlı olarak birtakım yöntemlere başvurmuşlardır. Bu yöntemlerin başında tabii olan karşı cins bireyle evlenerek, yaşam alanı içerisinde mahrem cinsel birliktelik gelmiştir. Bunun yanında evlenmeden de cinsel ihtiyaçlarını yine karşı cins bireyle giderme yoluna gidildiği bilinen bir gerçektir. Bir de konumuzu teşkil eden bir yöntem vardır ki bu yöntemde bireyler, belirli bir menfaat karşılığında bedenlerini başkalarının kullanımına sunmakta; buna karşılık diğer bireyler de bu arzın bedelini ödeyerek taleplerini ve ihtiyaçlarını gidermektedir. Bedel karşılığında bedenlerini arz eden bu kişiler, fahişe ya da günümüzdeki yaygın kullanımıyla genel kadın olarak anılmaktadır.

Fahişelik, yüzyıllar boyunca süregelen, her devlet ve millette var olmuş, insanların genelinin görmezden geldiği ve fakat yadsınamaz bir gerçektir. Özellikle büyük şehirlerde gece hayatının renkli simalarını teşkil eden meslek mensupları, kimi zaman sokaklarda bina köşelerinde, kimi zaman ise meskenlerde ya da bazı sabit mekanlarda sık sık karşımıza çıkmaktadır.

Devletler, bu mesleğin toplumda yaratacağı ahlaki tahribat ya da kamu sağlığı gibi birtakım gerekçeler sunarak bu mesleği yasaklamak ya da en azından kontrol altında tutmak eğilimindedir.

Ülkemizde bu kontrolü sağlamak için GKFMT çıkarılmış ve fuhuş ile fahişelik ancak bu tüzükteki kurallara uyulması halinde yasal kabul edilmiştir.

Türk Ceza Kanunu'nun 227. maddesinde düzenlenen "Fuhuş" başlıklı suçun tanımı, madde içerisinde açıkça düzenlenmemiştir. Bununla birlikte, "çocukların fuhşa sürüklenmesi", "yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi" ve "fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhşa

aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri verme, dağıtma veya yayma” suçları sırasıyla ilk üç fıkrada ayrı ayrı düzenlenmiştir.

TCK m. 227 düzenlemesi şu şekildedir:

“(1) Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.

(2) Bir kimseyi fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran ya da fuhuş için aracılık eden veya yer temin eden kişi, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üçbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçimin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.

(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz gündən iki bin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır.

(4) Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.

(5) Yukarıdaki fıkralarda tanımlanan suçların eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde, verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(6) Bu suçların, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde, yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarı oranında artırılır.

(7) Bu suçlardan dolayı, tüzel kişiler hakkında bunlara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunur.

(8) Fuhşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir.”

II. KORUNAN HUKUKSAL DEĞER

Ceza hukukunun ortaya çıkmasında, ihlal edilen birtakım değerlerin korunması hedeflenmiştir. Değerlerin anlaşılmasına ve alınacak önlemlere göre de birbirinden farklı teoriler ortaya atılmıştır. Teorilerle şekillenen ve gelişen ceza hukukunun ortaya çıkmasında etkili olan “değerlerin” korunması, bu değerlerin de tespit edilmesi ve suç teşkil eden eylemlerin belirlenebilmesi bakımından önem arz etmektedir. Ortada bir hukuka aykırılık varsa, hukuken önemli olan bir değer de bir şekilde çiğnendiği aşikardır. Bu hukuken önemli sayılan değer tespit, ihlalin var olup olmadığına da doğrudan etki edecektir. Bu nedenle korunan hukuksal değer tespit edilmelidir. Ortada bir suç varsa, ihlal edilen bir değer de mutlaka vardır.

Ceza hukukunda suç teorileri, farklı şekilde değerlendirilip sınıflandırılrsa da, özünde toplumsal düzenin devamı açısından korunması gereken hukuki değerlerin bir şekilde ihlal ya da ihmal edilmesinin önüne geçmek, değerleri korumak maksadıyla var olmuşlardır⁶¹. Burada korunması gereken hukuki değerlerin kaynağı ise Özgenç’e göre “davranış normları”dır⁶². Bu davranışları korumaya yönelik yükümlülükler aykırılıklar ise hukuka aykırılık teşkil eder ve yükümlülükler ile hukuki değer arasında sıkı bir ilişki mevcuttur⁶³. Nitekim hukuki değer, bir suça ilişkin kanuni tanımın yorumunda başvurulan en önemli araçtır⁶⁴.

Mevzuatımızda düzenlenen her suçta öncelikle, anılan düzenleme ile korunan hukuksal değer tespit edilmektedir. Korunan hukuksal değer tespit edildikten sonra diğer unsurların tespit edilmesi, kanun koyucunun hedeflediği amaca ulaşmada hukukla işgal edenlere rehberlik edecektir.

61 İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Bası, Seçkin Yayıncılık, Ankara, Eylül 2013, s.156.

62 İzzet Özgenç, “Davranış Normları Teorisi (Haksızlık ve Müeyyide İlişkisi)”, *SÜHFD, Prof. Dr. Şakir Berki’ye Armağan*, C. 5, 1996, Sayı 1-2, s. 443.

63 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 158.

64 Yener Ünver, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara, 2003, s. 502.

5237 sayılı Türk Ceza Kanunu içerisinde düzenlenen fuhuş suçu, “Genel Ahlaka Karşı Suçlar” alt başlığı altında yer almaktadır. Bu durum göstermektedir ki, düzenleme ile korunan hukuksal değer, esasında genel ahlaktır. Bu konuda yazarlar hemfikirdir⁶⁵.

Genel ahlak, belirli bir ülke ve dönemde mevcut toplum üyelerinin çoğunluğu tarafından benimsenen ahlak anlayışı⁶⁶ olarak tanımlanmıştır. Anayasa Mahkemesi de kararlarında benzer bir tanım yapmıştır. Anayasa Mahkemesi, “... (Genel ahlâk) deyimi, belli bir zamanda bir toplumun büyük çoğunluğu tarafından benimsenmiş bulunan ahlâk kurallarıyla ilgili hareketleri gösteren ve kolayca anlaşılabilir bir anlam taşımaktadır.”⁶⁷ ifadeleriyle genel ahlakın çerçevesini çizmiştir. Uygur ise genel ahlakı, “Davranışlara yönelik kurallar veya direktifler bütün olarak kişilerin en önemli yargılarını veya inançlarını desteklemeyle ilgili duygu ve düşüncelerin karşılığı⁶⁸” şeklinde ifade etmiştir. Uygur, bu tanıma ek olarak, genel ahlakın değişken değer yargılardan oluşması nedeniyle belirsiz olduğunu da ifade etmiştir⁶⁹. Diğer tanımlar da dikkate alındığında bu görüşe katılıyoruz. Değer yargıların genel ahlak kuralı olması için toplumun belirli ve büyük bir kesimini gözetmesi gerekir. Yaşanılan toplumun tamamını gözetmese de içinde bulunulan ve asgari bir topluluk barındıran yaşam alanlarında kabul görmüş olması da yeterlidir. Durumun gerekleri de dikkate alınarak on kişilik topluluk içerisindeki sekiz kişinin ortak ahlak anlayışı da yeterli olabileceği gibi, ülke çapında milyonlarca kişinin kabul ettiği değer yargıları da bazen yetersiz kalabilir. Bu unsur yaygınlıktır. Kabul edilen değer yargılarının zamana göre değişmesi ise, genel ahlakın zaman unsurunu oluşturmaktadır. Son olarak da belirli bir toplumsal çoğunluğun kabulünün aranması da subjektif unsur olarak karşımıza çıkmaktadır⁷⁰. Genel ahlakın zamansal ya da toplumsal değişkenliğini

65 Taneri, a.g.m., s. 98.; Zafer, a.g.e., s. 3163; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890; Gülşah Bostancı Bozbayındır, *Özel Ceza Hukuku Cilt VII – Genel Ahlaka Karşı Suçlar ve Aile Düzenine Karşı Suçlar (TCK m.225-234)*, 1. Baskı, Oniki Levha Yayıncılık, İstanbul, Ağustos 2020, s. 95.

66 Adnan Güriz, *Hukuk Felsefesi*, Ankara, 2009, s. 14.

67 AYM, E. 1963/128, K. 1964/8, 28/01/1964, AYM Kararlar Bilgi Bankası https://normkararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/ND/1964/8?onemler_id=1&EsasNo=1963%2F128&KararAramaRaporu=1 E.T. 29.01.2022.

68 Gülriz Uygur, “Genel Ahlakın Vazgeçilmezliği (Mi?)”, *Güncel Hukuk Dergisi*, Y. 2008, S. 12, s. 12 – 14, s. 13.

69 a.yer.

70 Nihat Bulut, “Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Nedeni Olarak Genel Ahlak”, *AÜEHFD*, C. 4, S. 1-2 (2000), s. 33.

vurgulayan bu unsurlar, hem zaman kavramının hem de toplum kavramının değişkenliğini de dikkate aldığımızda, genel ahlakın ne derece değişken ve belirsiz bir kavram olduğunu ortaya koymaktadır. Bu nedenle kavramın, çerçeve çizilerek tanımlanması, her dönemin şartlarına göre farklı genel ahlak anlayışının gelişebileceğine vurgu yapılması için önemlidir.

Fuhuş suçuyla yalnızca genel ahlakın korunmadığı, başkaca hukuksal değerlerin de korunduğu savunulmaktadır. Doktrinde bunlar, toplumda fuhşun oluşmasıyla kontrol altına alınması güçleşecek olan kamu sağlığı⁷¹, bireylerin cinsel özgürlükleri⁷², çocukların ya da cebir, hile, tehditle ya da çaresizliklerinden faydalanılarak kullanılan yetişkinlerin “irade özgürlükleri ve fiziksel bütünlükleri”⁷³, toplumun ortak edep (ar/haya) duygusu⁷⁴ ve son olarak da kadınların ana olmak zevk ve arzuları⁷⁵ şeklinde ileri sürülmüştür.

765 sayılı Türk Ceza Kanunu bakımından ele alındığında ise bu suç bakımından korunan hukuksal değerlerin seksin onuru, genel ahlak ve aile nizamı olduğu kabul edilmiştir⁷⁶. Genel ahlak ve aile nizamı, diğer yazarlar bakımından halen kabul görmektedir. Fakat “seksin onuru” günümüzde dikkate alınmamaktadır. Halbuki her insani unsur gibi, seks de biyolojik açıdan insan olmanın gerektirdiği bir eylemdir. Bu eylemin, belirli insani değerler çerçevesinde gerçekleştirilmesi gerekir. Doğa kanunlarında da kabul gördüğü üzere yetişkinler arasında olması en tabii haldir. Fakat en başta doğa kanunlarına muhalefet ederek, akabinde ise yasama organınca çıkarılan kanunlar nezdinde yetişkin olmayan, henüz çocuk olarak kabul edilen bireylerin sekse alet edilmesi, en başta da belirtildiği gibi bir hukuksal değer ihlali anlamına gelir. Bu

71 Zafer, a.g.e., s. 3163; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890; Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 95.

72 Atalay, a.g.e., s. 13.

73 Zafer, a.g.e., s. 3163, 3166.

74 Ali Parlar, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, C. 2, Bilge Yayınevi, Ankara, 2005, s. 2483; Hasan Gerçeker, *Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, 2. Baskı, C. 4, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2015, s. 4590; Osman Yaşar, Hasan Tahsin Gökcan, Mustafa Artuç, *Yorumlu-Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, Ankara, 2010, C. V, s. 6419.

75 Dönmezer, a.g.e., s. 332.

76 Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara, 2002, s. 96.

değeri ise seksin onuru olarak nitelendirmek absürt olmaz. Çocukların fuhşa teşvik edilmesiyle seksin onurunun da aşağılandığının ve ihlal edildiğinin günümüzde de kabulü gerekir.

Çocukların korunmasına yönelik özel düzenlemeler de barındıran madde metni dikkate alındığında çocuklar bakımından korunan hukuksal değerleri de ayrıca ele almak gerekir. Çocuklar bakımından korunan hukuksal değerler de yetişkinler bakımından korunan hukuksal değerler ile benzerdir. Özellikle seksin onurunu korunan hukuksal değer kabul eden görüşte, bu değerın çocukların korunmasına hizmet ettiği savunulmaktadır⁷⁷. Suç bakımından yetişkinlerin cinsel özgürlüklerinin yanında, çocukların cinsel özgürlükleri de korunan hukuksal değer kapsamında kabul edilmiştir⁷⁸. Bunun yanında yetişkinlerde kabul edilen diğer korunan hukuksal değerler, çocuklar bakımından da korunmaktadır.

III. SUÇUN UNSURLARI

A. TİPİKLİK

1. Suç Tipinin Genel Özellikleri

TCK m. 227’de “Fuhuş” başlığı altında düzenlenen suçların unsurlarını inceleyeceğimiz bu bölümde, maddede anılan ilk üç fıkrada sırasıyla “çocukların fuhşa sürüklenmesi”, “yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi” ve “fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri verme, dağıtma veya yayma” suçları sıralanmıştır. Üç suçun cezalandırılması da birbirinden ayrılmış ve her bir fıkrada öngörülen ceza da farklı olarak düzenlenmiştir.

TCK m. 227/1’de düzenlenen çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunda, çocuğu fuhşa teşvik etmek, bunun yolunu kolaylaştırmak, bu maksatla tedarik etmek veya barındırmak ya da çocuğun fuhşuna aracılık etmek suç olarak kabul edilmiştir. TCK m. 227/1’in son

77 a.yer.

78 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890.

cümlesinde, suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketlerinin de tamamlanmış suç gibi cezalandırılacağı açıkça ifade edilmiştir.

TCK m. 227/2’de düzenlenen yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi suçunda, bir kimseyi fuhşa teşvik etmek, bunun yolunu kolaylaştırmak ya da fuhuş için aracılık etmek veya yer temin etmek suç olarak kabul edilmiştir. Ayrıca TCK m. 227/2’nin son cümlesinde fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanarak kısmen veya tamamen geçimini sağlamanın fuhşa teşvik sayılacağı belirtilmiştir.

TCK m. 227/3’te ise 2016 yılında yapılan değişiklik⁷⁹ ile yeni bir suç, madde içerisine dahil edilmiştir. Bu suç fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri vermek, dağıtmak veya yaymak olarak düzenlenmiştir.

TCK m. 227/4’te, TCK m. 227’nin ilk üç fıkrasında sayılan fuhşa sürüklenme suçlarının cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizlikten yararlanarak işlenmesi halinde uygulanacak ceza artırımını düzenlenmiştir.

TCK m. 227/5’te, TCK m. 227’nin ilk üç fıkrasında sayılan fuhşa sürüklenme suçlarının eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından ya da kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde uygulanacak ceza artırımını düzenlenmiştir.

TCK m. 227/6’da ise fuhşa sürüklenme suçlarının, suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenmesi halinde uygulanacak ceza artırımını düzenlenmiştir.

TCK m. 227/7’de, madde içerisindeki suçlardan dolayı tüzel kişilere yönelik güvenlik tedbirlerine hükmolunacağı düzenlenmiştir.

Son olarak TCK m. 227/8’de fuhşa sürüklenen kişiler hakkında tedavi veya terapiye hükmedilebileceği düzenlenmiştir.

Suçlar, hareket sayısına göre tek hareketli ve birden fazla hareketli suçlar olarak ikiye ayrılmaktadır. Birbirine alternatif olarak sayılan hareketlerden biriyle işlenmesi mümkün

79 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun (R.G. 02.12.2016, sy: 29906).

olan suçlar, seçimlik hareketli suçlardır⁸⁰. TCK m. 227/1, 227/2 ve 227/3'te düzenlenen suçların her birinde, birbirlerine alternatif hareketlere yer verilmiştir⁸¹. Bu haliyle TCK m. 227'nin ilk üç fıkrasında zikredilen üç suç da seçimlik hareketli suçlardır. Hangi seçimlik hareketin gerçekleştiği fark etmeksizin, birinin gerçekleşmesi, suçun işlenmesi bakımından yeterlidir. Fıkralar içerisinde sayılan seçimlik hareketlerden birden fazlası gerçekleşmesi halinde, tek bir suç oluştuğu kabul edilir⁸².

Gerçekleştirilen hareketin devam ediyor olmasına göre ani hareketli ya da kesintisiz (mütemadi) suçlar olarak bir ayırım yapılmıştır. Ani hareketli suçlar, hareketin yapılması ya da neticenin gerçekleşmesi ile tamamlanan suçlardır⁸³. Mütemadi suçlar ise kesintisiz olarak işlenen suçlardır. Bir görüşe göre failin iradesine bağlı olarak devam eden bir hukuka aykırılık varsa kesintisiz (mütemadi) suç söz konusu olurken, aksi durumda ani hareketli suçlar karşımıza çıkar⁸⁴. Bir diğer görüşe göre mütemadi suçta, hareketin kesintisiz devam ediyor olması hali mütemadi suç için gerekli ve yeterli olup neticenin devam etmesi aranmamaktadır⁸⁵. Bu görüşler doğrultusunda TCK m. 227'de tanımlanan suçların genel olarak ani hareketli suçlar olduğunu söyleyebiliriz⁸⁶. Çünkü hareketin gerçekleştirilmesi ile suç tamamlanmaktadır. Fakat istisnaların söz konusu olabileceği de unutulmamalıdır. Şöyle ki; TCK m. 227/1'deki çocukların fuhuş maksadıyla tedarik edilmesi ya da bulundurulması fiilleriyle TCK m. 227/3'te yer alan fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhuşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri yayma fiili, fiillerin yapısı gereği mütemadi suç olabilecektir. Çocuğun

80 Koca, Üzülmöz, a.g.e., s.124; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 891.

81 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 891.

82 Kayıhan İçel, "Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Ceza Kanunu", *İTÜSBD*, S. 14 (2008), s. 44.

83 Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Ahmet Caner Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara: Turhan Kitapevi, 2015, s. 247

84 Bahri Öztürk, Mustafa Ruhan Erdem, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku*, Ankara, 2011, s. 396.

85 Koca, Üzülmöz, a.g.e., 125.

86 Zeki Hafizoğulları, Muharrem Özen, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Toplama Karşı Suçlar*, Ankara, 2016, s. 355.

bulundurulmasında ya da ürünlerin yayılmasında hareketler devam ederse kesintisiz suç söz konusu olacaktır.

Hareketin şekline göre yapılan bir diğer ayırım da serbest hareketli ya da bağlı hareketli olması bakımındandır. Kanundaki tanımına göre hangi hareketlerle işlenebileceği belirtilen suçlar bağlı hareketli suç olarak tanımlanırken, hareketin şekli belirtilmez ise serbest hareketli suçlardan bahsedilir⁸⁷. Burada ancak kanunda gösterilen hareketlerle işlenebilir olup olmadığı özellik arz eden husustur⁸⁸. TCK m. 227’de düzenlenen suçların hangi hareketlerle işlenebileceği madde içerisinde düzenlendiği için, bu suçları bağlı hareketli suçlar kapsamında değerlendirmek gerekir. Düzenleme dışındaki hareketlerin gerçekleşmesi halinde suç oluşmayacaktır.

Suçun oluşumuna göre zarar ve tehlike suçu olarak bir ayırım mevcuttur. Hareketin konusunun zarara uğratılması halinde zarar suçu söz konusu olacaktır. Korunan varlık ya da menfaatlerin imhası ya da azaltılması aranmadan sadece tehdit edilmesi yeterli olması nedeniyle tehlike suçları ismi verilmiştir⁸⁹. Bazı değerlerin daha fazla korunabilmesi adına zarar tehlikesinin yeterli görülmesi kanun koyucunun iradesindedir⁹⁰. TCK m. 227’de düzenlenen suçlar bakımından kanun koyucu herhangi bir zararın araştırılmasını öngörmeden, madde içerisindeki hareketlerin gerçekleşmiş olmasını suçun işlenmesi bakımından yeterli görmüştür. Bu ayırma göre ayrıca bir zararın oluşmasını ya da zarar varlığının araştırılmasına gerek duymayan TCK m. 227’de yer alan suçlar, tehlike suçlarıdır.

Tehlike suçu, sırf hareket suçu olarak da karşımıza çıkmaktadır. Burada dikkat edilmesi gereken husus, klasik suç teorisinde olduğu gibi her suçun bir neticesi olduğu görüşüdür. Bu görüşte neticeler, harekete bitişik ya da ayrı olmasına göre ayrıca değerlendirilmektedir. Günümüzde terk edilen bu görüşe karşı, neticenin varlığına göre sırf hareket suçu ya da neticeli suçlar ayırımı getirilmiştir. Ayrıca bir netice öngörmeyen

87 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 247.

88 Koca, Üzülmez, a.g.e., s. 111 vd.

89 Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 253; Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul, 2010, s. 255.

90 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 235.

TCK m. 227’de yer alan suçların sırf hareket suçları kapsamında kaldığı açıktır ve aynı zamanda şekli suç olarak da anılmaktadır⁹¹.

Tehlike suçları da kendi içerisinde somut tehlike suçu ve soyut tehlike suçu olarak ayrılmaktadır. Hareketin gerçekleşmesi suç oluşumu için yeterliyse soyut tehlike suçu; tehlikenin somut olarak ortaya çıkmasının arandığı hallerde ise somut tehlike suçu gündeme gelir⁹². TCK m. 227’de düzenlenen suçlar bakımından tehlikenin somut olarak ortaya çıkması aranmadığı için soyut tehlike suçları olduklarını ifade edebiliriz.

Hareket şekline göre icrai ve ihmali hareketli suç ayırımında icrai hareket, kanun koyucunun iradesine muhalif şekilde, yapılmaması emredilen normlara aykırı hareketlerin yapılmasıdır⁹³. TCK m. 227’de düzenlenen suçlar, icrai hareketli suçlardandır⁹⁴. Bu düzenlemede yer alan hareketlerin yapılması halinde icrai hareketler gerçekleşmiş olmaktadır. Fakat icrai hareketli suçların ihmali davranışla işlenmesi de mümkündür. TCK m. 227/1’de çocukların fuhşa sürüklenmesi suçu bakımından gerekse de yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesini düzenleyen TCK m. 227/2 bakımından fuhuş yolunun kolaylaştırılmasına yönelik ihmali davranışlarla suçların işlenmesi mümkündür. Örneğin, çocukların fuhşa sürüklenmesinde çocuğunun fuhuş yaptığını bilen ebeveyni, çocuğunun fuhşa teşvik eden kişiyle, müşteriye fuhuş yapmak için gittiğini biliyor buna rağmen çocuğunu engellemiyor ya da çocuğunu fuhşa teşvik eden kişiden uzaklaştırmıyor ise burada yükümlülük altında olan ebeveyn de kasten ve ihmali hareketlerle çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunun faili olacaktır. Önemli olan nokta ihmali hareketlerde bulunan kişinin yükümlülük sahibi olması ve gerçekleşen fiili bilmesi ya da öngörüp kabullenmesidir. Örneğimizde olduğu gibi çocuğunun bir şekilde fuhşa sürüklendiğini bilen ebeveyni, çocuğunu kurtarmaya yönelik bir girişimde bulunmadığı takdirde, kendisi de fail olarak ceza alacaktır.

91 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3165.

92 Koca, Üzülmez, a.g.e., s. 120 vd.

93 Artuk, Gökçen, Yenidünya, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 238.

94 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 895.

2. Suçun Maddî Unsurları

a) Fail

Fail, TCK m. 37’de yer alan düzenlemeye göre, suçun kanuni tanımında yer alan fiilleri gerçekleştiren kişidir. Bir kanuni düzenleme içerisinde suçun failine yönelik sınırlandırıcı ifade söz konusuysa, özgü suç terimi karşımıza çıkar. Farklı bir tanımla bu terim, kanuni tarifinde faille ilgili olarak herhangi bir insan olmanın ötesinde, özel ve objektif vasıflardan söz edilen suçlar, özgü (mahsus) suçlar olarak kabul edilir⁹⁵. Özel yükümlülük yüklemesi ayırt edici özelliktir. Bu özellikten yola çıkarak “yükümlülük suçları” da denmektedir ve ancak özel yükümlülük altındaki kişilerin fail olabileceği suçlar olarak ifade edilmiştir⁹⁶.

Özgü suçlar da kendi içinde gerçek özgü suçlar ve görünüşte özgü suçlar olarak ayrılmaktadır. Burada ayırıcı nokta ise, işlenen suçun herkes tarafından işlenip işlenememesi ve herkes tarafından işlenebilen suçlarda da nitelikli halin işlenmesidir. Eğer münhasıran özel faillik vasfını taşıyanlar tarafından işlenip başkaları tarafından işlenemezse gerçek özgü suç olarak tanımlanır. Fakat suçun basit şekli herkes tarafından işlenebilirken, nitelikli halini ancak belirli vasıfları haiz kişiler işleyebiliyorsa, bu halde görünüşte özgü suçlar karşımıza çıkacaktır⁹⁷.

TCK m. 227 içerisinde fuhuş suçu bakımından özellik arz eden, sadece özel vasıflara haiz kişilerin bu suçu işleyebileceğine dair bir ifade yoktur. TCK 227. madde düzenlemesinde sadece “kişi/kişiler”in suçu işleyebileceğinden söz edilmiştir. Bu nedenle fuhuş suçunun özgü suç olmadığını söylemek mümkündür⁹⁸.

Bununla birlikte TCK m. 227/5’te yer alan suçun nitelikli hali teşkil edecek bir düzenlemeye yer verilmiştir. Bu düzenlemeye göre suçun sayılan kişiler tarafından işlenmesi halinde temel düzenlemede verilen cezanın yarısı artırılmak suretiyle ceza tanzim edilecektir. Bu kişiler ise: eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi,

95 Kayıhan İçel, Füsün Sokullu-Akıncı, İzzet Özgenç, Adem Sözüer, Fatih Selami Mahmutoglu, Yener Ünver, *Suç Teorisi-Suç Kavramına İlişkin Genel Bilgiler, Suçun Yapısal Unsurları, Suçun Özel Oluşum Biçimleri*, 2. Kitap, Yeniden Gözden Geçirilmiş 3. Bası, İstanbul, 2004, s. 90.

96 İzzet Özgenç, *Suçta İştirakin Hukuki Esası ve Faillik*, İstanbul, 1996, s. 165.

97 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 190.

98 Zafer, a.g.e., s. 3163 vd. ; Atalay, a.g.e., s. 38.

eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler olarak sayılmıştır. TCK m. 227/5'in devamında ise kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle işlenmesi halinde de yarı oranında artırma uygulanacağı belirtilerek yine nitelikli hal teşkil edeceği düzenlenmiştir.

TCK m. 227/5'e göre, fuhşa sürükleme suçunun özgü suç olarak kabul edilmeyeceği düşünülmektedir⁹⁹. Burada gerçek özgü suç olarak değerlendirilmese de, belirli akrabalık ilişkisi ya da yükümlülük ilişkisi içerisinde bulunan kişiler tarafından işlenmesi bakımından görünüşte özgü suç olduğu savunulabilir. Kanaatimizce bu düzenleme ile görünüşte özgü suç oluşturulmuştur. Nitekim yarı oranında ceza artırımını ile nitelikli halin uygulanması, ancak kanunda düzenlenen kişiler tarafından işlenmesi halinde mümkündür. Yine kamu görevi ya da hizmetinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılarak işlenmesi halinde de benzer bir tablo karşımıza çıkacaktır.

Fail bakımından tartışılacak bir diğer husus da tüzel kişilerin fail olup olamayacağı noktasındadır. Ceza hukukunda tüzel kişilerin fail olup olamayacağı noktasında farklı görüşler mevcuttur¹⁰⁰. TCK'nın 20. maddesindeki hükme göre tüzel kişiler hakkında ceza yaptırımını uygulanamasa da birtakım güvenlik tedbiri niteliğinde yaptırımların uygulanması mümkündür. Yine Anayasamızın 38/3. maddesinde tüzel kişilere yönelik uygulama alanı bulacak güvenlik tedbirlerinin ancak kanunla koyulabileceği belirtilmektedir¹⁰¹. Tüzel kişiler hakkında güvenlik tedbirleri uygulanabileceğinden bahisle tüzel kişilerin fail olabileceğini savunan görüş mevcuttur¹⁰². Fakat bu görüş isabetli değildir. Hukukumuzda yalnızca irade sahibi gerçek kişilerin fail olabileceği kabul edilmiştir¹⁰³. Fail olarak değerlendirilemeyen tüzel kişiler hakkında, TCK m. 227/7. maddesinde açıkça düzenlendiği üzere güvenlik tedbirlerinin uygulanması mümkün olacaktır.

99 Zafer, a.g.e., s. 3164.

100 Bkz. Zeynel Kangal, *Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu*, Ankara, 2003, s.146 vd.

101 Türkiye Cumhuriyeti Anayasası, RG T: 09.11.1982, S:17863 (Mükerrer)

102 Tuğrul Katoğlu, "Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları", *AÜHFĐ*, C. 61, S. 2, 2012, s.667.

103 Artuk, Gökçen, *Yenidünya, Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 272.

Fuhuş suçunun faili bakımından bir diğere tartışmalı husus da, fuhuş yapan kişilerin tamamının fail olup olmayacağı noktasındadır. Para ya da belirli bir menfaati fahişe/genel kadınlara sağlayarak fuhuş yapan kişilerin eylemleri, TCK'nın 227. maddesinde sayılmamaktadır. Bu nedenle, pratikte genel olarak karşımıza çıktığı haliyle, para vererek bir kimseyle cinsel birliktelik yaşayan kişi, bu madde düzenlemesinde yer alan suçun faili olmayacaktır¹⁰⁴. Ancak diğere şartların varlığı halinde cinsel dokunulmazlığa karşı suçlar gündeme gelebilecektir.

Benzer şekilde fuhuş yapmak suretiyle menfaat elde eden, fuhuş satan kişiler de fail olarak değerlendirilmeyecektir. Genel olarak mağdur konumunda yer alan bu kişilerin, bazı durumlarda bir çocuk ya da bir yetişkini menfaat karşılığında kendisi ile cinsel birliktelik yaşamaya teşvik etmesi ihtimalinde dahi bu suç oluşmayacaktır. Ancak diğere şartların varlığı halinde TCK m. 102-105 arasında yer alan cinsel dokunulmazlığa karşı suçların işlenmiş olacağı dikkate alınmalıdır¹⁰⁵.

Fail bakımından değerlendirilecek diğere husus da TCK m. 227/3 bakımından kendi fotoğraflarını ya da bilgilerini dağıtan/yayan kişilerin fail olup olmayacağıdır. Bu hususta Yargıtay kararlarında da görüleceği üzere fail ve mağdur sıfatlarının aynı kişide birleşmesi söz konusu olmayacaktır. Kişinin TCK m. 227/3 bakımından kendisine ait görüntü, yazı ve sözleri paylaşması halinde fail olmayacaktır¹⁰⁶.

b) Mağdur

Bir suçun mağdurunun tespit edilmesi bakımından, bir hukuksal değeri, aleyhine olacak şekilde ihlal edilen ve bu ihlal karşısında korunan kişinin tespiti gerekmektedir.

Öncelikle fuhuş suçu, "Genel Ahlaka Karşı Suçlar" başlığı altında düzenlendiği için, ihlal edilen ilk hukuksal değer genel ahlaktır. Buna istinaden, işlenen her fuhuşa sürüklenme suçunda mağdur olan, hukuksal değeri ihlal edilen toplumdur. Öğretide *Zafer*, bu görüşe dayanarak fuhuşa sürüklenen kişinin mağdur olmaması nedeniyle davaya katılma hakkının olmadığını ifade etmektedir. Ayrıca kendi iradesi ile fuhuş yapan kişilerin mağdur olarak

104 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6431.

105 Yener Ünver, "Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar", *Türk Ceza Kanunu'nun 2. Yılı Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayını, İstanbul, 2008, s. 338.

106 Yargıtay 4. CD., E. 2021/19461, K. 2021/17936, T. 07.06.2021
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 30.03.2022.

nitelendirilemeyeceğini; ancak çocuklar ile iradesi cebir veya tehdit ile etkilenen yetişkinlerin mağdur olabileceğini savunmaktadır¹⁰⁷.

Bu görüşe katılmayanlara göre ise esasında işlenen her suçun mağduru toplum olmakla birlikte özel anlamda mağdur nitelendirmesi yalnızca fuhşa sürüklenen kişilere aittir¹⁰⁸.

Kanaatimizce, günümüzde terk edilen klasik suç teorisinde kabul edildiği üzere, işlenen her suçta, hukuk devleti içerisinde yer alan toplumda korunan birçok hukuksal değeri ihlal edildiği için genel anlamda toplum mağdur olmaktadır. Ama her suç özelinde niteliğine göre, kişisel olarak korunan hukuksal değeri ihlal edilen, o suçtan zarar gören veya o suçun mağduru olan özel kişi ya da kişiler mevcuttur. Bu nedenle dar anlamda mağdur yorumu yapılarak, her fuhuş suçu bakımından toplum haricinde fuhşa sürüklenen kişilerin de mağdur olduğu yorumunu yapmak gerekmektedir.

Karıştırılmaması gereken nokta, her suçtan zarar gören ile suçun mağduru aynı olmamaktadır. Bu hususta *Özgenç* bu ikisinin ayrımını şu şekilde anlatmaktadır: Kural olarak mağdur, aynı zamanda bu suçun işlenmesinden dolayı zarar gören kişidir. Fakat suçtan zarar gören kişi, her zaman bu suçun işlenmesi dolayısıyla mağdur edilen kişi değildir¹⁰⁹. Mağdurun hayatta olan bir insan olması gerekir ve ancak gerçek kişidir. *Özgenç*'e göre mağduru olmayan bir suç yoktur. Örneğin ölen kişinin üstündeki eşyalar çalınırsa mağdur ölen kişi değildir. Ölen kişinin mirasçıları mağdurdur¹¹⁰.

Bazı suçlar bakımından mağdurun doğrudan devlet olduğunu iddia eden görüşlere karşı da bu anlayışın Batıdaki faşizm Nazizm düşüncelerinin hukuka yansımış tezahürleri olarak gören *Özgenç*, devleti hak süjesi olarak görmediğini ve hak süjesinin ancak bireylerin olabileceğini savunmuştur¹¹¹.

Bu açıklamalara göre işlenen her suçta mağduru ayrıca ele almak gerekmektedir.

TCK m. 227/1'de düzenlenen çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunda "çocuk" ifadesinin değerlendirilmesi gerekmektedir. TCK m. 6/1-b gereği "*Çocuk deyiminden; henüz on*

107 Zafer, a.g.e., s. 3164 vd.

108 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890.

109 Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 212 vd.

110 a.yer.

111 a.yer.

sekiz yaşını doldurmamış kişi” anlaşılmalıdır. TCK m. 227. maddede evlenme ya da ergin kılınma ile ilgili açık bir hüküm yer almazken sadece “çocuk” ifadesine yer verilmesiyle bir tereddüt oluşmaktadır. 18 yaşından küçük ve fakat evlenme ya da mahkeme kararıyla ergin kılınma halinde çocuk sıfatının terk edilmesi durumunda hangi hükümler dikkate alınacaktır?

Genel anlamda çocuk ifadesiyle henüz ergin olmamış kişilerin korunması amaçlanmıştır¹¹². Bu nedenle çocuk vasfını kaybederek ergin olan kişiler hakkında 1. fıkrada yer alan hükümlerin değil de fiilin niteliğine göre TCK m. 227/2 veya m. 227/4 hükümlerin uygulanması gerektiğini savunan görüş mevcuttur¹¹³. Diğer yandan, TCK m. 227/1’de herhangi bir ayırım yapılmadan, sadece “çocuk” ifadesi kullanıldığı dikkate alındığında, ergin kılınsa da evlense de 18 yaşından küçüklerle karşı işlenen suç bakımından TCK m. 227/1 hükümleri uygulanmalıdır. Ortaya çıkan bu tereddüdün giderilmesi için açık bir düzenleme yapılması gerektiğini savunan yazarlara¹¹⁴ katılmaktayız.

765 Sayılı TCK m. 436 düzenlemesinde, “*kızlar ve kadınlar*” vurgusu mevcutken, 5237 Sayılı TCK’da bu ayırım ortadan kaldırılmıştır. Cinsiyet ayrımı olmaksızın, mağdurun herkes olabileceği kabul edilmektedir. 765 sayılı TCK m. 435 ve m. 436’daki düzenlemelerin aksine, değişen dünyanın gerçeklerinden olan trans-seksüeller de bu suçun mağduru olabilmektedirler. Özellikle bazı şehirlerin en gözde meydanlarında dahi karşımıza çıkabilen bu durumun göz ardı edilmeden, herhangi bir cinsiyet ayrımı yapılmaksızın, fuhşa sürüklenen herkesin fuhuş suçunun mağduru olabileceğini kabul etmek kaçınılmazdır. Bu noktada erkeklerin de bu suçun mağduru olabilecekleri göz ardı edilmemelidir¹¹⁵. Gerek eş cinsel olarak gerekse de karşı cins ile fuhşa sürüklenen erkekler yıllardır ülkemizde mevcuttur. Genellikle yaşlı ve zengin kadınların “jigolo” olarak bilinen erkek fahişeler ile para karşılığında cinsel ilişki yaşamaları günümüzde sık

112 Adem Sözüer, *Türk Ceza Hukuku Mevzuatı*, Güncellenmiş 3. Baskı, Alfa Yayıncılık, Eylül 2015, s. 329 vd.

113 Taneri, *Fuhuş Suçu*, s. 101.

114 Hakan Hakeri, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8. Baskı, Seçkin Yayınevi, Ankara, 2009, s.123; Doğan Soyaslan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2014, s. 245.

115 Sulhi Dönmezer, a.g.e., s. 340.

sık karşımıza çıkmaktadır¹¹⁶. Bu durumda da diğer unsurların mevcudiyeti halinde 765 sayılı TCK m. 436'daki düzenlemenin aksine, TCK m. 227 ile erkekler de tıpkı transseksüeller ya da homoseksüeller gibi mağdur olabilmektedir.

c) Suçun Konusu

Suç teşkil eden her hareketin mutlaka bir konusu vardır. Konusu bulunmayan bir suçun varlığından bahsetmek mümkün değildir. Konu, genel olarak, tipik hareketin üzerinde icra edildiği kişi ya da şeydir¹¹⁷. Üzerinde suçun meydana geldiği insan veya şey¹¹⁸; suçun cismini teşkil eden insan veya şey¹¹⁹; suç failinin hareketinin yöneldiği kişi ya da şey¹²⁰ şeklinde de tanımlanmaktadır.

Fuhuş suçu bakımından, kişinin bedeninin kullandırılması suç teşkil ettiği için, suçun konusunu kişinin bedeni teşkil etmektedir¹²¹. Yine kanunda düzenlenen seçimlik hareketlerin yöneldiği kişi ya da şey, suçun konusunu teşkil etmektedir. Burada fıkralar arasındaki farklı düzenlemeler gereği ilk iki fıkrada suçun konusu, fuhşa teşvik edilen çocuk ya da kişi iken, üçüncü fıkrada fuhuş için hazırlanmış görüntü, yazı ve söz içeren ürünler, materyallerdir¹²². Bazı özel hatlar (yaygın olarak bilinen 900'lü hatlar) gibi telefon üzerinden ya da internet üzerinden gerçekleştirilen cinsel tatmini hedefleyen konuşmalarda veya sohbetlerde, insan sesi suçun konusunu oluşturmamaktadır¹²³.

Bir diğer görüşe göre de iradesi zorlanmamış yetişkinler, suçun mağduru değil de konusudur. Yukarıda mağdur konusunda genel olarak kabul edilenin aksine, burada mağdur sadece ar ve haya duyguları ihlal edilen toplumdur. Burada zincirleme suçun uygulanması hususunda konu ve mağdur ayrımını yapmak önemlidir. İradesi

116 Dursun, a.g.m., s. 406 vd.

117 Mahmut Koca, İlhan Üzülmüş, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ekim 2012, s. 107.

118 Faruk Erem, Ahmet Danışman, Mehmet Emin Artuk, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 14. Baskı, Ankara, 1997, s. 236.

119 Sulhi Dönmezer, Sahir Erman, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, C. I, 14. Baskı, İstanbul, 1997, s. 470.

120 Yüksel Ersoy, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Ankara, 2002, s. 71.

121 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890.

122 Zafer, a.g.e., s. 3170.

123 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6420; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 890.

zorlanmadan fuhşa teşvik edilen kişi sayısının ceza verilmesi halinde ölçüsüz cezaların ortaya çıkması muhtemeldir¹²⁴.

Yine sadece kişinin bedeninin fuhuş suçu bakımından konu unsurunu teşkil ettiği düşüncesi, eksik bulunmaktadır. Fuhuş için yer temin edilmesi bakımından üzerinde suçun işlendiği şey, tedarik edilen yerdir. Benzer şekilde fuhşa sürüklenen kişinin kazancından kısmen veya tamamen geçim sağlanması halinde de suçun konusu, kişinin bedeni değil de kazancıdır. Bu görüşlere göre yalnızca kişinin bedeninin konu olarak kabul edilmesi yeterli değildir¹²⁵.

d) Fiil

Fiil unsuru ise, suç teşkil eden insan davranışlarını ya da hareketlerini ifade etmektedir. Fiil, ceza hukuku bakımından önemlidir. Diğer unsurlarla beraber değerlendirilmekle birlikte, dış dünyaya tezahür eden, açık bir şekilde suçu görünür kılan unsurdur. Maddi dünyada ortaya çıkmasıyla diğer unsurları da peşine takarak gerçeğe ulaşmak ya da adaletin amacına hizmet etmek üzere en çok araştırılan, irdelenen unsurdur. Bu yönüyle ceza hukukunun temel unsurlarının başında geldiğini söylemek yanlış olmaz. Nitekim bu düşüncelerimizi destekler nitelikte görüşler de öğretilerde mevcuttur: “*Kanunda hiçbir suç tanımı yoktur ki kapsamında bir insan fiiline yer verilmiş olmasın.*”¹²⁶.

TCK m. 227’de düzenlenen fuhşa sürüklenme suçu bakımından, öncelikle TCK m. 227/1, m. 227/2 ve m. 227/3 bakımından olmak üzere üçlü bir ayırım yapmak daha doğru olacaktır. Bunun ardından ise bu üçlü ayırımın alt başlıkları olarak her bir fiili yine kendi içinde ayırarak bir sistematik oluşturulacaktır.

Buna göre öncelikle fuhuş suçunda suç teşkil eden fiil, fuhuş yapmak değildir. Fuhuş yapmak, yukarıda “tanım” başlığı altında ele aldığımız üzere kısaca menfaat karşılığında bir kimseyle cinsel birliktelik gerçekleştirme olarak tanımlanabilecek fiildir. TCK m. 227’de düzenlenen “Fuhuş” başlıklı suç ise, ancak çalışmamızın başlığını da teşkil eden “Fuhşa Sürüklenme” fiilleriyle ortaya çıkmaktadır. Bu nedenle fuhuş yapmayı netice

124 Hamide Zafer, “Fuhşa Teşvik Suçunda Zincirleme Suçun Mağdura İlişkin Koşulunun Değerlendirilmesi”, *GÜHFD, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan*, 2010/1, C. I, s. 429.

125 Zafer, *Fuhşa Teşvik Suçunda Zincirleme Suçun Mağdura İlişkin Koşulunun Değerlendirilmesi*, s. 427 vd.

126 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 161.

olarak kabul etmediğimiz gibi, madde başlığını “Fuhuş” olarak yeterli bulmamaktayız. Eksik ya da hatalı bir başlık olan TCK’nın 227. madde başlığının, “Fuhşa Sürükleme” olarak değiştirilmesi, kanaatimizce daha isabetli olacaktır.

(1) Çocukların fuhşa sürüklenmesi

TCK m. 227/1’deki düzenlemeler, çocukların fuhşa sürüklenmesi suçuyla ilgili fiilleri sıralamaktadır. Kanundaki düzenleme şu şekildedir: *“Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran ya da çocuğun fuhşuna aracılık eden kişi, dört yıldan on yıla kadar hapis ve beşbin güne kadar adli para cezası ile cezalandırılır. Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.”*

TCK m. 227/1’de geçen “çocuk” kavramı, m. 6/1-b’de, *“Çocuk deyiminden; henüz on sekiz yaşını doldurmamış kişi”* olarak tanımlanmıştır. Düzenlemeye göre on sekiz yaşını dolduran kişilere karşı TCK 227/1. maddede düzenlenen fiiller gerçekleştirildiği takdirde bu madde hükümleri uygulanmayacaktır.

Çocukların fuhşa teşvik edilmesi, fuhşun yolunun kolaylaştırılması, çocukların fuhuş maksatlı tedarik edilmesi, çocukların fuhuş maksadıyla barındırılması, çocuğun fuhşuna aracılık edilmesi fiilleri, çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunun kanuni unsurlarından fiili teşkil etmektedir. TCK m. 227/1 düzenlemesindeki fiiller seçimlik hareketlerdir. Bu seçimlik hareketlerden herhangi biri ya da birden fazlası gerçekleştiği takdirde diğer unsurlar da mevcutsa suç işlenmiş sayılmaktadır. Seçimlik hareketlerden birkaçının birlikte gerçekleşmesi halinde de tek suç söz konusudur. Fakat burada TCK’nın 61. maddesine göre alt sınır ile üst sınır arasındaki cezanın belirlenmesinde gerçekleşen fiillerin sayısı önem kazanmaktadır.

Bu fiillerde dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da, yukarıda da değindiğimiz üzere, fuhşun gerçekleşmesi ya da gerçekleşmemesinin önemli olmadığıdır. Çocukların, bir şekilde fuhşa sürüklenmesine sebep olan kişilerin gerçekleştirdiği fiiller cezalandırılmak istenmektedir. Fuhşa sürüklemeye yönelik fiiller gerçekleştikten sonra, çocukların fuhuş yapıp yapmamaları, fiil unsuru bakımından değerlendirme dışındadır. Çocuklarla fuhuş gerçekleşmese de kanunda sayılan fiiller gerçekleştiği takdirde fiil unsuru tamamlanmış olacaktır.

Kanuni düzenlemede yer alan fiilleri ayrı ayrı değerlendirecek olursak, madde metnine göre takip ettiğimizde ilk fiil, çocuğun fuhşa teşvik edilmesidir.

- **Çocuğun fuhşa teşvik edilmesi:** Teşvik etmekten anlaşılması gereken, çocukta fuhuş yapmaya yönelik bir irade oluşturmaya çalışmak, fuhuş için ikna etmek ya da fuhşa karşı koymasının önüne geçmektir. Fuhuş iradesi olmayan çocukta bu iradeyi oluşturmanın yanında, var olan bir fuhuş yapma iradesini kuvvetlendirmek de bu fiil kapsamındadır¹²⁷. Yine fuhuş ile çok para kazanılacağına ya da fuhuş yapılması halinde hediyeler alınacağına söylenmesi halinde de fuhşa teşvik söz konusu olacaktır¹²⁸.

Fuhşa sürüklenen çocuğa yapılacak telkinlerin yazılı ya da sözlü olmasının bir önemi olmadığı gibi, çocuğun telkinden etkilenip etkilenmemesi de önem arz etmemektedir. Telkinin yapılmasıyla suç tamamlanmaktadır¹²⁹.

Fuhşa teşvik bakımından, yapılacak telkinlerde zorlama olması halinde, TCK m. 227/1’de yer alan çocukların fuhşa teşvik edilmesi değil, TCK m. 227/4’te yer alan ve iki kata kadar ceza artırmayı öngören düzenleme uyarınca hüküm kurulacaktır. Dikkat edilmesi gereken husus, teşvik amaçlı telkinlerin zorlayıcı bir unsur ihtiva edip etmediğidir¹³⁰. Önem arz eden bir diğer husus da teşvik fiili, üçüncü kişilerin cinsel tatminine yönelik olmalıdır. Kendi kendisini cinsel açıdan tatmin edecek yöntemlerle ilgili teşvik fiilleri, başka suçların unsurlarını da barındırmadığı sürece suç teşkil etmeyecektir. Bu yöntemde örneğin ne şekilde istimna (mastürbasyon) yapılacağını göstermek ya da mastürbasyona teşvik etme halinde kendisinden başka üçüncü bir kişiyi tatmin edici unsurlar mevcut değilse, bu halde anılan suçun fiil unsuru gerçekleşmeyecektir¹³¹. Kendisi ile cinsel birliktelik yaşamayı teşvik etmesi halinde ise unsurları doğrultusunda cinsel suçlar kapsamında değerlendirme yapılması gerekir. Bu hal, fuhuş suçunun fiilini teşkil etmez.

- **Çocuğun fuhuş yolunun kolaylaştırılması:** TCK m. 227/1’de düzenlenen bir diğer fiil çocuğun fuhuş yolunun kolaylaştırılarak fuhşa sürüklenmesidir. Bu fiili fuhşa teşvik

127 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 891; Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 592.

128 a.yer; Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3171.

129 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 891 vd.

130 a.yer.

131 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6422.

etmekten kesin olarak ayırmak tam olarak mümkün değildir. Çünkü fıkra içerisinde düzenlenen fiiller aslında birbirini ihtiva eden, iç içe geçmiş fiillerdir. Bu nedenle de aynı fıkra içerisinde düzenlenmiş olup bu düzenleme bu yönüyle isabetlidir.

Fuhşa teşvikte çocuğun iç dünyasına yönelik bir fiil söz konusu iken, fuhuş yolunun kolaylaştırılmasında, dış dünyaya etki eden, çocuğun manevi dünyasından ziyade maddi dünyasında fuhşa sürüklemeyi ihtiva eden fiiller bu unsurun kapsamındadır.

İcrai ya da ihmali hareketlerle gerçekleştirilmesi mümkün olan bu fiilde, fail, fuhşun yolunu maddi imkanlar vasıtasıyla kolaylık sağlayabileceği gibi, fuhşa engel olma yükümlülüğünü yerine getirmeyerek ihmali hareketle de fuhşu kolaylaştırabilecektir¹³². Fuhşa sürükleme suçunun ihmali hareketlerle de işlenebilmesinin önünü açan maddedeki düzenlemenin, suç teşkil eden fiillerin kapsamını genişletici bir etkisi olmuştur. Fuhşun önündeki güçlüklerin ortadan kaldırılması veya fuhşa yaklaştırma amacına yönelik her türlü fırsat ve araç, fuhşu kolaylaştıracaktır. Bu kapsamda, yaygın olarak fuhuş yapılan pavyon, eğlence mekanı, vb. yerlere götürmek fuhşu kolaylaştırmak olacaktır¹³³. Yine fuhuş yapılacak yerlere araç ile götürmek, ya da fuhuş ortamını sağlayabilecek kişilerle tanıştırmak da fuhşu kolaylaştırmak olarak tanımlanabilecektir. Ayrıca Yargıtay, fuhuş sırasında gözcülük yapılmasını da fuhşu kolaylaştırma olarak kabul etmiştir¹³⁴. Belirtmekte fayda var ki, fuhşun/cinsel tatmine yönelik fiillerin gerçekleşip gerçekleşmemesi fiil unsuru bakımından önemli değildir. Yukarıda sayılan fiillerin gerçekleşmesi halinde fuhşa sürükleme suçu, diğer unsurların da var olması halinde oluşmuş olacaktır.

- Çocuğun fuhuş için tedarik edilmesi: Fuhuş için tedarik etmekten anlaşılması gereken, fuhuş yapacak çocuğun cinsel birliktelik için bir diğer kişiye sunulmasıdır¹³⁵. Kendisinden başka birinin cinsel arzularını tatmin etmek için çocuğun araştırılıp bulunması, temin edilmesi, sağlanması, el altında tutulması veya elde edilmesi olarak

132 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 892; Taneri, a.g.m., s. 110.

133 Sulhi Dönmezer, *Ceza Hukuku Özel Kısım Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, s. 318.

134 Yargıtay 14. CD 14.04.2014, E. 2012/6864, K. 2014/5008; Yargıtay 14. CD, 20.06.2013, E. 2011/22925, K. 2013/7973, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

135 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 892.

tanımlamak da mümkündür¹³⁶. Fuhuş maksadıyla çocuk toplama¹³⁷, mankenlik ajansına ya da evlendirme ajansına başvuruların fuhşa sürüklemek maksadıyla tedarik edilmesi, yasal izni olmadan açılan genelevlerde çocukların toplanılarak hazır edilmesi ya da talep üzerine çocuğun fuhuş maksadıyla bir adrese gönderilmesi fiilleri de bu çocuğun fuhuş için tedarik edilmesi kapsamındadır¹³⁸.

Tedarik etmek sadece çocuklara özgü olarak işlenebilen bir fiil olup, yetişkinlerin tedarik edilmesi halinde suç olduğu TCK m. 227 düzenlemesinde yer almamaktadır. Bu bakımdan çocuğun fuhuş için tedarik edilmesi, fuhşa teşvik ve fuhşun kolaylaştırılmasından ayrılmaktadır.

Tedarik etme fiilinde çocuk üzerinde hakimiyet ve çocukla şahsi ilişkisi söz konusu olmaktadır. Doğrudan veya velisi/vasisi aracılığıyla çocuğa ulaşım, akabinde başkalarının cinsel tatminine yönelik olarak sunulması söz konusudur¹³⁹. Bu açıdan da fuhşa aracılıktan ayrılmaktadır¹⁴⁰.

- **Çocuğun fuhuş için barındırılması:** Bu fiil, bir çocuğun fuhuş maksadıyla bir yerde yiyecek, içecek, kalacak yer gibi temel ihtiyaçlarını karşılayarak, failin egemenlik alanında tutulmasını ifade eder. Barındırılan yerin ev, otel ya da başka bir yer olması bu anlamda önemsizdir¹⁴¹. Barındırılacak yerde çocuğun rızasıyla kalıp kalmaması, ayrıca kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçunun değerlendirilmesinde önem arz etmektedir¹⁴². Dikkat edilmesi gereken husus, kanaatimizce bu ihtiyaçların giderilmesinin belirli bir düzende süreklilik arz etmesi gerektiğidir. Nitekim bir sefere ya da düzensiz olarak birkaç sefere mahsus şekilde yiyecek/içecek temin edilmesi halinde barındırma fiilinin oluşmayacağı malumdur. Yine kısa birkaç saatlik ya da her somut

136 Taneri, a.g.m., s. 110 ; Atalay, a.g.e., s. 53.

137 Hafizoğulları, Özen, a.g.e., s. 356.

138 Gizem Kübra Özen, *Çocuk İstismarı Bağlamında Müstehcenlik Ve Fuhuş Suçlarının Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2015, s.179.

139 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3173.

140 Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 98.

141 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3173; Taneri, a.g.m., s. 111,

142 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 892.

olaya göre değerlendirilmekle birlikte, kısa denebilecek bir süre için konaklama ihtiyacının giderilmesinde bu fiilin gerçekleştiğini kabul etmek, kanun koyucunun amacına hizmet etmeyecektir.

Bir diğer dikkat edilmesi gereken husus da çocuğun barındırılması esnasında fuhuş maksadıyla barındırılmasıdır. Fuhuş maksadı olmadan, fuhşa sürüklenen bir çocuğun yiyecek/içecek ya da konaklama gibi ihtiyaçlarının karşılanması halinde çocuğun fuhuş maksadıyla barındırılması fiilinin işlenmiş olmayacağı açıktır. Olayın oluş şekline göre TCK m. 234'te yer alan çocuğun kaçırılması ve alıkonulması suçu ya da m. 109'da yer alan kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçları değerlendirilecektir. Bu noktada amaç gerektiren bir fiil olduğu açıktır.

-Çocuğun fuhşuna aracılık edilmesi: Çocuğun fuhşuna aracılık edilmesinden anlaşılması gereken, çocuk ile fuhuş gerçekleştirmek isteyen üçüncü bir kişinin bir araya getirilmesi, buluşturulmasıdır¹⁴³. Bu buluşturmanın ücret ya da menfaat karşılığında yapılması önemli değildir.

Tedarik etme fiili ile aracılık etme fiilinin birbirlerinden mutlak şekilde ayrılmasının mümkün olmadığını, bu iki fiili ayırmanın yapay bir ayırım olduğu savunulmaktadır¹⁴⁴. Buna karşı aracılık etme fiilinde, genelde fail ile mağdur birbirini tanımaktadır ve tedarik etmekten ayıran özelliği mağdurla failin tanışmasıdır¹⁴⁵. İkinci görüşe göre çocuğun fuhuş için tedarik edilmesinde, çocuk üzerinde bir hakimiyet söz konusudur ve genellikle velisi/vasisi vasıtasıyla çocuk tedarik edilmektedir. Fakat çocuğun fuhşuna aracılık etme fiili bakımından bu şekilde bir egemenlik ya da hakimiyet söz konusu değildir. Çocuğun velisi ya da vasisi vasıtasıyla da ulaşılamamaktadır. İki fiili de bu şekilde ayırmak mümkün olmaktadır¹⁴⁶. Kanaatimizce de fail ile mağdurun tanışması ya da tanışmamasına göre tedarik etmek ya da aracılık etmek fiillerini ayırt edici unsur değildir. Bu iki fiili her somut olayda ayrıca değerlendirerek tedarik etme fiilinin unsurlarının mı

143 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3172; Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 99; Erdal Baytemir, *Cinsel Dokunulmazlığa Kişi Hürriyetine ve Genel Ahlak Karşı Suçlar*, Ankara 2009, s. 674.

144 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 892.

145 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6423.

146 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3173.

ya da aracılık etme fiilinin unsurlarının mı daha yoğun olduğunu tespit ederek sonuca bağlamak yerinde olacaktır.

Aracılık etme fiilleri sanal ortamda da gerçekleştirilebilir. Bu noktada internet üzerinde kurulan sanal arkadaşlık ya da çöpçatanlık siteleriyle sosyal platformlar da çocuğun fuhşuna aracılık edilmesinde kullanılabilir¹⁴⁷. Bu noktada fiil unsuru tespit edilebilirken failin belirlenmesinde zorluklar yaşanabilir. Bu zorluklar, gelişen teknolojik çağ ile failin, gerçek dünyaya nazaran daha kolay izini kaybettirmesine olanak sağladığı gibi, yaratılan sanal kişilikler ile failin gerçek dünyada hiç var olmadığı düşüncesini de oluşturabilir.

Çocuğun fuhşuna aracılık etmek, yalnızca çocuğun yüz yüze üçüncü kişilerle bir araya getirilmesi olarak anlaşılmamalıdır. Geniş kapsamda düşünüldüğünde sanal dünyada gerçekleşebileceği gibi çocuğun iletişim bilgilerinin paylaşılmasıyla da mümkün olabilecektir. Çocuğa ulaşılabilecek telefon bilgilerinin ya da adresinin paylaşılması halinde de çocuğun fuhşuna aracılık yapılmış olacaktır¹⁴⁸. Kartvizit verilmesinin bu kapsamda olmadığına dair Yargıtay kararı da mevcuttur¹⁴⁹. Yargıtay'ın bu kararına katılmak mümkün değildir. Kartvizitteki bilgiler, fuhşa sürüklenen çocuğa ait ya da fuhşa sürüklenen çocuğa ulaşılabilecek bilgiler barındırıyorsa, bu bilgilerin fuhuş yapacak üçüncü kişilerle paylaşılması halinde de çocuğun fuhşuna aracılık edilmektedir. Kartvizitin, başka suçların unsurlarını barındırması hali bu durumdan ayrık tutulmaktadır.

(2) Yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi

Bu başlık altında TCK m. 227/2'de düzenlenen yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesine yönelik fiiller değerlendirilecektir. Çocukların fuhşa sürüklenmesiyle ortak özellik arz eden fiiller, yukarıdaki başlıklara atıf yapılarak incelenecek olup, çocukların fuhşa sürüklenmesinden farklılık arz eden fiillere ağırlık verilecektir.

Fuhşa teşvik etme, fuhşun yolunu kolaylaştırma, fuhuş için aracılık etme çocukların fuhşa sürüklenmesine yönelik fiillerle ortak özellikler arz etmektedir. Çocukların fuhşa sürüklenmesine mahsus fiiller olan çocuğun fuhuş için tedarik edilmesi ve çocuğun fuhuş için barındırılması fiilleri, yetişkinler için maddedeki düzenlemede sayılmamıştır. Bu

147 Atalay, a.g.e., s. 55 vd.

148 Çoksezen, a.g.e., s. 198.

149 Yargıtay 18. C.D., 28.12.2017, E. 2015/43507, K. 2017/15775, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

nedenle bu iki fiil yalnızca çocukların fuhşa sürüklenmesine mahsus olarak değerlendirilmektedir.

Çocukların fuhşa sürüklenmesinden farklı olarak TCK m. 227/2’de, sadece yetişkinlere mahsus gerçekleştirilen fiiller de madde düzenlemesinde yer almaktadır. Bu fiiller de “fuhşa sürüklenen kişinin kazancından faydalanma”, “fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri verme, dağıtma veya yayma” ve son olarak da “cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etme veya fuhuş yapmasını sağlama” olarak düzenlenmiştir. Son sayılan üç fiil bakımından yetişkinlere yönelik olarak düzenleme getirilmişse de çocukların fuhşa sürüklenmesinde bu fiillerin gerçekleşmesi halinde ne şekilde bir uygulama yapılacağı da yine her fiil unsurunun içinde ayrıca ele alınacaktır.

Fuhşa teşvik etme: TCK m. 227/2’deki düzenlemeye göre fuhşa teşvik, TCK m. 227/1’deki düzenlemenin aksine bir sınırlama getirmeden, “bir kimseyi...” ifadesiyle başlamaktadır. TCK m. 227/2’yi, TCK m. 227/1 ile birlikte değerlendirdiğimizde, düzenlemenin mefhum-u muhalifinden yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesine yönelik bir hüküm olduğu açıktır. Zira TCK m. 227/1’deki düzenleme, doğrudan çocukların fuhşa sürüklenmesini hüküm altına alırken, diğer fıkralarda ise çocukların dışında kalan gruplar, yani yetişkinler hakkındaki düzenlemeler hüküm altına alınmıştır. Bu açıklamalar, aşağıda belirtilen fiiller bakımından da geçerli olup, farklılık arz eden durumlar ise ayrıca belirtilecektir.

Bir kimsenin fuhşa teşvik edilmesinin, bir kimsede olmayan fuhuş iradesinin oluşturulması ya da var olan fuhuş yapma iradesinin güçlendirilmesi olarak tanımlandığına yukarıda değinmiştik. Burada da yetişkin kimselerin iradesinin fuhuş yapma konusunda etkilenmesi, fiil unsurunu teşkil etmektedir.

Dikkat edilmesi gereken bu iradenin etkilenmesi sırasında herhangi bir cebir, tehdit, hile yoluyla ya da çaresizliğinden faydalanmak suretiyle değil de, kişiyi fuhuş için özendirici ya da heveslendirici davranışlarda bulunarak fuhşa sürükleme söz konusu olmalıdır. Ya da ikna edilerek fuhuş yapma konusunda istek oluşturulması/oluşan isteğin kuvvetlendirilmesidir.

Fuhuş yapma konusunda zorlama olmaksızın manevi bir etki bırakılması halinde¹⁵⁰ fuhşa teşvik suretiyle fuhşa sürükleme suçunun fiil unsuru tamamlanmış olacaktır. Oluşturulan manevi etki, kişinin kendi şehevi duygularına yönelik değil, başkalarının şehevi duygularının tatmin edilmesine yönelik alet olma fikridir. Sırf fuhşa sürüklenecek kişinin şehevi duygularının etkilenmesi veya şehevi duygularının uyarılması halinde fuhşa teşvikten ve dolayısıyla fuhşa sürükleme suçundan bahsedilmesi mümkün değildir¹⁵¹.

-Fuhşun yolunu kolaylaştırma: Fuhşun yolunun kolaylaştırılması, TCK m. 227/2’de düzenlenen bir diğer fiil unsurudur. Fuhşa teşvik etmede olduğu gibi bu fiilin de yetişkinler için getirilen bir düzenleme olduğu kabul edilmelidir. Nitekim TCK m. 227/1’de açıkça çocuklardan bahsederken, TCK m. 227/2’de “bir kimse” diye başlamış ve çocukların dışında kalan yetişkin grubu kapsamına almıştır.

Fuhşun yolunu kolaylaştırma fiili, fuhuşla uğraşan kişilere yardımcı olarak maddi imkan sağlanması, fuhşun önündeki engellerin kaldırılması, fuhşa engel olmama, fuhuş yapıldığı bilinen pavyona fuhşu sağlamak maksatlı birini götürme, araçla mağdur ve müşteriler arasında taşımacılık yapma, fuhuş ortamını sağlayacak kişilerle tanıştırma, fuhuş esnasında gözcülük yapma gibi örneklerle açıklanmıştır¹⁵².

Fuhşa sürüklemeye özel bir iştirak şekli olarak değerlendiren görüşe göre fuhşun yolunu kolaylaştıran kişi, başkasının eylemine iştirak iradesiyle katılmaktadır. Fakat iştirak edilen eylem suç değildir. Bununla birlikte iştirak iradesiyle katılan kişinin fiili suç teşkil etmektedir. Suç teşkil etmeyen bir davranışı kolaylaştırmak suç sayılmıştır. Bu husus kanunilik bakımından sakıncalı bulunup eleştirilmiştir¹⁵³. Bu eleştiri kanaatimizce yerinde olmakla birlikte bu düşünceyle fuhşa sürükleme suçunda maddede düzenlenen fiillerin büyük çoğunluğunun suç olmaktan çıkarılması gerekecektir. Çünkü fuhuş yapma suç olarak kabul edilmemiştir. Korunan hukuki değer göz önüne alındığında ise fuhuş yapmanın değil de neden fuhşa sürüklemenin suç olduğu ortadadır. Bu haliyle değerlendirildiğinde fuhşun yolunu kolaylaştırıcı davranışların, fuhşa bir şekilde iştirak

150 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 891.

151 Çoksezen, a.g.e., s. 190 vd.

152 Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 100.

153 Taneri, a.g.m., s. 102.

iradesiyle olması halinde fuhşa sürüklenme suçunda korunan hukuki değeri tehlikeye atması muhtemeldir ve suç teşkil etmesi de yerinde olacaktır. Fuhşa sürüklemenin kapsamının daha daraltılarak kanunilik unsurunun esnetilmesinin önüne geçilmesi ve uygulama makamlarının keyfiyetinin engellenmesi adına ise eleştiriler yerindedir.

-Fuhuş için aracılık etme: Fuhuş için aracılık etme fiili de çocuklar için getirilen düzenlemelere paralel olarak yetişkinler için de ayrıca düzenlenmiştir. Bu unsurdan anlaşılması gereken, fuhuş yapacak kişilerin bir araya gelmesine yönelik davranışlardır.

Çocukların fuhşuna aracılık etme fiiline benzer fiilleri ifade etmektedir. Yetişkinlerin fuhuş yapılan masaj salonuna yönlendirilmesi, fuhuş yapacak kişinin iletişim bilgilerinin paylaşılması, fuhuş yapan kişiye müşteri sağlanması ya da müşteri getirilmesi, fuhuş yapan kişinin kendisini arayan kişiye başka arkadaşını yönlendirmesi, çöpçatanlık siteleri ya da sosyal medya platformları üzerinden yapılan birtakım eylemler de fuhuş için aracılık etmenin fiil unsurunu teşkil etmektedir¹⁵⁴.

-Fuhuş için yer temin etme: TCK m. 227/1'den farklı olarak TCK m. 227/2'de sayılan bu fiile aslında fuhuş için aracılık etmenin özel bir hali de denebilir¹⁵⁵. Bu nedenle çocuklar için TCK m. 227/1'de düzenlemeye gerek görülmediğini savunanlar vardır¹⁵⁶. Bu görüşe karşı, TCK m. 227/1'de yer almayan bu fiilin bir eksiklik olup, kanunilik bakımından bu eksikliğin giderilmesi gerektiğini savunanlar da mevcuttur¹⁵⁷. Kanaatimizce de fuhuş için yer temini, çocuklar bakımından somut olayın niteliğine göre çocuğun fuhşuna aracılık etme ya da çocuğun fuhuş için barındırılması kapsamında değerlendirilebilir. Kanunilik unsurunun ayakta tutulması için harcanacak çaba sadece bu noktada değil, maddedeki düzenlemenin büyük çoğunluğunda gösterilmelidir. En başta hangi davranışların fuhşa sürüklenme suçunu teşkil edeceğini tespit bakımından keyfiyet, uygulama makamlarına bırakıldığı için, bu unsur risk taşımaktadır. Bu nedenle, niteliğine uygun düşecek ölçüde çocukların fuhşunda yer temini yerine barındırma ya da aracılık etme kapsamında fiil unsuru değerlendirilmelidir.

154 Taneri, a.g.m., s.103; Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3172; Atalay, a.g.e., s. 55 vd.; Çoksezen, a.g.e., s. 198 vd.

155 Taneri, a.g.m., s.103.

156 Baytemir,a.g.e., s. 673.

157 Atalay, a.g.e., s. 54.

Fuhuş için temin edilecek yerin ev, otel, apart vb. bir yer olmasının bir önemi bulunmadığı gibi, bu yerin açık ya da kapalı olmasının da bir önemi yoktur. Hatta illa ki bir barınak şeklinde olması da önemli değildir. Motorlu bir taşıt, karavan, minibüs vb. dahi olabilir. Önemli olan fuhuş için elverişli olması ve fuhuş için temin edilmesidir¹⁵⁸. Devamlılığı olacak şekilde randevu evi de fuhuş için yer temini kapsamında kalacaktır¹⁵⁹. Keza günlük ev ya da apartlar da uygulamada en sık rastlanılan fuhuş maksatlı temin edilen yerlerdendir.

Fuhuş için temin edilen yerin ücret karşılığında temin edilmesi de şart değildir¹⁶⁰.

Ücret alınıp alınmaması önem arz etmediği gibi, fuhuşun gerçekleşip gerçekleşmediği de önemsizdir. Bu hususta yukarıdaki açıklamalara paralel olarak, fuhuş için yer temin edilmesiyle suç tamamlanmış olur. Uygulamada sık rastlanıldığı gibi otel, apart ya da günlük kiralık evlerde gerçekleşen cinsel tatmin amaçlı buluşmalarda, otel, apart sahibi ya da görevlileri ile günlük yerleri kiralayan kişilerin, bu temin ettikleri yerleri fuhuş maksadıyla olduğunu bilerek ve isteyerek temin etmeleri halinde suç işlenmiş olur. Fuhuşun gerçekleşip gerçekleşmemesi önemli değildir.

Genelde anlaşmalı oteller üzerinden yürütülen fuhuş faaliyetlerinde, otel yetkilileriyle birlikte, otel personelinin de odayı teslim ederken gerçekleştirmiş olduğu faaliyetler bu fiil kapsamında kalabilir. Otel personeli, odanın fuhuş maksadıyla temin edildiğini biliyorsa ve buna rağmen isteyerek anahtar teslim ediyorsa, fuhuş için yer temin etme fiilini gerçekleştirmiştir. Burada kusurluluğu kaldıran ya da azaltan haller gündeme gelebilir. Fakat iştirak halinde gerçekleşen bu durumda personelin, otel sahibinin talimatları doğrultusunda gerçekleştirmesi halinde dahi, konusu suç teşkil eden talimatları yerine getiren personel fiil unsurunu gerçekleştirmiş olacaktır.

Fuhuş için yer temininde, temin edilen yerde gerçekleşecek fuhuş, temin eden ile değil de kendisinin dışındaki üçüncü kişi ile gerçekleşmelidir. Fuhuş için yer temin eden kişinin kendisinin fuhuş yapan kişiyle cinsel tatmine yönelik olarak yer temin etmesi, bu fiilin

158 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3172.

159 Atalay, a.g.e., s. 54; Çoksezen, a.g.e., s. 187.

160 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6424; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 893.

kapsamı dışındadır. Bu halde ancak diğer unsurların da mevcudiyeti halinde kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçu gündeme gelebilir.

-Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından faydalanma: Bu fiil de TCK m. 227/1’de düzenlenmemiş olup sadece TCK m. 227/2’de düzenlenen bir fiildir. TCK m. 227/2-c.2 şu şekildedir: “*Fuhşa sürüklenen kişinin kazancından yararlanılarak kısmen veya tamamen geçimin sağlanması, fuhşa teşvik sayılır.*”. Bir karine olarak getirilen bu düzenlemede, fuhşa sürüklenen kişinin kazancından kısmen ya da tamamen faydalanan kişinin bu fiil, fuhşa teşvik sayılmaktadır. Öğretide bu fiil fahişe dostluğu olarak da ifade edilmiştir¹⁶¹.

Gerçekleşen bu fiil bakımından tüm gelirin fuhşa sürükleneninin kazancından sağlanarak hayatın idame ettirilmesi aranmayıp, kısmen de olsa fuhşa sürüklenen kişinin kazancından faydalanma halinde fiil unsurunun gerçekleşeceği kabul edilmiştir¹⁶². Bu faydalanmanın ancak fuhşa sürüklenme esnasında etkin rol oynanması halinde, diğer bir deyişle fuhşa sürükleneninin iradesine etki edilmesi halinde¹⁶³ fuhşa teşvik sayılması öğretideki görüşlerden biridir. Bu görüşe katılmıyoruz. Kanun koyucu bu yönde bir irade göstermeksizin, fuhşa teşvik sayılan hallerin kapsamını kıyas yasağına takılmadan genişletmek ya da oluşabilecek tereddütleri gidermek adına bu düzenlemeyi getirmiştir. Fuhşa sürükleneninin kazancından faydalanma halinde fuhşa sürüklemeye yönelik bir etkinin varlığını aramak abesle iştigal olacaktır. Bu etki, olayın niteliğine göre kanun maddesinde yer alan diğer fiillerden birinin kapsamı içerisinde kalmış olacaktır. Bu fiiller bakımından ortak özelliklerden biri, ücret alınmasının zorunlu olmadığıdır. Keza fuhşun gerçekleşip gerçekleşmediği de incelediğimiz suç bakımından önem arz etmez. Aracılık, yer temini, teşvik gibi hallerde ücret alınması halinde durumun ne şekilde değişeceğinin açıkça belirtilerek kanunilik ilkesinin gereği olarak bu düzenleme getirilmiştir. Nitekim fuhşa sürükleneninin iradesine etki etmeksizin fuhuş nedeniyle elde edilen gelirden faydalanma halinde fuhşa sürüklenme suçunun fuhşa teşvik fiilinin gerçekleşeceği karine olarak kabul edilmiştir.

161 Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Ahmet Caner Yenidünya, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 12. Tıpkı Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2012, s. 622.

162 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 893.

163 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3171.

Manevi etki arayan görüŖe göre ise örneğın fuhŖ ile geçimini sağlayan bir ablası olan öğrencinin, giderlerini, ablasının fuhŖa sürüklenmesiyle elde ettiği gelirden karŖılaması halinde, ablasını fuhŖa teŖvik ettiği sonucunu çıkarmak gerekecektir. Bu durum kanun koyucunun iradesiyle örtüşmeyecek ve fakat suç tanımını kapsamında kalacaktır. Bu nedenle kanunilik ve belirlilik ilkeleri de dikkate alınarak bu düzenleme yeniden kaleme alınması gerektiği savunulmaktadır¹⁶⁴.

Bu gerekçe dikkate alındığında manevi etki aranması her ne kadar kabul edilebilir gözükse de, manevi etkinin mevcudiyeti halinde de diğer fiil unsurlarından birinin kapsamında kalacak olan eylemi doğrudan TCK m. 227/2-son cümlede yer alan düzenleme kapsamındaki fiil unsuruna dahil ederek zorlama bir yoruma gidilmiş olacaktır. Bu haliyle fuhŖa teŖvik fiilinin kapsamının genişletilmesi düşünülmüşse de bu düzenlemenin yeniden kaleme alınarak, açıklık kazandırılması yerinde olacaktır.

Keza TCK m. 227/2-c. 2’de yer alan bu düzenlemenin, çocukların fuhŖa sürüklenmesini düzenleyen ilk fıkradaki düzenlemeyi de kapsayıp kapsamayacağı yönünde tartışmalar da mevcuttur. Bu tartışmada kıyas teşkil ederek suçun kapsamının daha da genişletileceği görüşünü savunanlar bakımından, TCK m. 227/2-c düzenlendiği ve TCK m. 227/2’nin de yetişkinlerin fuhŖa sürüklenmesi hüküm altına alındığı için, çocukların fuhŖa sürüklenmesi halinde kanunilik ilkesi gereğince uygulanmaması gerekir¹⁶⁵. Tartışmanın diğer tarafındaki ve katıldığımız görüŖe göre ise fuhŖa teŖvik, birinci ve ikinci fıkrada ortak olarak düzenlenmiş olup hem çocukların hem de yetişkinlerin fuhŖa sürüklenmesi bakımından ortak fiildir. Bu nedenle çocuklar bakımından da pek tabii olarak uygulanması gerekecektir. Bu husus kıyas ile suç tanzimi teşkil etmeyeceği gibi, fuhŖa teŖvik fiilinin TCK m. 227/1’de yer alması sebebiyle kanunilik ilkesine de aykırı olmayacaktır¹⁶⁶.

FuhŖa sürüklenen kişinin kazancından faydalanan kişilerin, fuhŖa sürüklenen kişinin bakmak zorunda olduğu çocukları ya da hasta/yaşlı ebeveynleri olması durumunda da anılan fiilin gerçekleşmesiyle birlikte suç teşkil etmeyeceği kanaatindeyiz. Burada manevi etki arayan görüŖe yaklaşan bir düşünce söz konusuysa da, kanun koyucunun

164 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 893.

165 Dursun, a.g.m., s. 433; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 893.

166 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6422.

TCK m. 227 ile korumak istediği hukuki değer de dikkate alındığında, amaca hizmet etmeyeceği açıktır. Bir şekilde fuhuş yoluyla para kazanan kişinin, kendi iradesiyle ve bakmakla yükümlü olduğu kişilerin giderlerini karşılama, bakıma muhtaç çocuklarının ya da ebeveynlerinin, fuhşa sürüklenen kişinin kazancından faydalanma iradesi yoktur. Buradaki irade daha ziyade, fuhşa sürüklenen kişinin elde ettiği kazancı, dilediği şekilde harcama özgürlüğüdür. Aksinin kabulünde fuhşa sürüklenen kişilerin elde ettiği kazançları ile alışverişte buldukları kişilerin fail olarak kabul edilmesi gerekecektir. Bu halde alışveriş yapılan kişilerin de, fuhşa sürüklenen kişinin kazancından kısmen faydalandıkları açıktır. Fakat bu durumu kabulü mümkün değildir.

Kanunun özüyle sözüyle uygulanabilir olmasına hizmet etmek ve tereddütlerin giderilmesi açısından TCK m. 227'deki düzenlemelerin yeniden kaleme alınması şarttır. Mevcut TCK m. 227 düzenlemesi bakımından da, korunan hukuki değerle bağlantılı olarak fiillerin cezalandırılmak istendiği dikkate alınmalıdır. Bu nedenle her somut olayda ayrıca değerlendirme yaparak fuhşa teşvik sayılıp sayılmadığı irdelenmelidir.

Suçun özüyle çelişmediğinden bahisle, TCK m. 227/2-c.2'deki bu fiilin fuhuş için insan temini sayılması gerektiği düşüncesi de öğretilerde mevcuttur¹⁶⁷.

-Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etme veya fuhuş yapmasını sağlama: TCK m. 227/4'te yer alan düzenleme ile ortaya çıkan bu fiilin, ağırlıklı nitelikli hal olduğu kabul edilmektedir¹⁶⁸. Buna karşın fuhşa sürükleme suçunun içinde ayrı bir seçimlik fiil olarak da kabul edilmesi muhtemeldir. Bu ihtimal, TCK m. 227/4 düzenlemesinde birden fazla hareket sayılmasından kaynaklanmaktadır. Fakat düzenleme ile, ceza artırımını gerektiren bir nitelikli hal oluşturulmuştur. Nitelikli hal de fıkra içerisinde sayılan seçimlik hareketlerden birinin gerçekleşmesi halinde uygulanacak ve ceza artırılabilecektir.

Yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesinde iradenin etkilenmesi çocuklara nazaran daha zordur. Bu iradeye tesir etmek amacıyla başvuru zorlayıcı unsurlar, TCK m. 227/4 içerisinde sayılan seçimlik hareketlerle belirtilmiştir. Bu seçimlik hareketlere, diğer seçimlik hareketlere nazaran daha ağır ceza öngörülmüştür.

167 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 593.

168 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3175; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 895; Atalay, a.g.e., s. 59 vd.; Çoksezen, a.g.e., s. 223; Taneri, a.g.m., s.111.

Uygulamada da ağırlıkla mağdur olarak karşımıza çıkan, fuhşa sürüklenen yetişkinler, bir şekilde rıza ile fuhşa sürüklenmektedir. Bu rızaya rağmen şikayet aranmaksızın soruşturulan ve kovuşturulan suç bakımından, rızanın veya iradenin bir şekilde zorlanması suretiyle de suçun işlenebileceği düzenlenmiştir. TCK m. 227/2 ve m. 227/3'te sayılan suçlar bakımından, yetişkinlere yönelik TCK m. 227/4'te seçimlik olarak belirtilen iradeyi etkileyen haller ile suçların işlenmesi halinde nitelikli hal kabul edilerek TCK m. 227/4 uygulanacaktır.

TCK m. 227/1'de düzenlenen suç bakımından da benzer uygulama yapılacaktır. Çocukların iradesini etkilemek, yetişkinlere göre daha kolaydır. Çocukların korunması eğilimi olan düzenlemelerin gerek ceza kanunlarımızda gerekse de diğer kanunlarımızda sıklıkla karşımıza çıkması buna dayanmaktadır. Uygulamalar, Anayasamızın¹⁶⁹ 10/3. maddesinden alır. AY m. 10/3. maddesi şu şekildedir: “Çocuklar, yaşlılar, özürlüler, harp ve vazife şehitlerinin dul ve yetimleri ile malul ve gaziler için alınacak tedbirler eşitlik ilkesine aykırı sayılmaz.”. Bu düzenlemeye göre, çocukların korunmasına yönelik uygulamaların eşitlik ilkesine aykırılık teşkil etmeyecektir. Bu nedenle çocuklara yönelik fuhşa sürükleme suçunun işlenmesi sırasında zorlama söz konusu olması halinde de nitelikli hal teşkil ederek daha ağır ceza verilecektir.

Sonuç olarak TCK m. 227/4 içerisinde sayılan seçimlik hareketlerden biriyle iradenin etkilenmesi ve bununla birlikte TCK m. 227/1-2 ve 3. fıkralardaki suçların işlenmesi halinde nitelikli hal uygulanacaktır.

(3) Fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri verme, dağıtma veya yayma

TCK m. 227/3'te düzenlenen fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri verme, dağıtma veya yayma suçu, 2016 yılında yürürlüğe giren 6763 sayılı Ceza Muhakemesi Kanunu İle Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun¹⁷⁰,un 18. maddesi ile ilk kez TCK m. 227'ye dahil edilmiştir. TCK m. 227/3'te yer alan fiil şu şekilde ifade edilmiştir: “Fuhşu

169 R.G. T: 09.11.1982, S: 17863 (Mükerrer)

170 RG T: 02.12.2016, sy: 29906

kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya yayan kişi...”.

TCK m. 227/3'teki düzenlemeyi ayrı bir suç olarak değerlendirenler olduğu gibi¹⁷¹, nitelikli hal kabul edenler¹⁷² de mevcuttur.

TCK m. 227/3'te düzenlenen suç, özellikle büyükşehirlerde karşımıza çıkan, kartvizit ya da broşür gibi üzerinde müstehcen görüntüler ile fuhuş yapmak amacıyla hazırlanan numaraların bulunduğu görsel iletişim ürünlerinin, çocukların ve gençlerin kolaylıkla ulaşabileceği mecralarda olması ve bunun engellenmesi için fiilin cezalandırılması ihtiyacıyla TCK m. 227'ye dahil edilmiştir¹⁷³.

Bu değişiklik ile TCK m. 227/3'te düzenlenen suç kapsamında kalan fiiller, fuhuşu kolaylaştırmak ya da fuhşa aracılık etmek maksadıyla hazırlanan ürünler bağlamında kabul edilmiştir. Müstehcen içerikli görüntü, yazı ve sözlerin tek başlarına verilmesi veya dağıtılması anılan suç kapsamında değildir. Bu ürünlerin fuhuşu kolaylaştırma ya da fuhşa aracılık etme amacıyla hazırlanması, özellik arz etmektedir. Fiilin suç teşkil etmesi için bu husus ayrıca değerlendirilmeli, farklı amaçlarla hazırlandığı ispat edilen ürünlerin verilmesi, dağıtılması ya da yayılması halinde TCK m. 227/3'te düzenlenen suçun oluşmayacağı açıkça ortaya konulmalıdır.

171 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 893 vd.; Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası s. 593 vd.

172 Bkz. Taneri, a.g.m.

173 Tasarıda 19. maddede yer alan bu hüküm, Adalet Komisyonu'nda 18. madde olarak kabul edilmiş 6763 sayılı Kanun'da da 18. maddede yer almaktadır. Ceza Muhakemesi Kanunu ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı (1/775) ve Adalet Komisyonu Raporu, 19. maddesinin gerekçesi şu şekildedir: “Madde ile, kişilerin ve özellikle çocukların fuhşa teşvik ve sürüklenmesini önlemek amacıyla düzenleme yapılmaktadır. Son zamanlarda, büyük şehirler başta olmak üzere birçok yerde, cadde ve sokaklara üzerinde müstehcen resim ve telefon numaralarının bulunduğu fuhuş davetiyesi kartlarının atılması, bunların alenen gençlerin ve çocukların yoğun olarak bulunduğu mekanlarda bulunması, fuhuşu kolaylaştırıcı bir etki doğurmakta ve bu durum toplumda ciddi rahatsızlıklara sebebiyet vermektedir. Bu kapsamda Türk Ceza Kanununun 227 nci maddesinin üçüncü fıkrası yeniden düzenlenerek fuhuşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlandığı anlaşılan görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri veren, dağıtan veya elektronik ortam da dahil olmak üzere her türlü şekilde yayan kişilerin cezalandırılması ve böylelikle fuhuşla daha etkin mücadele edilmesi amaçlanmaktadır.”

<https://kgm.adalet.gov.tr/Tasariasamalari/Kanunlasan/2016Yili/6763%20s%C4%B1ra%20say%C4%B1s%C4%B1.pdf>, E.T. 01.06.2021.

TCK m. 227/3 içerisinde yer alan fiiller “vermek, dağıtmak ve yaymak” olarak belirtilmiştir. Bu fiillerden vermek, anılan ürünlerin bir kişiye teslim edilmesini ifade etmektedir¹⁷⁴.

Dağıtmak fiili ise fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri birçok kişiye düzenli bir şekilde verilmesini ifade etmektedir¹⁷⁵.

Son olarak yaymak fiili ise ürünlerin birçok kişiye düzensiz bir şekilde verilmesini ifade etmektedir¹⁷⁶.

Fiili somutlaştırmak amacıyla verilecek örneklerin en başında, gerekçede de belirtilen kartvizit dağıtmak ya da yaymak yer almaktadır. Bu kartvizitler, özellikle büyük şehirlerde, genellikle meydanlarda ya da toplumun hareketinin yaygın olduğu bölgelerde, yerlerde, üzerinde müstehcen içerik barındıran ve telefon numarası ya da adres gibi fuhşa davet içeriği mevcut olan broşür ya da kartvizitlerin sokaktan geçen kişilere uzatılarak teslim edilmesiyle dağıtmak ya da düzensiz biçimde yerlere atılarak yaymak şeklinde karşımıza çıkmaktadır. En yaygın hali ve cezalandırmaya gerekçe teşkil eden kartvizit paylaşımı dışında fuhşu kolaylaştırmak ya da fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanan sosyal medya gönderileri veya internet sitelerinin paylaşımları şeklinde de bu fiil karşımıza çıkabilmektedir. Eğer paylaşımların içeriğinde fuhşa davet, fuhuş amaçlı sözler veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanan görüntüler mevcut ise, bu paylaşımları yapanlar bakımından suçun fiil unsuru oluşacaktır. İnternet ortamı üzerinde düzensiz şekilde hedef gözetmeksizin teslim gerçekleşeceğinden, gerçekleşen fiil yayma olacaktır. Bu paylaşımları yapan kişilerin kendilerine müşteri bulmak amacıyla hazırlanmış görüntü, söz ve yazıları internet üzerinden yayarsa, fiil unsuru gerçekleşmiş olup, suç tamamlanmış olacaktır. Ya da yine kendisine müşteri bulmak üzere hazırladığı/hazırlattığı kartvizitleri dağıtması, vermesi veya yayması halinde de fiil unsuru gerçekleşmiş olacaktır¹⁷⁷.

174 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3171.

175 a.yer.

176 a.yer.

177 Çoksezen, a.g.e., s. 215.

TCK m. 227/3 bakımından dikkat edilmesi ve tartışılması gereken husus, kişinin paylaştığı içeriklerde kendisine ait görüntü, söz ve yazılar olması halinde suç teşkil edip etmeyeceğidir. Kendisine ait görüntü, söz ve yazıların kullanılması halinde kişinin kendisini fuhşa sürüklemesi gibi bir durum ortaya çıkacaktır. Bu halde hem fail hem mağdur konumunda olması kişiden beklenemeyecektir. İçerikte kendi bilgilerinin olması ve yine fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık amacıyla gerçekleşen eylemlerde kullanılan materyallerde başkasına ait görüntü, söz ve yazı olmaması halinde fiil unsuru gerçekleşmeyecektir¹⁷⁸. Kendisini fuhşa sürüklemek, suçun niteliğine aykırıdır. Korunan hukuki değer bakımından genel ahlaka aykırılık oluştursa da, fail ve mağdur terimlerinin tek kişide birleştiği durumlar ayrı tutulmalıdır. Fakat düzenlemede buna dair hiçbir husus ele alınmamıştır. Bu, kanunilik ilkesi bağlamında belirsizlik yaratacaktır. Fuhuş yapmanın suç olmaması gibi, burada da kendisinin fuhuş yapması için TCK m. 227/3'te sayılan fiilleri gerçekleştiren kişinin bu fiilleri kanunda tanımlanan tipe uygun olmayacaktır.

Diğer taraftan, çocukların ya da toplumun, fuhşa kolay erişim imkanı olan ortamlarda TCK m. 227/3'teki ürünlerle karşılaşmasının önüne geçilmesi amacı göz önüne alındığında, failin, her kim olursa olsun, kendisine ait içeriklerde dahi suçu işlediği savunması yapılabilir. Bu görüş ilk etapta fiil bakımından kabul edilebilir gözükse de, kanaatimizce burada suç oluşmayacaktır. Fail ile mağdurun birleşmesi gündeme gelecek ve suç oluşmayacaktır. Suçla korunmak istenen hukuksal değerlere ve suçun düzenlenme amacına aykırı olacak bu durumda, TCK m. 227/3'te düzenlenen ürünler de eğer veren, dağıtan ya da yayan kişinin kendisine aitse, suç teşkil etmeyecektir. Fiil unsuru tamamlanmış olmayacaktır¹⁷⁹.

Diğer fiillerde olduğu gibi, fuhşun gerçekleşmesi, suçun tamamlanması bakımından önem arz etmez. Eğer ürünlerin verilmesi, dağıtılması ya da yayılması gerçekleşmişse, suç tamamlanmıştır.

TCK m. 227/3'teki fiillerin karşılığında bir menfaat, ücret, vb. alınması da fiil unsurunun gerçekleşmesi bakımından önemsizdir. TCK m. 227/3 metni bakımından “vermek,

178 Yargıtay 4. CD., 07.06.2021 , E. 2021/19461, K. 2021/17936
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021.

179 a.yer.

dağıtmak veya yaymak” tercih edilmiştir. Bu kelimeler, nitelikleri itibariyle bir menfaat karşılığı barındırmamaktadır. Aksi halde “satmak” benzeri ifadeler tercih edilirdi. Bu durum göstermektedir ki, TCK m. 227/3’teki fiiller gerçekleştirilirken gerek broşür veya kartvizitlerin gerekse de sanal alemde gerçekleşen paylaşımların karşılığında herhangi bir bedel alınmaksızın fiil unsuru meydana gelmekte ve suç teşkil etmektedir.

Bu fiil bakımından kanunun lafzından yola çıkarak suçta kullanılacak materyallerin hem görüntü, hem söz, hem de yazı barındırması gerekecektir. TCK m. 227/3’teki düzenlemede, “görüntü, söz ve yazı” ibaresi kullanılmıştır. Kanunilik ilkesi gereğince, arada bulunan “ve” bağlacının kattığı anlam, unsurların birlikte yer alması gerektiğidir. Kanun koyucu “veya” bağlacını tercih etmeyerek, burada seçimlik olarak sunmayıp hepsinin bir arada aynı anda kullanılmasını aramıştır. Bu haliyle fuhşa özendirici kartvizit, broşür veya internet üzerinden gerçekleştirilen paylaşımlarda görüntü, söz veya yazıdan herhangi birinin eksik olması halinde yine bu fiil unsuru tamamlanmış olmayacaktır. Kanun koyucunun amacına hizmet etmeyeceği düşünülebilirse de, suçta ve cezada kanunilik ilkesi esastır. Bu ilke uyarınca da kanuni düzenleme belirsizlik yaratmaktaysa ya netleştirilecektir, ya da mevcut haliyle hangi anlamı ifade ediyorsa bu anlam uyarınca uygulanması gerekecektir. Arada kullanılan “ve” bağlacının işlevi de malum olduğuna göre, tüm unsurların bir arada bulunarak uygulanması gerekmektedir.

-Mülga edilen fuhuş maksadıyla insan ticareti yaparak fuhşa sürükleme: Her ne kadar mevcut TCK m. 227/3 ile yeni bir düzenleme getirilmişse de, mülga edilen TCK m. 227/3 içeriğine değinmek de faydalı olacaktır. 5560 S. Kanun¹⁸⁰’un 45. maddesi ile mülga edilen TCK m. 227/3 şu şekildedir: “*Fuhuş amacıyla ülkeye insan sokan veya insanların ülke dışına çıkmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre cezaya hükmolunur.*”. Mülga edilen düzenleme metnine göre fuhuş maksadıyla ülke içine insan sokmak ya da ülke dışına insan çıkarmak fuhşa sürükleme suçunun fiil unsuru olarak kabul edilmiştir. Fakat bu düzenleme de yine 5560 S. Kanun ile mülga edilerek, halihazırda yürürlükte bulunan TCK’nın 80. maddesinde yer alan insan ticareti suçu içerisine dahil edilmiştir. 5560 S. Kanun’un 3. maddesi şu şekildedir: “*5237 sayılı Kanununun 80 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.*

180 R.G. T: 19.12.2006, sy: 26381

"(1) Zorla çalıştırmak, hizmet ettirmek, fuhuş yaptırmak veya esarete tâbi kılmak ya da vücut organlarının verilmesini sağlamak maksadıyla tehdit, baskı, cebir veya şiddet uygulamak, nüfuzu kötüye kullanmak, kandırmak veya kişiler üzerindeki denetim olanaklarından veya çaresizliklerinden yararlanarak rızalarını elde etmek suretiyle kişileri ülkeye sokan, ülke dışına çıkararak, tedarik eden, kaçırarak, bir yerden başka bir yere götüren veya sevk eden ya da barındıran kimseye sekiz yıldan oniki yıla kadar hapis ve onbin güne kadar adli para cezası verilir.". Halen fuhşa sürüklenme suçu bakımından fuhuş için insan tedariki fiilinin gerçekleşmesinde yurt dışından ülkeye insan sokma veya yurtdışına insan göndermek suretiyle gerçekleşebileceği yönündeki görüşe¹⁸¹ ise yeni düzenleme kapsamında katılmak mümkün değildir. Bu haliyle anılan fiil, TCK'nın 80. maddesinde düzenlenen insan ticareti suçu kapsamında ayrıca değerlendirilerek hüküm kurulması gerekmektedir.

Yapılan düzenlemeler, aynı kapsamda sayılabilecek suç fiillerini ayrı ayrı cezalandırmak yerine, niteliğine uygun düştüğü ölçüde tek bir suç içerisinde kabul edip, diğer suç içerisinde çıkarılmaktadır. Kanaatimizce de yerinde bir uygulama yapılarak, insan ticareti suçu kapsamında kalan fuhuş maksadıyla insan ticareti yaparak fuhşa sürüklenme fiilinin en azından bir dönem için fuhşa sürüklenme suçu kapsamında kaldığının vurgulanması önemlidir.

e) Nitelikli Unsurlar

Fuhşa sürüklenme bakımından nitelikli hal teşkil eden durumlar, TCK m. 227/4, m. 227/5 ve m. 227/6. maddelerde yer alan düzenlemelerdir. Düzenlemelere göre bunlar, TCK m. 227/4 uyarınca cebir veya tehdit kullanarak, hile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etmek veya fuhuş yapmasını sağlamak; TCK m. 227/5 uyarınca eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından fuhşa sürüklenme; yine TCK m. 227/5 uyarınca kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle fuhşa sürüklenme; TCK m. 227/6 uyarınca fuhşa sürüklemenin, suç işlemek amacıyla kurulan örgüt faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilmesidir. TCK m. 227/5'te ayrı ayrı kabul ettiğimiz nitelikli halleri bir arada tek bir nitelikli hal olarak değerlendirmek de mümkündür.

181 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 593.

Ayrıca TCK m. 227/3'te yer alan fiillerin de nitelikli hal olarak kabul edildiği görüşü¹⁸² olmakla birlikte bu husus doğru değildir. Bu fıkradaki düzenleme ile TCK m. 227/1 ve 227/2'de yer alan suçlardan farklı ve bağımsız seçimlik hareketler belirtilmiştir. Temel hali, Kanun'da ayrıca bulunmayan TCK m. 227/3'teki seçimlik hareketler, esasen hazırlık hareketleri olarak kabul edilebilecek hareketlerdir¹⁸³. Fakat kanun koyucu, hazırlık hareketleri niteliğinde bulunan bu fıkradaki hareketleri ayrıca cezalandırma ihtiyacı hissetmiş ve bu yönde düzenleme yapılmıştır. Fıkradaki hareketler, nitelikli hal yerine ayrı bir suç olarak ifade edilmiş olup, düzenlemeyle müstakil bir suçun cezasında herhangi bir arttırma ya da azaltma öngörülmemiştir. Bu nedenle de nitelikli hal olarak kabul edilmesi isabetsiz olacaktır.

İlk olarak TCK m. 227/4'te düzenlenen fuhşa sürükleme suçu bakımından cebir veya tehdit kullanarak, hile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etmek veya fuhuş yapmasını sağlamak ele alınacak, arkasından ise diğer nitelikli unsurlar incelenecektir.

(1) Cebir, hile veya tehdit kullanarak, hile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etmek veya fuhuş yapmasını sağlamak

TCK m. 227/4 şu şekildedir: “*Cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında yukarıdaki fıkralara göre verilecek ceza yarısından iki katına kadar artırılır.*”.

Fiil unsuru altında, düzenlemedeki seçimlik hareketleri belirtmekle yetindiğimiz TCK m. 227/4'teki düzenlemede fiiller birden fazla olup, seçimlik olarak yer almıştır. Herhangi biri veya birkaçı bir arada olabileceği gibi yalnızca birinin de gerçekleşmesi halinde nitelikli hal uygulanarak ceza arttırılacaktır.

TCK m. 227/4'teki düzenlemede yer alan ve nitelikli hal teşkil eden fiilleri ayrı ayrı değerlendirmek, hangi durumların nitelikli hal teşkil edeceğinin tespit edilmesinde daha aydınlatıcı olacaktır. Bu nedenle öncelikle cebrin tanımını ele alacak olursak, malum olduğu üzere; zorla, zorlayarak anlamına gelen kelime, anılan suç bakımından bir kimsenin üzerinde fiziksel baskı kurarak, direncini kırarak zorlamak anlamında

182 Taneri, a.g.m., s. 114.

183 a.yer.

kullanılmaktadır. TCK m. 108’de yer alan cebir suçu bakımından getirilen tanım da benzerlik arz etmekte olup şu şekildedir: “Bir şeyi yapması veya yapmaması ya da kendisinin yapmasına müsaade etmesi için bir kişiye karşı cebir kullanılması halinde, ...”. Görülmektedir ki, cebir suçunun kapsamında yer alan husus da bir şeyi yapmak ya da yapmamaya yönelik zorlama içermektedir. İncelediğimiz suç bakımından TCK m. 227/4’te yer alan kısım için, fuhşa sürüklenen kişinin rızası hilafına, fuhuş yapmaya zorlanır veya fuhşa sevk edilirse, nitelikli hal gerçekleşmiş olacaktır. TCK m. 227/1 ya da TCK m. 227/2’de yer alan düzenlemelerden farklı olarak, nitelikli hal bakımından, fuhşa sürüklenen kişinin iradesine bağlı olarak fuhuş yapılması söz konusu değildir. TCK m. 227/1’de yer alan düzenlemelerde her ne kadar çocuğun fuhşa sürüklenmesi düzenlenmiş olup çocukların rızasının olmayacağı kabul edilmekteyse de, yine de çocukların zorla, cebir kullanılarak fuhşa sürüklenmesi de mümkündür. Bu husus ayrıca değerlendirilmelidir. Çocuğun rızası hukuken geçerli olmamakla birlikte, çocuğun rızasının var olup olmadığı ya da çocuğun iradesinin cebirle etkilenip etkilenmediği araştırılmalıdır. Yetişkinler bakımından, esas olan rızayla fuhşa sürüklenme olmakla birlikte, yetişkinlerin iradesinin de cebirle etkilenmesiyle fuhşa sürüklenme söz konusu ise, verilecek cezayı arttırarak vermeyi öngören TCK m. 227/4 hükümleri devreye girmelidir. Uygulanan cebrin, hakim olan görüş uyarınca, basit tıbbi müdahale (BTM) ile giderilebilir olması halinde sadece TCK m. 227/4 hükümleri uygulanabileceği kabul görmekte birlikte¹⁸⁴, BTM ile giderilebilecek yaralamayı aşan ve nitelikli yaralamaya dönüşen vaziyete bürünmesi halindeyse ayrıca bu yaralamalardan failin sorumluluğunun doğacağı kabul edilmektedir¹⁸⁵. Bu son görüşe karşı, BTM ile giderilebilen yaralamalar dahil olmak üzere her halde yaralamanın gerçekleşmesi halinde gerçek içtima kuralları uygulanarak yaralamadan da failin sorumlu olduğu düşüncesi de mevcuttur¹⁸⁶.

Nitelikli hal teşkil eden diğer bir fiil unsuru da tehdittir. Tehdit de TCK m. 106’da ayrı bir suç olarak düzenlenmektedir. Bununla birlikte, TCK m. 227/1, 227/2 ve 227/3’teki suçlar kapsamında tehdit unsurunun varlığı halinde bu suçların nitelikli halini teşkil edeceği TCK m. 227/4’te açıkça düzenlenmiştir.

184 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3175; Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6420.

185 Ahmet Gündel, *Cinsel Saldırı Cinsel İstismar*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009, s. 74.

186 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 896.

Cebir de tehdit de TCK'da müstakil olarak yer alan suçlardır. TCK m. 148'de düzenlenen yağma suçunda olduğu gibi, suç içerisinde eriyerek dahil olduğu suçun unsuru haline geldiği ya da TCK m. 118'de düzenlenen sendikal hakların kullanılmasının engellenmesi suçunda olduğu gibi nitelikli hal teşkil ettiği durumlarda arttırılmış ceza öngörülmektedir. İncelediğimiz TCK m. 227'de düzenlenen fuhşa sürükleme suçu bakımından da kanaatimizce benzer şekilde nitelikli hal teşkil etmektedir.

Tehdit de bir kimsenin kendisine veya bir yakınına zarar verileceğinden bahisle iradeyi etkileyen, kişiyi belli bir şekilde davranmaya ya da davranmamaya yönelten bir baskı unsurudur. İradeyi etkileyerek fuhşa sürükleme hali söz konusu olduğu için arttırılmış ceza öngörülmüştür. Cebir konusunda yaptığımız açıklamalara paralel şekilde çocuklar ve yetişkinler bakımından fuhşa sürüklemeye tehdit unsurunun yer alıp almadığı dikkatle her olay bazında değerlendirilmeli, elde edilecek neticeye göre hangi fıkra kapsamında kaldığı tespit edilmelidir.

TCK m. 227/4 içerisinde yer alan bir diğer nitelikli hal de hile ile bir kişinin fuhşa sürüklenmesi halidir. Hile de iradeyi etkileyen hallerden biri olup, cebirde olduğu gibi fiziksel bir zorlama ya da tehditte olduğu gibi kendisine ya da bir başkasına zarar vermeye yönelik bir irade sakatlığı hali mevcut değildir. Burada fuhşa sürüklenen kişinin iradesinin yanıltılması söz konusudur. Cebir ve tehditten ayrılan bir diğer yönü de, diğer ikisi gibi müstakil bir suç teşkil etmemesidir. Kanunumuzda yer alan dolandırıcılık suçu içerisinde yer almakta olan hile, birtakım söz ve/veya davranışlar ile gerçekte olandan farklı bir durumun varlığına dair karşı tarafı ikna etme olarak tanımlanabilir. En tipik örnek de film çekeceğinden bahisle bir kişiyi fuhşa sürüklemek olarak karşımıza çıkmaktadır¹⁸⁷.

Çaresizliğinden yararlanarak kişiyi fuhşa sürüklemek de TCK m. 227/4 kapsamından düzenlenen son nitelikli hal teşkil eden fiildir. Buna göre bir kimsenin çaresiz durumda kalmış olması ve failin de fuhşa sürüklemeyi kişinin bu çaresizliğinden faydalanmak suretiyle gerçekleştirmiş olması gerekmektedir.

Çaresizlik ifadesine, fuhşa sürüklenen kişinin maddi imkansızlığı, aile çevresi itibariyle kimsesizliği veya hayatını idame ettirmek için fuhuştan başka geçim yolu bulamamak¹⁸⁸,

187 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6426.

188 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 595.

ülkede kalacak yer bulamamak, iflas etmiş olmak, bedensel özre sahip olmak¹⁸⁹ gibi durumlar örnek verilebilir. Bu örneklerden birine giren hallerde dahi somut olayın durumuna göre ayrıca bir değerlendirme yapıp, söz konusu durumun fuhşa sürüklenen kişi bakımından çaresizlik teşkil edip etmeyeceği de dikkate alınmalıdır. Çaresizlik hali, objektif olarak değerlendirilmemelidir¹⁹⁰. Her olayda ve mağdurda ayrı etki yaratabilecek olaylar çaresizlik kapsamında kalabilir. Önemli olan, fuhşa sürüklemeye failin, fuhşa sürüklenen kişi için çaresizlik teşkil eden durumu kullanarak suçu işlemesidir. Bu halde nitelikli hal gerçekleşmiş olur ve verilecek ceza arttırılarak uygulanır.

TCK m. 227/4 kapsamında kalan ve nitelikli hal teşkil eden fiiller ayrı ayrı ele alınmakla birlikte, Yargıtay uygulamasında zor kullanma hali teşkil eden eylemlerin cebir, tehdit, hile veya çaresizlikten yararlanma bakımından hangisine dahil olduğu dikkate alınmaksızın, fuhşa sürüklenen kişinin iradesinin bir şekilde etkilenmiş olmasını esas alarak, fiziksel olarak ya da manevi olarak etkilenmesini dahi değerlendirmeden verdiği kararları mevcuttur¹⁹¹. Bu nedenle teorik olarak bu ayrıntılar dikkate alınmaktaysa da, uygulamada bunların hiçbir önemi olmaksızın, fuhşa sürüklenen kişinin iradesinin var olup olmadığı, var olan iradenin etkilenip etkilenmediği araştırılmalı, sonuca göre TCK m. 227/4 uyarınca nitelikli hal uygulanmalı ya da uygulanmamalıdır.

TCK m. 227/4 kapsamında kalan nitelikli halin uygulanması bakımından dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da söz konusu cebir, tehdit, hile veya çaresizlikten yararlanarak fuhşa sürüklemeye, fuhşa sürükleyen kişinin bu fiilleri gerçekleştirilmesi gerekmektedir. Fuhşa sürükleme suçunun failleri dışındaki kişiler cebir, tehdit, hile veya çaresizlikten yararlanarak, kendileriyle cinsel birliktelik için mağduru zorlarsa, fuhşa sürükleme değil, doğrudan cinsel saldırı ya da çocukların cinsel istismarı gündeme gelir. Aradaki fark, iradeyi etkileyerek fuhşa sürükleme ile iradeyi etkileyerek cinsel birliktelik yaşama noktasında ortaya çıkmaktadır ve yapılacak değerlendirme sonucu elde edilecek sonuca göre farklı maddelerde düzenlenen suçlar gündeme gelecektir¹⁹².

189 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6426.

190 Gerçekler, a.g.e., s. 4594.

191 Yargıtay 5. CD., 21.01.2008, E. 2007/12407, K. 2008/7, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

192 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6426.

(2) Eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler tarafından fuhşa sürüklenme

TCK m. 227/5'te düzenlenen hükme göre fuhşa sürüklenen kişi ile fail arasında belirli derecede kan bağı ya da bir yakınlık hali söz konusu olursa, bu durum da cezanın arttırılmasını öngören nitelikli hal teşkil edecektir. Kanunda kan bağı ya da yakınlık bakımından sayılan kişiler “eş, üstsoy, kayın üstsoy, kardeş, evlat edinen, vasi, eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler”dir.

TCK m. 227/5'te sayılan kişilere dair ayrı ayrı inceleme yapacak olursak, öncelikle eş deyiminden, kişinin resmi olarak evlilik birliği içerisinde olduğu bireyin anlaşılması gerekmektedir. Bu hususta resmi nikahın aranıp aranmadığı, dini nikah akdi ile birlikte evlilik birliğini gerçekleştiren kişilerin bu fıkrada düzenlenen eş kavramı içerisinde yer alıp almayacağı tartışmaya müsaittir. Türk toplumunun yapısı düşünüldüğünde, gerek dul aylıklarının ya da nafakaların kesilmemesi, gerekse de mal paylaşımları gibi ekonomik yönler düşünülerek resmi nikah akdinden kaçılmakta ve dini nikah akdi yapılarak evlilik birliği içerisinde yaşıyormuş görünümünün topluma sunulması yaygın biçimde karşılaşılmaktadır.

Kanun koyucunun, nitelikli hal ile korumak istediği hukuki değerler göz önüne alındığında bir şekilde aynı çatı altında yaşayan, belirli bir yakınlığa sahip, bazı nedenlerden ötürü birlikte fazlaca vakit geçirilip bir tahakküm ihtimalinin bulunduğu kişilerin korunması hedeflendiği açıktır. Hal böyle iken resmi ya da dini nikah fark etmeksizin evlilik birliği içerisinde hayatlarını idame ettiren kişilerin, birbirlerine karşı TCK m. 227'de yer alan suçlardan birini işlemeleri halinde fuhşa sürüklenmesinde nitelikli halin gerçekleştiğinin kabulüne yönelik düzenlemeler gerekmektedir. Mevcut TCK m. 227/5 hükmü kıyas yasağı sebebiyle buna imkan vermemektedir. Genel kabul de mevcut TCK m. 227/5 hükümlerinin yeterli olduğu yönündedir¹⁹³. Genel görüşe karşı yapılacak yeni düzenlemelerle TCK m. 227/5'in içerisine “nişanlı, dini nikahlı eş” gibi kavramlar da eklenerek kanun koyucunun TCK m. 227/5 ile korumak istediği değerlerin kapsamı hukuka uygun olacak şekilde genişletilmelidir. Özellikle küçük yaştaki kız çocukların başlık parası karşılığında yaşlı adamlarla sadece dini nikahla ya da ona bile lüzum duyulmaksızın aynı evde evlilik birliği içerisinde yaşamaya zorlanması

193 Zafer, *Fuhuş Suçu*, sf. 3176 vd. ; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 897.

durumlarında, bu yaşlı adamların, eşi konumunda olan küçük kız çocuklarının fuhşa sürüklenmesi halinde nitelikli hal, mevcut TCK m. 227/5 düzenlemesi gereğince uygulanamayacaktır¹⁹⁴.

Mevcut TCK m. 227/5'teki eş ifadesinden anlaşılması gerekenin sadece suçun işlendiği tarihte resmi olarak evlilik birliği içerisinde yer alan kişiler olduğu unutulmamalıdır. Buna göre boşanma davası boşanma ile sonuçlanıp karar kesinleşene kadar eşin fuhşa sürüklenmesi suçunda, nitelikli hal gerçekleşmiş olacak, kararın kesinleşmesiyle birlikte eşe karşı fuhşa sürüklenme suçu işlenmeye devam ederse, resmi nikah bulunmaması nedeniyle nitelikli hal uygulanamayacaktır.

Üstsoy tabirinden ise soy bağı bakımından anne veya baba dahil olmak üzere onların da anne ve babası olarak devam eden zincirdeki her bir halka anlaşılmalıdır. Anneanne, babaanne ve dedeler ile onların anne ve babaları şeklinde soy bağının genişletilmesi mümkündür. Üstsoyda yer alan kişilerin, kendilerinin altsoy teşkil eden çocukları, torunları veya onların çocukları/torunlarını fuhşa sürüklemeleri halinde TCK m. 227/5'te yer alan nitelikli halin gerçekleştiği kabul edilerek arttırılarak ceza verilir.

Kayın üstsoy deyiimiyle sınırlandırılmış olan yakınlık derecesi ise bir üstteki paragrafta açıkladığımız kişilerin, fuhşa sürüklenen kişinin eşinin akrabaları olması halinde gündeme gelecektir. Kayın hısımlığı bakımından TMK kapsamında anlaşılması gereken eşin akrabaları olup, kayın üstsoy da sadece eşin anne-babası ile onların anne ve babaları, dede ve nineleri şeklinde devam eden akrabalarıdır. Hayatın olağan akışı dikkate alındığında dede ve ninelerin anne ve babalarının fail olarak torunlarının torunlarını fuhşa sürüklemeleri pek olası değildir. Bu nedenle daha uzun soy bağı oluşturup saymak yerinde değildir.

Tartışılması gereken noktalardan biri, sadece üstsoy olarak sınırlandırılan akrabaların hala, dayı, amca, teyze gibi üst yan soy teşkil eden kişiler bakımından uygulanıp uygulanamayacağıdır. Kanunun lafzı sadece üstsoy ve kayın üstsoy olarak nitelikli hal uygulanması bakımından fuhşa sürüklenenler sadece öz çocuklar, öz torunlar ve onların çocukları veya torunlarından mı ibaret olmalıdır? Bu noktada yeğenlerin fuhşa sürüklenmesi halinde fail bakımından nitelikli hal uygulanmayacak mıdır? Kanun lafzına göre sınırlayıcı sadece üstsoy olduğu için uygulanmaması gerekir. Aksi kanaatte kanunun

194 Atalay, a.g.e., s. 69 vd.

lafzını aşan ve kıyas yasağına takılarak yeni bir suç ihdas edilecektir. Suçta ve cezada kanunilik ilkesi gereğince bu genişletici hükümler AY m. 38'e de açıkça aykırı olacaktır. Yine sadece öz anne baba ile devam eden üstsoy ile kayın üstsoy değerlendirilmişken, "üvey" evlatlara karşı ya da henüz soy bağı kurulmayan ve fakat altsoy-üstsoy olduğunun bilindiği durumlarda fuhşa sürüklenme halinde durumun ne olacağı açık değildir. Genel kabul üvey evlatların ya da torunların nitelikli hal kapsamında kalmadığı yönündeysen¹⁹⁵ de bu da kabul edilebilir değildir. Amaca hizmet eden bir düzenleme getirilerek nitelikli halin kapsamı net olarak belirlenmelidir.

TCK m. 227/5'te düzenlenen nitelikli hallerden bir diğeri de kardeşin fuhşa sürüklenmesidir. Kardeş kavramı, anne ve/veya babası aynı olan kişileri ifade eder. Üvey kardeşlerden anne ve babası ortak olan kardeşlerin resmiyette de kardeş oldukları açık iken, anne ve babaları aynı olmayan, ağırlıklı ilk evliliklerinden olan çocuklarıyla başka bireylerle evlenen kişilerin çocuklarının durumu da üvey kardeş kapsamında olup bunların durumunun ne olacağı yine açık değildir. Kanunilik ilkesine aykırılık teşkil etmeyen kardeşlik ilişkisinin varlığı halinde nitelikli halin uygulanarak fuhşa sürüklenme halinde arttırılarak ceza verilmesi gerekmektedir.

Evlat edinen kişilerin evlat edindikleri kişileri fuhşa sürüklemesi halinde de ceza artırımını öngören nitelikli hal söz konusu olacaktır. Diğer hallerde olduğu gibi, evlatlık ilişkisinin belirlenmesinde de TMK hükümleri dikkate alınarak tespit yapılması gerektiği görüşü hakimdir¹⁹⁶. Evlatlık ilişkisinin varlığı genel olarak suçun işlendiği anda var olmalıdır. Suç işlendikten sonra fuhşa sürüklenen kişinin evlat edinilmesi halinde nitelikli hal uygulanamayacaktır. Yine hayatın olağan akışında çok mümkün olmamakla birlikte evlat edinen kişinin fuhşa sürüklenmesi halini kanun koyucu düzenlememiştir. Nitekim evlat edinilenin, evlat edinen tarafından tahakküm altına alınması durumu çok mümkün olmamaktadır. Bu ihtimalin gerçekleşmesi halinde açık bir düzenleme yer almadığı için kanunilik ilkesi gereğince nitelikli hal teşkil etmeyeceğini söylemek mümkündür.

195 Ali Parlar, Muzaffer Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. 4, Ankara, 2008, s. 3383; Özbek,Doğan,Bacaksız,Tepe, a.g.e., s. 898.

196 Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s. 596; Özbek,Doğan,Bacaksız,Tepe, a.g.e., s. 898; Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3177.

Vasi, TMK'nın 421. maddesi ve devamındaki hükümlere göre Sulh Hukuk Mahkemesi kararıyla kişilere atanan yasal temsilcilerdir. Bu temsilcilerin, temsilcisi olarak tayin edildikleri kişilerin sorumluluğunu ve yükümlülüklerini taşımaktadırlar. Vesayet altına alınma halleri ise TMK'nın 404-408. maddeleri arasında düzenlenmektedir. Bu düzenlemelere göre ancak küçüklük; akıl hastalığı veya akıl zayıflığı; savurganlık; alkol veya uyuşturucu madde bağımlılığı; kötü yaşama tarzı; kötü yönetim; 1 yıl veya üzeri özgürlüğü bağlayıcı cezaya mahkum olmak; yaşlılık, engelli olmak, deneyimsizlik veya ağır hastalık sebebiyle işlerini gerektiği gibi yönetmek gibi durumlarda vesayet söz konusu olabilir. Küçükler bakımından tahakküm altına alarak fuhşa sürüklemek, diğer hallere göre daha kolay gözükmektedir. Ama diğer hallerde de vasinin, vesayet altındaki kişileri fuhşa sürüklemesi mümkündür. Bu husus göz ardı edilmemelidir. Diğer hallerde olduğu gibi, suçun işlendiği anda vesayet ilişkisinin varlığı aranmaktadır. Vesayet ilişkisi sonradan sonlanmış olsa dahi, fuhşa sürüklenirken vesayet ilişkisi mevcutsa, yine nitelikli halin uygulanması söz konusu olacaktır¹⁹⁷.

Eğiticiler, bireylerin kişisel gelişimlerinde etkili olan, hayat becerilerinin geliştirilmesinde özellikle çocukların ve gençlerin okul ve dersler dışındaki bilgi ve donanımına yönelik olarak faaliyet gösteren kişilerdir. Sosyal/sportif aktivitelerde karşımıza çıkabileceği gibi, terbiye etme veya karakter geliştirme gibi faaliyetlerle de gündelik hayatta sık karşılaştığımız bir gruptur¹⁹⁸. Eğiticilerin, gerçekleştirdikleri faaliyetleri bir ücret karşılığında yapıp yapmamalarının bir önemi yoktur¹⁹⁹.

Öğreticiler ise ağırlıklı olarak okul ve dersler ile ilgili bireyleri yetiştiren kişilerdir. Bu kişiler özel veya resmi kurumlarda çalışabileceği gibi, gece veya gündüz faaliyet gösteren yerlerde olabilir. Örnek olarak okullarda, üniversitelerde, dershanelerde ders veren öğretmenler gösterilebilir²⁰⁰. Yargıtay, bir kararında, çocuklara Kuran dersi veren cami

197 Baytemir, a.g.e., s. 677.

198 Fahri Gökçen Taner, *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017, s. 335; Ali Parlar, Muzaffer Hatipoğlu, *5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları*, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008, s.835.

199 Atalay, a.g.e., s. 73.

200 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 898.

görevlisini (köy imamını) de öğretmen olarak kabul etmiş ve bu kapsamda nitelikli halin uygulanması gerektiğini vurgulamıştır²⁰¹.

Bakıcılar süreli veya süresiz, ücretli veya ücretsiz olarak, bir kişinin bakımını üstlenen, bu bakımın da ağırlıkla yemek ve temizlik gibi temel ihtiyaçlar üzerinden gidermek amacıyla faaliyet gösteren kişilerdir²⁰².

Koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişiler ise gerek örf, adet ve gelenekler, gerekse de komşuluk veya akrabalık ilişkisi gibi birtakım yakınlıklar nedeniyle bireyler üzerinde koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan, bununla birlikte fıkra da ayrıca sayılmayan kişilerin kapsadığı gruptur. Bu kişilerin nitelikli halden sorumlu tutulması da tıpkı diğer haller gibi, fuhşa sürükledikleri kişiler üzerinde kolayca etki edebilecek kişiler olması ve mağdurları tahakküm altına almak konusunda toplumdaki herhangi bir kişiden daha avantajlı olmalarından kaynaklanmaktadır. Birini gezdirmek, bir süreliğine koruyup gözlemek gibi misyonlar yüklenerek emanet edilen özellikle küçük çocukların fuhşa sürüklenmelerine sebep olan kişiler, edindikleri bu misyon nedeniyle daha ağır sorumluluk altında kalmakta ve ağırlaştırılmış cezayla karşılaşmaktadırlar. Bu ilişkilere anne-babaların kardeşleri olacak şekilde akrabalık ilişkisine sahip olunan kişiler olabileceği gibi, yukarıda tartıştığımız ve açıklık bulunmayan üvey anne-babalar ile evlatlıklar, koruyucu aileler, hatta altsoy bile fuhşa sürüklemesi halinde dahil edilebilir²⁰³. Önemli olan, fuhşa sürüklenen kişiler üzerinde koruma ve gözetim yükümlülüğünü üstlenen kişi rolünde olmasıdır. Bu şartın var olup olmadığı her somut olayda ayrıca değerlendirilerek buna göre tespit yapılmalıdır.

Eğitici, öğretici, bakıcı, koruma ve gözetim yükümlülüğü bulunan diğer kişilerin, fuhşa sürükledikleri kişiler nedeniyle suçun nitelikli halinin oluşması için, bu faaliyetleri yerine getirirken aralarında yukarıda sayılan ilişkinin var olması gerekmektedir. Bu faaliyetleri gerçekleştirilmediği ve belirli yakınlığın mevcut olmadığı dönemler haricinde gerçekleştirilen fuhşa sürükleme eylemleri bakımından nitelikli hal oluşmayacaktır. Geçmiş dönemde öğretmeni olan ya da gelecekte eğitimciliğini üstlendiği kişileri fuhşa sürükleyen kişiler, bu ilişkilerin var olmadığı dönemlerde sadece niteliğine göre birinci

201 Yargıtay 5. CD, 02.12.1961, E.1960/4599, K.1961/4857, (akt. Arıkan Gülcü, "Fuhşiyata Tahrik Suçları", *Yargıtay Dergisi*, C. 5, S. 4, s. 490).

202 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6424; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 898.

203 Çoksezen, a.g.e., s. 245.

fıkırada ya da ikinci fıkrada yer alan hükümler bakımından cezalandırılacaktır. Üçüncü fıkrada sayılan hükümler kapsamında suçun oluşması bakımından yapılacak değerlendirmede, hedef kitlenin, kamunun tamamı olduğu, özellikle bir kişi veya gruba yönelik fuhşa sürüklenme eylemi olmaması nedeniyle beşinci fıkrada sayılan nitelikli halin üçüncü fıkradaki suç bakımından geçerli olmayacağını savunmaktayız.

(3) Kamu görevi veya hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuz kötüye kullanılmak suretiyle fuhşa sürüklenme

TCK m. 227/5'te sayılmasına rağmen yukarıda sayılan kişiler haricinde ayrı bir başlık altında incelemenin daha doğru olduğunu düşündüğümüz bu nitelikli hal, bir üstteki başlıktan, sadece belirli bir yakınlık veya tahakküm ilişkisinin varlığının aranması ile aradaki ilişkinin ya da kamu gücünün kötü amaçlar için kullanılması bakımından ayrılmaktadır. Üst başlıkta fuhşa sürüklerken belirli bir derecede yakın olmak yeterliydi. Burada ise aradaki ilişkinin kötüye kullanılması kamu gücünden ya da hizmet ilişkisinden kaynaklanmakta ve mevcut nüfuz nedeniyle bu gerçekleştirilmektedir.

Şöyle ki; nüfuz, başkaları karşısında ortaya çıkan kuvvetli etki olarak tanımlanabilir. Arada bir üstünlük söz konusudur ve hakimiyet, kamu gücünden ya da aradaki ilişkisinden kaynaklanmaktadır. Kamu görevlisinden anlaşılması gereken kimler olduğu, TCK'da düzenlenmiştir. TCK 6/1-c. Maddesi gereğince kamu görevlisi deyiminden; *“kamusal faaliyetin yürütülmesine atama veya seçilme yoluyla ya da herhangi bir surette sürekli, süreli veya geçici olarak katılan kişi...”* anlaşılmalıdır. Bu tanımda memur kavramının ötesinde bir ifadeyle kamu görevlisi kavramının tercih edilmesi, gördüğü iş bakımından kamusal faaliyet gösteren kişilerin tamamını kapsamaması bakımından önemlidir²⁰⁴. Ayrıca örnek olarak yaptıkları iş bakımından kamusal faaliyet gösteren bilirkişi, tercüman, tanık, asker verilebilir²⁰⁵. Hatta yapılan faaliyetleri göz önünde bulundurulduğunda avukatlar da bu grup içerisine dahil edilebilecektir.

Hizmet ilişkisi de ağırlıklı olarak İş Kanunu kapsamında olmakla birlikte diğer kanunlar kapsamında da olabilecek şekilde fuhşa sürüklenen kişinin, çalışan personel olması durumu anlaşılmalıdır. İşçi-işveren ilişkisi olarak da belirtebileceğimiz bu ilişkide sırf

204 Sözüer, a.g.e., s. 141.

205 Burcu Demren Dönmez, “Türk Ceza Kanununda ‘Kamu Görevlisi’ Kavramı”, *TBBT*, S. 94, 2011, s. 114 vd.

kanundan doğması mümkün olduğu gibi, örf, adet ve geleneklerden kaynaklı olarak bir hizmet ilişkisi de mevcut olabilir. Kanun lafzı hizmet ilişkisinin hangi şekilde kurulmuş olduğunu önemsemez şekilde düzenlenmiştir. Örneğin bir konak içerisinde o konakta doğup büyüyen ve netice itibarıyla yine o konakta hizmet gören kişinin fuhşa sürüklenmesi halinde de işçi-işveren ilişkisi olmasa dahi hizmet ilişkisi kapsamında nüfuzun kötüye kullanılması hali meydana gelebilir. Ya da uygulamada sık karşılaşıldığı şekilde masaj veya güzellik salonlarında çalışan kişilerin, işverenleri veya hizmet ilişkisi içerisinde yer aldıkları kişiler tarafından fuhşa sürüklenmesi halinde bu nitelikli hal gerçekleşmiş olacaktır. Son dönemlerde yapılan baskınlarla masaj salonlarında masör veya güzellik uzmanı olarak çalışan kişilerin, müşteriler ile fuhşa sürüklenmesinin önüne geçilmek amaçlanmakta, failer bakımından hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılması nitelikli hali uygulanarak cezalandırma söz konusu olmaktadır. Bunun yanında bu durumlarda çalışanların boş senet imzalatılmak suretiyle veya boşanmış olup çocuklarıyla kendisinin geçimini sağlamak zorunda oldukları, bu çaresizliklerinden faydalanılması suretiyle fuhşa sürüklendikleri görülmektedir²⁰⁶. Birden fazla nitelikli halin bir arada karşımıza çıkması uygulamada muhtemel olup, teorik açıdan her bir nitelikli halin varlığının tespit edilmesi içtima bakımından önem arz etmektedir. Bu konudaki açıklamalarımızı içtima başlığı altında gerçekleştireceğiz.

Kamu görevinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılmasında ise tipik örnek olarak kolluk gücünün, gözaltında bulunan kişileri fuhşa sürüklemesi halinde kamu görevi nedeniyle var olan nüfuzun kötüye kullanılarak nitelikli hal oluşturulmuş olur²⁰⁷. Öğrenci-öğretmen ilişkisini de bu kapsamda sayabilmek mümkün olduğu gibi, üst başlıkta yer alan öğreticinin fuhşa sürüklemesi kapsamında da kalabilir. Burada kanaatimizce hangi kapsamda kaldığının pratikte bir faydası yoktur. Nitekim aynı fıkra içerisinde düzenlenmektedir. Fakat teorik olarak öğrencinin not kaygısı ve baskısı altında olması, öğretmenin daha yüksek puan vereceği ya da dersini geçireceği gibi hususları ileri sürerek, kamu görevinin sağladığı nüfuzu kötüye kullanarak fuhşa sürükleme halinin var olacağını savunabiliriz. Ama bu şekilde bir kaygı ya da baskı oluşturmadan, sadece öğretmen-

206 Yargıtay 18. CD., 15.05.2019, E. 2017/5333, K. 2019/9028; Yargıtay 18. CD., 10.05.2017, E. 2015/24425, K. 2017/5526

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021.

207 İsmail Malkoç, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*, 1. Baskı, Malkoç Kitabevi, Ankara, Mayıs 2009, s. 71.

öğrenci ilişkisinin var olmasının sağladığı kolaylık ve tahakküm ile fuhşa sürükleme gerçekleşirse yukarıda açıkladığımız öğretici kapsamında kalacak ve yine nitelikli hal gerçekleşmiş olacaktır. Teorik olarak nüfuzun kötüye kullanılması noktasında farklılık ortaya çıkacaktır.

Kamu görevinin sağladığı nüfuz, Türk toplumunun, geçmişte karşılaştığı zorluklar da dikkate alındığında, devlete karşı duyduğu saygı ve korku ile harmanlandığında, kötüye kullanılması daha müsait bir olgudur. Devlete karşı direniş her zaman daha pasif olarak ilerlemekle birlikte devletin eli-ayağı konumunda olup canlı uzvunu temsil eden kamu görevlilerine karşı bireyler her zaman daha saygılı ve her emre itaat haline bürünmektedir. Yüzyıllardır var olan Türk devlet anlayışının topluma yerleşmesi tabiidir. Bunun negatif yansımaları da, bu nüfuzu kötüye kullanmaya hazır bazı kötü niyetli insanların da her zamanda ve mekanda mevcut olabilmesidir. Hizmet ilişkisi kapsamında ise toplumun fertleri, kamu gücüne karşı daha aktif hak savunması yapabilmekte ve fakat yine de hizmet ilişkisinin varlığında da bir alt-üst ilişkisinin olduğu unutulmamaktadır. Hal böyle olunca her iki durumda da bireylerin kötü niyetli kişiler tarafından mağdur edilmesi mümkün olmaktadır.

İş yerlerinde üst konumunda yer alan görevlilerin, iş yerinde çalışan ve kendilerine emir verdiği kişileri, iş yerinde birtakım kolaylıklar sağlamak ya da iş şartlarında iyileştirme yapmak gibi olumlu menfaatler sunarak etkileyebileceği gibi, istediklerinin yapılmaması halinde zorluklar çıkarabileceğinden bahisle fuhşa sürüklemesi mümkündür. Keza iş yerinin niteliğinin görünüşte farklı olmasının yanında, gerçekte iş yerinin bir fuhuş mekanı olması ve hizmet ilişkisi kapsamında bu anlamda çalışanları zorla/nüfuzu kötüye kullanarak fuhşa sürüklemesi de mümkündür.

Nitelikli halin uygulanmasında, gerek kamu görevi gerekse de hizmet ilişkisi bakımından, fuhşa sürüklemenin gerçekleştiği dönem içerisinde bu ilişkinin var olması ve bu kapsamda nüfuzun kötüye kullanılması dikkate alınmalıdır. Kamu görevinin sağladığı nüfuz sona erdikten sonra, örneğin kamu personelinin görevde olmadığı dönem içerisinde gerçekleştiğinde ya da hizmet ilişkisi içerisinde kalan işçinin iş yerinden ayrıldıktan sonraki süreç içerisinde nüfuz kötüye kullanılarak fuhşa sürükleme söz konusu olursa, kanunilik ilkesi dikkate alındığında nitelikli hal gerçekleşmiş olmaz. Kanun koyucunun istediği, diğer nitelikli hallerde olduğu gibi fuhşa sürüklemenin gerçekleştiği andaki durumdan faydalanılmasının önüne geçmektir.

Kanun koyucu, toplumun yapısına uygun olarak nüfuzun kötüye kullanılması halini öngörmüş ve bu nüfuz kötüye kullanılarak fuhşa sürüklemenin meydana gelmesi halinde suçun daha ağır halde gerçekleştiğini kabul ederek verilecek cezanın artırılmış haliyle verilmesi gerektiğini düzenlemiştir.

(4) Fuhşa sürüklemenin, suç işlemek amacıyla kurulan örgüt faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilmesi

Yukarıda sayılan nitelikli hallerden farklı olarak TCK m. 227/6'da düzenlenen bu nitelikli halin içeriği, örgüt faaliyetleri kapsamında fuhşa sürüklemenin gerçekleştirilmesini kapsamaktadır.

Örgüt, en az üç kişinin bir araya gelerek hiyerarşik bir ilişki içerisinde devamlılık arz eder vaziyette faaliyet göstermesiyle ortaya çıkan bir kavramdır. TCK'da örgütün tanımı yapılmamakla birlikte, TCK 220. maddede düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu, bize bu konuda yol göstermektedir. TCK m. 220'de geçen ifadeler göz önüne alındığında, karşımıza çıkan unsurları en az üç kişiden oluşma, zayıf dahi olsa hiyerarşik bir ilişkinin var olması, devamlılık arz edecek şekilde faaliyette bulunma, suç işlemek amacıyla bir arada bulunma, gerek araç gereç gerekse de bir araya gelen kişiler bakımından suç işlemeye elverişlilik şeklinde sıralamak mümkündür²⁰⁸.

TCK m. 220'de düzenlenen suç bakımından salt suç işlemek amacıyla örgütün kurulması yeterli iken, kurulan örgüt ile işlenen diğer suçlar bakımından ayrıca cezalandırılma öngörülmüştür. Örgüt kapsamında fuhşa sürüklemenin gerçekleşmesi halinde, TCK'nın 227. maddesi uyarınca fuhşa sürükleme suçunun nitelikli hali vuku bulacağından hem TCK'nın 227/6'teki artırılmış cezayı öngören nitelik hal hükmü, hem de TCK'nın 220. maddesi uyarınca ceza verilmesi söz konusu olacaktır.

Verilecek cezada artırım öngören düzenleme kapsamında kalan nitelikli halin uygulanması için, var olan örgüt faaliyeti kapsamında fuhşa sürüklemenin gerçekleşmesi ya da fuhşa sürükleme suçunun işlenmesi maksadıyla örgüt kurulması gerekmektedir. Yukarıda da değinildiği üzere ilk önce örgütün unsurları bakımından varlığı irdelenmelidir. Örneğin devamlılık arz eden faaliyetlerin var olup olmadığı değerlendirilmelidir. Sadece fuhşa sürüklemek maksadıyla bir araya gelmiş ve aralarında

208 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6429.

hiyerarşik yapı bulunan insan topluluğunun faaliyetlerinin devamlılık arz edip etmediğine göre nitelikli halin mevcut olduğu ya da sadece iştirak kapsamında değerlendirilmesi gerektiği gibi farklı sonuçların çıkacağı açıktır. Burada devamlılık bakımından yapılacak değerlendirmede de fuhşa sürüklemenin devamlı olması noktasında değil de sürekli şekilde birlikte suç işleme iradesinin varlığı noktasındadır. Yoksa sürekli birilerini fuhşa sürükleme halinde devamlılık arz ettiğinden bahisle nitelikli halin varlığını iddia etmek yanlış olacaktır. Yargıtay uygulamasında da bu husus ayrıca değerlendirilmektedir²⁰⁹.

Ayrıca eleştirilmesi gereken bir husus vardır ki, o da TCK m. 227/6'daki düzenlemenin TCK m. 220 ile birlikte uygulanmasında “non bis in idem” ilkesine aykırılık teşkil etmesidir. Bu ilke gereğince bir kimse, gerçekleştirmiş olduğu eylemden ötürü ancak bir defa cezalandırılabilir, birden fazla ceza verilmesi ceza hukukun temeline aykırılık teşkil edecektir. Fakat yapılan düzenlemeler ile örgüt faaliyeti kapsamında birini fuhşa sürükleyen fail, hem TCK m. 220 kapsamında suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçundan ceza alacak hem de fuhşa sürüklemenin nitelikli halini düzenleyen TCK m. 227/6 kapsamında ceza alacaktır. Bu ise ceza hukukunun temel ilkelerinden “non bis in idem” ilkesine ters düşmektedir. Kanaatimizce ya TCK m. 220'deki, suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından bir düzenlemeye gidilip örgüt faaliyetleri çerçevesinde işlenen suçlar bakımından ayrıca ceza öngörülmemeli ya da TCK m. 227/6'daki arttırılarak ceza verilmesini öngören düzenleme kaldırılmalıdır.

TCK m. 227/3'te düzenlenen fuhşa sürükleme suçu bakımından, münferit olarak bir suç olmadığı, fuhşa sürükleme suçlarının temel halini TCK m. 227/1 ve m. 227/2'deki suçlar olarak kabul edip, TCK m. 227/3'teki düzenlemeyi, diğerlerinden ayrılan ve daha az ceza verilmesini öngören nitelikli hal olduğunu savunulmaktadır²¹⁰. Keza Taneri, TCK m. 227/1'de yer alan çocukların fuhşa sürüklenmesi hükümlerini de ceza artırımını öngören nitelikli hal olarak değerlendirmektedir²¹¹. Fakat biz bu görüşe katılmamaktayız. Nitekim, TCK m. 227/1 çocukların fuhşa sürüklenmesini, TCK m. 227/2 yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesini ve son olarak da TCK m. 227/3 de müstakil olarak “Fuhuş” başlığı altında

209 Yargıtay 18. CD., 09.05.2018, E. 2017/7370, K. 2018/7096; Yargıtay 8. CD., 25.06.2009, E. 2008/12977, K. 2009/9829, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

210 Taneri, a.g.m., s. 114.

211 a.yer, s. 108 vd.

ayrı düzenlenen suçlar olduğu kanaatindeyiz. Suçun birden fazla seçimlik fiili söz konusu olup, TCK m. 227/1-3 içindeki düzenlemeler kendi içinde dahi birden fazla seçimlik fiili barındırmaktadır. Benzer nitelik arz eden seçimlik hareketler için aynı cezalar öngörülmüşken, fuhşa sürüklenen kişilerin etkilenmesi ve toplumda yaratacağı infial düşünüldükçe farklı seçimlik hareketlere farklı cezalar öngörülmesi de bu kapsamda suçun temel halinin değişiklik göstereceği anlamını taşımamaktadır.

3. Suçun Manevî Unsuru

Suçun manevi unsuru, fail ile gerçekleşen fiil arasındaki manevi bağı ifade eder. Bu bağıın mevcudiyeti, suçun haksızlık unsuru taşıması bakımından araştırılmalı ve aralarında manevi bağ bulunmayan fiilden dolayı failin cezalandırılması mümkün olmamalıdır²¹².

Aradaki manevi bağ ya da diğer deyişle suçun manevi unsuru genel olarak kast ve taksir olarak ikiye ayrılmaktadır. TCK m. 21/1-2.cümle şu şekildedir: “*Kast, suçun kanuni tanımındaki unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesidir.*”. TCK m. 21/2-1.cümle ise şu şekildedir: “*Kişinin, suçun kanuni tanımındaki unsurların gerçekleşebileceğini öngörmesine rağmen, fiili işlemesi halinde olası kast vardır.*”.

TCK’da yapılan tanımlardan da anlaşılacağı üzere her suç bakımından kanuni düzenleme kapsamında kalan unsurların bilerek ve istenerek gerçekleştirilmesi ya da kanuni unsurların gerçekleşeceğini öngörüp bunu kabullenerek gerçekleşmesi halinde suçun kast ile işlenmiş olduğu, kısaca fiil ile fail arasındaki manevi bağıın kast ile kurulmuş olduğu sabit olacaktır. Bu haliyle de suçun diğer unsurları da eksik değilse suçun işlendiği kabul edilecektir.

TCK’da “Kast” başlığı altında iki fıkra halinde düzenlemesinin sebebi, TCK m. 21/2’de yer alan olası kasta bağlanan sonuçlar ile TCK m. 21/1’de düzenlenen kasta bağlanan sonuçların farklı olmasından kaynaklanmaktadır. Bu sonuçların neler olduğu da yine TCK m. 21/2-c.2’de şu şekilde düzenlenmiştir: “*Bu halde, ağırlaştırılmış müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda müebbet hapis cezasına, müebbet hapis cezasını gerektiren suçlarda yirmi yıldan yirmi beş yıla kadar hapis cezasına hükmolunur; diğer suçlarda ise*

212 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 229.

temel ceza üçte birden yarısına kadar indirilir.”. Unsurların gerçekleşmesini bilerek ve isteyerek suçun işlenmesi ile kanuni unsurların gerçekleşeceğini öngörülüp kabullenme halindeki fark, verilecek cezada azımsanamayacak derecede indirim olması bakımından önemlidir. Bu nedenle her suç bakımından manevi unsurun varlığı, dosyadaki deliller bakımından ayrıca değerlendirilmeli ve ona göre suçun haksızlık içeriği tespit edilmelidir.

Taksir ise TCK m. 22’de istisnai bir hal olarak düzenlenmiştir. Ancak kanunda taksirle işlenebileceği açıkça düzenlenen suçlar bakımından söz konusu olmaktadır. Fuhşa sürüklenme suçu bakımından ise taksirli halinin açıkça TCK m. 227’de düzenlenmediği dikkate alındığında, ancak kasten işlenebilecek suçlardan olduğunu söyleyebiliriz. Bununla birlikte doğrudan kast ile olası kast ayırımının yapılması noktasında farklı görüşler vardır. Olası kast ile de işlenebileceğini söyleyenlere göre kast kapsamında doğrudan kast ya da olası kast bakımından bir ayırım söz konusu değildir²¹³. Bu görüşe karşı, fuhşa sürüklenme suçunun sırf hareket suçu olması bakımından olası kast ile işlenmesinin mümkün olmadığını savunanlar da mevcuttur²¹⁴.

Kanaatimizce de taksirli hali düzenlenmeyen suç bakımından, doğrudan kast ya da olası kast bakımından herhangi bir ayırım yapılmaması nedeniyle her somut olayın durumuna göre değerlendirerek olası kast ile işlenebileceği hallerin mevcut olabileceği, bu halde de suçun manevi unsurunun tamamlanmış olabileceği kabul edilmelidir.

Örneğin²¹⁵ arkadaşına evindeki çiçekleri sulaması evinin anahtarını veren kişinin, anahtarı alan kişinin bu evde fuhuş yapması halinde ikinci fıkrada düzenlenen fuhuş için yer temin etme seçimlik hareketiyle fuhşa sürüklenme suçundan sorumlu olup olmayacağına yönelik tartışmadır. Burada anahtarı arkadaşına teslim eden kişi, bu fiilini gerçekleştirirken TCK m. 227/2 içerisinde yer alan suçun kanuni unsurlarını bilerek ve bu unsurları gerçekleştirmeyi isteyerek hareket etmemektedir. Bu haliyle suçun işlenmesine yönelik bir kastı bulunmamaktadır²¹⁶. Dolayısıyla TCK m. 227/2’deki suç

213 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 899.

214 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3174.

215 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6424.

216 Nur Centel, Hamide Zafer, Özlem Çakmut, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul, 2006, s. 394.

bakımından, anahtarı arkadaşına sadece çiçekleri sulaması için teslim eden kişinin fail olamayacağını söyleyebiliriz.

Diğer yandan, evinin anahtarını arkadaşına veren kişinin, bir şekilde fuhuş yapmak için ev ihtiyacı olduğunu bilmesi, telefon konuşmalarından tesadüfen duyması gibi durumlarda olası kast tartışması yapılmalıdır. Arkadaşının, üçüncü bir kişiyle yaptığı konuşmada “kızları eve gönderiyorum, sen de oraya git” şeklindeki konuşmasını duymasına rağmen, arkadaşına evinin anahtarını teslim eden kişi, sonucu öngörmesine rağmen, neticeyi kabul etmiştir. Fuhuş yapılması amacıyla anahtarı teslim etmemişse de diğer somut verilerle de fuhuş yapılabileceği ihtimalini öngörmesine rağmen kabul ederek hareket ettiğinde olası kastla sorumlu olacaktır.

Doğrudan kastın yanında bir de amacın varlığı noktasında tartışma mevcuttur. Bu da, suçun kanuni unsurlarını bilip istemenin yanında, failin, başkaca özel bir amaç ile hareket edip etmemesinin gerekip gerekmediğidir. Bir görüşe göre bu şekilde bir amaç aranmamakta, suçun unsurlarını gerçekleştirmek bakımından doğrudan kast yeterlidir²¹⁷. Karşıt görüşte ise ancak doğrudan kastın yanında mağdura fuhuş yaptırmak gibi birtakım amaçların da varlığı aranmaktadır. Aksi halde fuhuşa sürüklenme dışında başka suçların meydana gelebileceği savunulmaktadır²¹⁸.

Amacın aranıp aranmadığı kanaatimizce maddede düzenlenen her bir seçimlik hareket bakımından ayrıca değerlendirilmeli ve ancak o seçimlik hareketin bir amacı da barındırması halinde seçimlik hareketin suç unsuru olarak gerçekleştiği kabul edilmelidir. Bu nedenle her fıkra bakımından kısaca amacın aranıp aranmadığını ayrıca ele almak daha yerinde bir yöntem olacaktır.

TCK m. 227/1 bakımından çocukların fuhuşa sürüklenmesi düzenlenmektedir. Bu düzenleme bakımından fail, mağdurun çocuk olduğunu bilmelidir. Bunun yanında fail çocuğu fuhuş yapmaya teşvik ettiğini, çocuğun fuhuş yolunu kolaylaştırdığını, çocuğu fuhuş amacıyla tedarik ettiğini/barındırdığını, çocuğun fuhuşuna aracılık ettiğini, çocuğun fuhuşu maksadıyla yer temin ettiğini bilmesi; ayrıca fuhuş yapılmasını da istemesi halinde

217 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6424.

218 İsmail Malkoç, *Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu*, C. 2, Malkoç Kitabevi, Ankara, 2008, s. 1974.

kastın varlığından söz edilebilir. TCK m. 227/1’de sayılan seçimlik hareketlerden birinin gerçekleştirilmesine yönelik kast yeterli olup, seçimlik hareketlerin hepsinin bir arada olmasını beklemek suçun unsurları bakımından yerinde değildir. Çocuğun fuhşa sürüklenmesi ve fuhşun gerçekleşmesi amaç olarak kabul edilmektedir²¹⁹. TCK 227/1 içerisinde yer alan “Çocuğu fuhşa teşvik eden, bunun yolunu kolaylaştıran, bu maksatla tedarik eden veya barındıran...” ifadelerinde geçen “bu maksatla” ifadesi, amacı ortaya koymaktadır. Tedarik etme ya da barındırma fiillerinin gerçekleşmesi bakımından çocuğun fuhşuna yönelik bir amaç getirilerek diğer fiillerde aranan doğrudan kasttan ayrılan bir durum oluşturulmuştur. Bu durumu kabul etmeyen karşı görüşe göre, doğrudan kast yeterli olup TCK m. 227/1 içerisinde ayrıca amaç aranmamaktadır²²⁰.

TCK m. 227/2 bakımından ise yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi düzenlenmiş olup bu fıkra da amaca dair özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Doğrudan kast yeterli görülmüştür. Fuhşa sürüklenen mağdurun yetişkin olduğunun bilgisi ile fıkra da sayılan kişiyi fuhşa teşvik etme, fuhşun yolunu kolaylaştırma, fuhşa aracılık etme veya yer temin etme fiillerini gerçekleştirme bilgisinin ve isteğinin var olması aranmaktadır.

TCK m. 227/3’te sayılan fiiller bakımından ise fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlandığını bildiği görüntü, yazı ve sözleri içeren ürünleri yine bilerek ve isteyerek verme, dağıtma ya da yayma fiillerinden birini gerçekleştirilmesi halinde kasten suçun işlendiğinden bahsedebiliriz. Amaç olarak değerlendirilen unsur barındırmamaktadır. Tartışılacak husus, fuhşu kolaylaştırmak veya fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanmış ürünler noktasındadır. Dikkat edilirse amaç, ürünlerin hazırlanma süreciyle ilgilidir. Ürünlerin fuhşu kolaylaştırma veya fuhşa aracılık etme amacıyla hazırlandığı bilindikten sonra bu ürünlerin verme, dağıtma veya yaymaya yönelik fiillerde herhangi bir amaç aranmamaktadır. Nitekim TCK m. 227/3’te de sayılan verme, dağıtma veya yayma fiilleridir. Bu nedenle amaç unsuru bakımından TCK m. 227/3 bakımından da bir özellik bulunmadığını söyleyebiliriz²²¹.

219 Malkoç, *Türk Ceza Kanunu*, s.1974; Abdullah Pulat Gözübüyük, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, C. 3, İstanbul, 1988, s. 1018; Parlar, Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, s. 3383.

220 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6424.

221 Çoksezen, a.g.e., s. 220 vd.

TCK m. 227/4, m. 227/5 ve m. 227/6'da düzenlenen nitelikli haller bakımından amacın varlığını değerlendirecek olursak; ilk olarak m. 227/4'te cebir, tehdit, hile kullanarak ya da çaresizliğinden faydalanarak fuhşa sürüklenme düzenlenmektedir. m. 227/4'te sayılan haller bakımından, mağduru fuhşa sürüklemek bakımından cebir ya da tehdidin gerçekleşmesi bakımından doğrudan kastın yeterli olduğu açıktır.

TCK m. 227/5'te sayılan kişiler bakımından, kamu görevi ya da hizmet ilişkisinin sağladığı nüfuzun kötüye kullanılması hallerinde de doğrudan kast yeterli olarak düzenleme yapılmıştır. Amaca dair özel bir düzenleme bulunmamaktadır. Nitelikli hal kapsamında yer alan TCK m227/5 içerisindeki kanuni unsurları bilerek ve isteyerek gerçekleştiren kişinin kasten bu suçu işlediği kabul edilecektir.

TCK m. 227/6'da düzenlenen suç işlemek amacıyla teşkil edilmiş örgüt faaliyeti çerçevesinde işlenen fuhşa sürüklemenin, nitelikli hal sayılmasında ise örgütün varlığı ve gerçekleşen fuhşa sürükleme fiillerinin örgüt faaliyetleri kapsamında olup olmadığı noktasında amacın varlığı araştırılmalıdır. Örgütün suç işlemek amacıyla kurulmuş olması ve örgüt faaliyetleri çerçevesinde fuhşa sürüklemenin gerçekleşmesi halinde amaç unsurunun örgütün teşkili safhasında olduğuna dikkat edilmelidir. TCK m. 227/3'teki duruma benzer şekilde, fuhşa sürükleme suçunun unsurları bakımından bir amaç aranmamaktadır. Örgütün suç işlemek amacıyla kurulmasının amaç TCK 227/6 bakımından değil de ancak TCK m. 220 bakımından var olabilecektir. Bu nedenle yine doğrudan kastın varlığının yeterli olduğunu söylemekle yetineceğiz.

Kasten işlenebilen suçlar bakımından genel özellik arz eden diğer durumlara bakacak olursak, kastı kaldıran hata hallerini bu suç bakımından da değerlendirmek yerinde olacaktır. Örneğin TCK m. 227/1'de düzenlenen çocukların fuhşa sürüklenmesi bakımından sıkça karşımıza çıkabilecek hata hallerinden biri, fuhşa sürüklenen kişinin çocuk olup olmadığını bilme noktasındadır. Mağdurun çocuk olduğunu bilmeden fuhşa sürüklenmesi halinde TCK m. 227/1 uyarınca mı yoksa TCK m. 227/2 uyarınca mı ya da başkaca bir değerlendirmeye mi suç unsurlarının varlığını tespit etmek, doğuracağı sonuçlar bakımından önemlidir. Bu nedenle kasten işlenebilen fuhşa sürüklenme suçu bakımından kastı kaldıran hata hallerini ele alacağız.

Kastı kaldıran hata halleri TCK m. 30'da düzenlenmiştir. TCK m. 30/1'de suçun maddi unsurlarında hata, TCK m. 30/2'de nitelikli unsurlarda hata ve son olarak da TCK m.

30/3'te hukuka uygunluk sebeplerinin maddi şartlarında hata düzenlenmiştir. TCK m. 30'daki düzenlemelere göre hataya düşen fail, hatasından faydalanabilir. Buna göre hataya düştüğü, bilgisizlik, eksik veya yanlış bilgiden dolayı unsurlarda yanılan kişi, kasten hareket etmiş olmayacağı için, varsa o suç bakımında taksirli halden sorumlu olacaktır. TCK m. 227 bakımından da taksirli halin düzenlenmemiş olması karşısında, fiilleri gerçekleştiren kişiler bakımından sorumluluk söz konusu olmayacaktır. Dikkat edilmesi gereken nokta ise, TCK m. 227'de yer alan fuhşa sürükleme suçlarının her ne kadar taksirle işlenebileceğine dair bir hüküm mevcut değilse de, hata nedeniyle uğranılan yanılığa rağmen gerçekleşen fiillerin başka bir suç kapsamında kalıp kalmayacağıdır. En tipik örnek olarak karşımıza çıkan, fuhşa sürüklenen mağdurun yaşının bilinmemesi ve çocuk olduğu bilgisinin eksikliği nedeniyle uğranılan hata nedeniyle çocuğun fuhşa sürüklenmesi kastının olmamasıdır. TCK m. 227/1'e göre suçun kanuni unsurlarına dair kast olmadığı için bu suçun işlendiği kabul edilemeyecektir. Fakat, gerçekleştirilen fiillerin, TCK m. 227/2 kapsamında benzerlik taşıyan diğer seçimlik hareketlerden birinin kapsamında kalması halinde, fuhşa sürüklenen kişinin yetişkin olduğu yanılıısıyla hareket eden fail bakımından sorumluluk ortadan kalkmayacak, TCK m. 227/2'deki yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi bakımından sorumluluğu devam edecektir.

Görüleceği üzere taksirli hali düzenlenmeyen fuhşa sürükleme suçu bakımından mutlaka sorumluluk sona erecek diye bir genel kural getirmek yerinde değildir. Tüm unsurlar ayrıca tek tek değerlendirilmeli ve başkaca bir fıkra kapsamında kalabilme ihtimaline binaen kastın hangi fiile yönelik olduğu tespit edilmelidir.

B. HUKUKA AYKIRILIK UNSURU

Bu aşamaya kadar sayılan unsurların varlığı, suçun oluşması ve tamamlanması bakımından gerekli unsurlardır. Bu unsurların eksiksiz olarak bulunmasına rağmen bazı hallerde gerçekleştirilen fiiller suç olmayabilir. Bunu sağlayan etkenlerin belki de en önemlisi, fiilin hukuka uygunluğunu değerlendirdiğimiz hukuka aykırılık unsurudur. Hukuka aykırılık unsuru, esasında ayrıca bir hukuka aykırılığın var olup olmadığını değil, diğer unsurların varlığına rağmen, gerçekleştirilen davranışları hukuka uygun hale getiren bir etkenin var olup olmadığını irdelemektedir.

TCK 24-26. maddeler arasındaki düzenlemelerde yer alan hukuka uygunluk sebepleri, kanunun hükmünü yerine getirme, meşru savunma, ıztırar (zorunluluk) hali, hakkın kullanılması ve ilgilinin rızası olmak üzere sıralanmıştır.

Kanunun hükmünü yerine getirme ceza hukuku bakımından TCK'nın 24. maddesinde düzenlenmektedir. Anılan maddeye göre kanunun hükmünü yerine getiren kimseye ceza verilmez. Kanun lafzının yorumlanmasında sadece kanunlar değil, anayasa dahil, tüzük, yönetmelik, genelge gibi genel düzenleyici işlemleri anlamak gerekmektedir²²². Hatta örf ve adetin de bu kapsamda değerlendirilebileceği savunulmaktadır²²³. TCK m. 227 bakımından, fuhşa sürüklenme fiillerinin bireylere görev olarak yüklenmesi mümkün değildir. Bu nedenle bu hukuka uygunluk nedeni TCK m. 227 bakımından bir özellik arz etmemektedir.

TCK m. 25/1'de düzenlenen meşru savunma hukuka uygunluk sebebinin incelediğimiz suç bakımından uygulamasını görmek pek olası değildir. Kendisine ya da üçüncü bir kişiye yönelik haksız bir saldırıyı def etmek nedeniyle gösterilen ölçülü ve zorunlu müdahaleyi ifade eden meşru müdafaa, niteliği gereği fuhşa sürüklemeyi gerektirecek bir müdahale içeriğine sahip değildir. Bu nedenle bu hukuka uygunluk sebebi fuhşa sürüklenme suçları bakımından önem arz etmemektedir.

Zorunluluk (ıztırar) halini düzenleyen TCK m. 25/2'ye göre ise meşru müdafaa benzer şekilde fuhşa sürüklenme suçu bakımından özellik arz eden bir durumun oluşması, suçun niteliği gereği pek olası gözükmemektedir²²⁴. Nitekim zorunluluk hali TCK m. 25/2'de *“Gerek kendisine gerek başkasına ait bir hakka yönelik olup, bilerek neden olmadığı ve başka suretle korunmak olanağı bulunmayan ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak veya başkasını kurtarmak zorunluluğu ile ve tehlikenin ağırlığı ile konu ve kullanılan vasıta arasında orantı bulunmak koşulu ile işlenen fiillerden dolayı faile ceza verilmez.”* olarak tanımlanmıştır. Kendisine ya da başkasına ait bir hakka yönelik ağır ve muhakkak bir tehlikeden kurtulmak zorunluluğu ile orantılı olarak bir kimseyi fuhşa sürüklemek hukukun koruduğu bir durum değildir.

222 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 301.

223 Taneri, a.g.m., s. 118.

224 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6819.

Hakkın kullanılması hukuka uygunluk sebebi ise fuhşa sürüklenme suçu bakımından ayrıca bir özellik arz etmektedir. GKFMT'deki şartları haiz genelevlerin hukuki durumu, TCK m. 26/1'de yer alan hakkın kullanılması hukuka uygunluk sebebi içerisinde değerlendirilmektedir. Genel evlerin işletilmesine yönelik düzenlemelerin bir "hak" teşkil etmesi nedeniyle hakkını kullanarak TCK m. 227/2'de yer alan fuhuş için aracılık etme, yer temin etme, fuhşun yolunu kolaylaştırma ya da fuhşa teşvik etme fiilleri bakımından ilgili kişilerin hukuken sorumlu olmadıkları kabul edilmektedir²²⁵.

Fuhşa sürüklenme suçu bakımından, TCK m. 227/2'de düzenlenen fuhşa sürüklenme suçunun seçimlik hareketlerinden fuhuş için yer temin etmek fiili bakımından bir değerlendirme yapmak yerinde olacaktır. Fuhşun hangi hallerde hangi şartlarda yasal olacağı yine tüzükler ve yönetmeliklerle düzenlenmiştir. GKFMT'ye göre, fuhşa sürüklenme suçunun fiillerinin gerçekleşmesi halinde dahi söz konusu eylemlerin hukuka uygun hale getirilmesi imkanı sunulmaktadır.

GKFMT m. 1 şu şekildedir: "*Fuhuşu murakabe etmek, fuhuş sebebiyle bulaşan zührevi hastalıkların yayılmasına ve bu yüzden amme nizamının bozulmasına mani olmak üzere...*". Bu hükme göre fuhşun devlet kontrolünde gerçekleştirilmesi, zührevi hastalıkların yayılmasının önlenmesi ve böylelikle kamu düzeninin bozulmaması amaçlanmaktadır. GKFMT'nin 46-62. maddeleri arasında fuhuş için yer temin etme ve/veya fuhuş için aracılık etme fiillerinin unsurlarını barındırarak ikinci fıkra kapsamında kalan suçun unsurları tamamlanmış olacak genel evlerin; 63-69. maddeleri arasında birleşme yerlerinin; 70-74. maddeleri arasında ise tek başına fuhuş yapılacak yerlerin durumu ele alınmaktadır. Sayılan yerlerde gerçekleştirilen TCK m. 227/2'deki fiiller, GKFMT'de yer alan hükümlere uygun şartlar altında gerçekleştirildiği zaman, TCK m. 26/1 kapsamında hakkın kullanılması sebebiyle hukuka uygun sayılacaktır.

Dikkat edilmesi gereken nokta, GKFMT'de yer alan şartları taşıyan yerlerde fuhuş yapılması ya da şartları taşıyan kişiler tarafından fiillerin gerçekleştirilmesidir. Fuhşa sürüklenen kişilerin de yine GKFMT'nin 20. maddesi ve devamında yer alan kişiler olması gerekmektedir. Anılan maddelerde belirtilen şartların eksik olması halinde, hukuka uygunluk şartı ortadan kalkmış olacaktır. Bu halde GKFMT'de öngörülen şartları

225 Taneri, a.g.m., s. 120 vd.; Çoksezen, a.g.e., s. 210.

taşımayan yerlerde fuhuş yapılmasını sağlayan kişiler, fuhşa sürükledikleri kişilerin çocuk ya da yetişkin olmasına göre TCK m. 227/1'de ya da TCK m. 227/2'de yer alan fuhşa sürüklenme suçlarının faili olarak cezalandırılacaktır. GKFM'T'de yer alan şartları taşıdığını iddia eden kişiler, bu iddialarını ispatlayarak hukuka uygun olduklarını ortaya koymaları gerekmektedir.

Özellik arz eden bir diğer ve son hukuka uygunluk sebebi de TCK m. 26/2'de düzenlenen mağdurun rızasıdır. Bu hukuka uygunluk sebebi bakımından ikili bir ayırım yapmanın doğru olacağını düşünmekteyiz. Mağduru toplum kabul eden görüşe göre bu hukuka uygunluk sebebinin fuhşa sürüklenme suçunun niteliği gereği uygulanması mümkün değildir. Topluma karşı işlenen suçlarda mağdur olan toplumu oluşturan herkesin rızasını almak mümkün olmayacağı için, değerlendirmeye almak dahi yerinde değildir²²⁶.

Fakat mağduru fuhşa sürüklenen kişi olarak kabul eden görüşü ele aldığımızda farklı bir yoruma gidilecektir. Burada mağdur toplum değil, bizzat fuhşa sürüklenen kişidir. Peki fuhşa sürüklenen bu kişinin rızası var mıdır ve bu rıza hukuken geçerlilik arz eder mi? Rızanın mevcudiyeti için yine ikili bir ayırım yaparak TCK m. 227/1'deki düzenlemenin çocuklara yönelik olduğunu ve TCK m. 227/2'deki düzenlemenin yetişkinlere yönelik olduğunu dikkate almamız gerekir. TCK m. 227/1'deki suç için çocukların rızasının varlığından söz edemeyiz. Rızanın mevcudiyeti için üzerinde mutlak surette tasarruf edilebilecek haklar ile rıza göstermeye ehil olmak aranmaktadır. TCK m. 26/2 de, *“Kişinin üzerinde mutlak surette tasarruf edebileceği bir hakkına ilişkin olmak üzere, açıkladığı rızası çerçevesinde işlenen fiilden dolayı kimseye ceza verilmez.”* şeklinde bu husus açıkça ortaya konmuştur. Kişinin bedeni üzerindeki bazı hususlarda rızaya ehil olabileceği kabul edilmekle birlikte rızanın kapsamının da bir sınırı olduğu kabul edilmektedir. Örneğin kişi saçının veya sakalının kesilmesine rıza gösterebilirse de diğer uzuvlarının kesilmesine rıza gösterdiği takdirde burada üzerinde tasarruf edemeyeceği hallerin varlığı kabul edilir. Buna rağmen tıbbi zorunluluk gibi hallerde uzuv kesilmesi dahi rıza kapsamında değerlendirilebilmektedir²²⁷.

226 Zafer, *Fuhuş Suçu*, a.g.e., s. 3174; Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 899; Taneri, a.g.m., s. 121; Atalay, a.g.e., s. 82.

227 Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, s. 348 vd.

TCK m. 227/2 bakımından rıza durumunu değerlendirirsek, yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesini düzenleyen bu suçta her somut olayda ayrıca durumun şartlarına göre değerlendirilme yapılması gerekir. Rızanın varlığı ve geçerliliğinde cinsel suçlar bakımından da yetişkinlerin rızasının varlığının kabul edildiği göz önünde alındığında fuhşa sürüklenme bakımından da hukuka uygunluk sebebi sayılabileceğini kabul eden görüşler vardır²²⁸. Nitekim Zafer, bu hususta “*Ancak suçun doğrudan ve ilk mağdurunun fuhşa teşvik edilen kişi olduğunun kabulü halinde ilgilinin rızası hukuka uygunluk nedenini kabul etmek gerekir.*” şeklinde bu durumu açıkça ortaya koymuştur²²⁹. Bu görüşe katılmak tam olarak mümkün değildir. TCK m. 227’de düzenlenen suçlar bakımından zaten fuhşa sürüklenen kişilerin birçoğu rızası ile fuhuş yapmaktadır. Rızanın varlığı nedeniyle TCK m. 227’deki fiillerin hukuka uygun hale geleceği fikri kanun koyucunun amacına hizmet etmeyecektir.

Fuhşa sürüklenen kişilerin rızasını geçerli kabul eden görüşe göre, rıza açıklamaya ehil kişiler tarafından şüpheye yer bırakmayacak açıklıkta rıza açıklaması gerçekleşmelidir. Bu görüşe göre örneğin, bir çocuğun ya da akıl sağlığı yerinde olmayan kişilerin rıza açıklamaları kabul görmeyeceği gibi, rızanın varlığının şüpheli olduğu veya rızanın varlığının belli olmadığı durumlarda hukuka uygunluk sebebi teşkil etmeyecektir.

Rızanın geçerli olduğunu kabul eden görüşe göre dikkat edilmesi gereken bir diğer nokta da rızanın, fuhuş yapmaya dair değil de fuhşa sürüklenmeye dair olmasıdır. Nitekim, fuhşa sürüklenme de genellikle kişinin rızasıyla gerçekleşmektedir²³⁰. Cebir, tehdit veya hile hallerini ayrık tutarsak irade ve rızanın varlığı noktasındaki tereddüt azalmakla birlikte fuhşa sürüklenen kişinin rızasının aranıp aranmayacağı ya da mağdurun toplum mu fuhşa sürüklenen kişi mi olacağı noktasında tartışmalar ortaya çıkmaktadır. Bir görüş de cebir, tehdit, hile halinde ancak suçtan zarar gören olabileceklerini kabul etmektedir²³¹. Ama kanaatimiz TCK m. 227’de düzenlenen suçlarda mağdurun rızasını kabul edilmemesi yönünde olduğu için bu tartışmaların varlığı belirtilmekle yetinilmiştir.

228 Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 104.

229 Zafer, *Fuhuş Suçu*, a.g.e., s. 3174.

230 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 899.

231 a.yer.

IV. KUSUR

Suçun unsurlarının tamamlanması için haksızlık içeriğine etki edecek kusurlu bir davranışın varlığı aranmaktadır. Kusurun varlığını etkileyen, azaltan veya kaldıran haller bu başlık altında değerlendirilecektir. Bu halleri hukuka uygunluk sebepleriyle birlikte değerlendirenler mevcuttur²³². Kanaatimizce ayrıca değerlendirilmesi daha uygun görülmektedir. TCK m. 227’de düzenlenen fuhşa sürükleme suçu bakımından, madde içerisinde ayrıca kusurluluğu etkileyen bir özellik düzenlenmemiştir. Bu nedenle genel hükümler kapsamında değerlendirme yapılması gerekmektedir.

Suçun unsurlarını gerçekleştiren fail bakımından, yaşının durumuna göre kusuru etkileyen haller değerlendirilebilecektir. TCK m. 31/1 gereği suçun unsurlarının gerçekleştiği tarih itibariyle 12 yaşından küçük olan faile ceza verilmeyecek, gerekmesi halinde çocuklara özgü güvenlik tedbirleri uygulanabilecektir.

TCK m. 31/2 gereği suçun unsurlarını tamamladığı tarih itibariyle 12 yaşını doldurmuş ve 15 yaşını doldurmamış olan failin, suçun hukuki anlam ve sonuçlarını anlayabilecek durumda olup olmadığı veya davranışlarını yönlendirme yeteneğinin gelişip gelişmediğine göre iki farklı sonuç ortaya çıkacaktır: değerlendirme sonucu olumsuz olması durumunda ceza sorumluluğu olmayacak ve fakat çocuklara özgü güvenlik tedbirlerine hükmolunabilecektir. Eğer değerlendirme sonucu olumlu olursa yaş küçüklüğü nedeniyle kusuru daha az kabul edilip verilecek ceza miktarı yarı oranında indirilerek uygulanacaktır. Bununla birlikte verilebilecek ceza her fiil için en fazla 7 yıl hapis cezası olabilecektir.

TCK m. 31/3’göre ise suçun unsurlarını tamamladığı tarih itibariyle 15 yaşını da doldurmuş olup 18 yaşını doldurmamış olan failer bakımından ise yaş küçüklüğü yine kusuru azaltan bir durum olarak kabul edilerek verilecek ceza üçte biri oranında indirilerek uygulanır ve her halde her fiil için en fazla on iki yıl hapis cezası olabilecektir.

Kusur durumunu etkileyen bir diğer hal, TCK m. 32’de düzenlenen akıl hastalığı halidir. TCK m. 32/1’e göre suçun unsurlarını gerçekleştirdiği sırada fiillerin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya fiille ilgili davranışlarını yönlendirme yeteneği

232 Atalay, a.g.e., s. 79.

önemli ölçüde azalmış kişiye ceza verilmeyecek; ancak güvenlik tedbiri uygulanabilecektir.

TCK m. 32/2’de, önemli derecede olmamakla birlikte davranışlarını yönlendirme yeteneği akıl hastalığı sebebiyle azalan kişiye verilecek cezanın altında birden fazla olmamak üzere indirilebileceği ve verilecek cezanın kısmen veya tamamen akıl hastalarına özgü güvenlik tedbiri olarak da uygulanabileceği düzenlenmiştir.

Kusuru etkileyen hallerden bir diğeri de sağır ve dilsizlik halidir. TCK m. 33’teki düzenleme gereğince suç unsuru teşkil eden fiilin gerçekleştiği tarih itibarıyla on beş yaşını doldurmamış olan sağır ve dilsizler bakımından kusurun etkilendiği kabul edilerek on iki yaşını doldurmamış çocuklara yönelik hükümler; on beş yaşını doldurup on sekiz yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler bakımından on iki yaşını doldurmuş on beş yaşını doldurmamış çocuklara yönelik hükümler; on sekiz yaşını doldurmuş ve yirmi bir yaşını doldurmamış sağır ve dilsizler bakımından ise on beş yaşını doldurmuş ve on sekiz yaşını doldurmamış çocuklara yönelik hükümler uygulanarak cezaya hükmolunacaktır.

Geçici nedenler veya irade dışı alınan alkol ya da uyuşturucu etkisi altındayken fuhşa sürüklenme suçunun unsurlarını gerçekleştiren failin bu fiilleri nedeniyle kusurunun etkilendiği kabul edilir ve fiilin hukuki anlam ve sonuçlarını algılayamama veya davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli ölçüde azaldığı tespit edilirse cezaya hükmolunmaz. TCK m. 34’teki düzenlemede, iradi olarak tüketilen alkol veya uyuşturucu madde etkisi altında gerçekleştirilen fiiller bakımından sorumluluğun devam ettiği ve kusur durumunu değiştirmede de açıkça düzenlenmiştir.

Zorunluluk halinin, kusuru etkileyen bir hal mi yoksa hukuka uygunluk sebebi mi teşkil ettiği tartışmalıdır. Fakat kanaatimizce doğurduğu sonuçlar bakımından kusuru etkileyen bir durum değil, hukuka uygunluk sebepleri arasında yer almaktadır²³³.

TCK m. 28’deki düzenlemeye göre, karşı koyamayacağı cebir ve şiddet veya muhakkak ve ağır korkutma ya da tehdit altında fuhşa sürüklenme suçunun unsurlarını gerçekleştiren kişinin de kusurunun olmadığı ve kendisine ceza verilmeyeceği kanunda açıkça düzenlenmiştir.

233 Centel,Zafer,Çakmut, a.g.e., 2010, s. 294 vd.

Yine meşru müdafaa kapsamında bu suçun işlenmesi mümkün olmadığı için sınırın aşılması hali söz konusu olmayacak ve kusur bakımından bu durum, bir özellik arz etmeyecektir.

TCK m. 24'te düzenlenen yetkili amirin emrini yerine getirme halinde kusuru ortadan kaldıran bu hal için emri veren mercii ya da amir yetkili olmalıdır. Genel ev ve diğer yerler bakımından bu halin uygulanması söz konusu olmayacaktır²³⁴.

Niteliği gereği fuhşa sürüklenme suçu bakımından özellik arz etmeyen bir diğer durum TCK m. 29'da düzenlenen haksız tahrik hükümleridir. TCK m. 29'a göre haksız bir fiilin meydana getirdiği hiddet veya şiddetli elemin etkisi altında bir kimseyi fuhşa sürükleyen failin kusur durumu etkilenmiş kabul edilecek ve verilecek ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar indirilerek tatbik edilecektir. Fakat TCK m. 227'de düzenlenen fuhşa sürüklenme suçları bakımından TCK m. 29 hükümlerinin uygulanması söz konusu olmayacaktır²³⁵.

234 Atalay, a.g.e., s. 81 vd.

235 Çoksezen, a.g.e., s. 210.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

I. SUÇUN ÖZEL GÖRÜNÜM ŞEKİLLERİ

A. TEŞEBBÜS

Fuhşa sürüklenme suçu bakımından özellik arz eden teşebbüs durumu, TCK'nın 35. maddesinde düzenlenmektedir. İşlemeye kastedilen suçun elverişli hareketlerle doğrudan icrasına başlayıp da elinde olmayan sebeplerle suçun tamamlanamaması halinde teşebbüs gündeme gelir ve verilecek ceza dörtte birden dörtte üçüne kadar indirilerek uygulanır.

Genel hükümler gereği bu şekilde kabul edilebilirse de teşebbüs, her suç bakımından uygulama alanı bulmamaktadır. Niteliği gereği teşebbüsün var olabilmesi için suçun kanuni tanımı içerisindeki icra hareketlerinin bölünebilir olması ve sırf hareket suçu olmaması gerekmektedir. Bu görüşe karşı sırf hareket suçları bakımından dahi, icra hareketlerinin bölünebilirliği ve bölünebiliyorsa tamamlanıp tamamlanmadığı dikkate alınarak teşebbüsün değerlendirilmesi gerektiği savunulmaktadır. İcra hareketleri kısımlara bölünebiliyorsa ve tamamlanmamışsa teşebbüs imkanı yine mevcut olacaktır²³⁶.

Fuhşa sürüklenme suçu, sırf hareket suçu olup tehlike suçları arasında yer almaktadır. Buna rağmen teşebbüsün mümkün olup olmayacağına dair yapacağımız tespit, madde içerisindeki özel düzenlemeleri dikkate almak gerekmektedir.

TCK m. 227/1'de düzenlenen çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunda teşebbüs olmayacağı savunulmuştur²³⁷. Bu görüş eksiktir. Sırf hareket suçlarında da kanuni tanım içerisinde yer alan hareketlerin bölünebilir olduğu hallerde teşebbüs mümkün olacaktır.

TCK m. 227/1-c.2'de, teşebbüsle ilgili özel bir düzenleme getirilmiştir. Getirilen düzenleme 30 Eylül 1921 tarihli Kadın ve Çocuk Ticaretinin Men ve Zecrine Dair

236 Pervin Aksoy İpekçioğlu, *Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs*, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009, s. 186.

237 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3178.

Beynelminel Cenevre Mukavelesininin²³⁸ 3. maddesi uyarınca TCK'ya dahil edilmiştir. Emredici hüküm olarak kabul edilen düzenleme ancak fuhşa sürüklenen çocuklar bakımından uygulama alanı bulacaktır²³⁹. TCK m. 227/1-c.2'deki düzenleme; "...*Bu suçun işlenişine yönelik hazırlık hareketleri de tamamlanmış suç gibi cezalandırılır.*" şeklindedir. Bu düzenlemeyle çocukların fuhşa sürüklenmesine yönelik gerçekleştirilen hazırlık hareketleri de suç tamamlanmış gibi cezalandırılacaktır. Hazırlık hareketlerinin cezalandırılmayacağına ilişkin genel kurala, kanun koyucunun iradesi ile bir istisna getirilmiştir. Hazırlık hareketleri, suçun işlenişini hazırlayıcı hareketler olup, icra hareketlerinin başlamasından önceki evreyi ifade etmektedir. Suçu işleme iradesine yönelik bir kesinlik barındırmaması ve suç işlemekten vazgeçme iradesinin yüksek ihtimal olması nedeniyle hazırlık hareketlerinin cezalandırılmayacağı kabul edilmektedir²⁴⁰. Fakat TCK m. 227/1-c.2'deki istisna ile, hazırlık hareketlerinin dahi çocukların fuhşa sürüklenmesi suçu bakımından önemli olduğu ortaya konulmuştur.

TCK m. 227/1'deki çocukların fuhşa sürüklenmesi suçuna teşebbüs mümkün olmakla birlikte, hazırlık hareketlerinin cezalandırılmasına yönelik getirilen düzenleme ile teşebbüs bir anlam ifade etmeyecek, fiiller cezalandırılacaktır. Dikkat edilmesi gereken bir diğer husus da, çocuğun fuhşa sürüklenmesine yönelik fiillerin gerçekleşmesiyle suçun tamamlandığıdır. Çocukla fuhşun gerçekleşmesi ya da gerçekleşmemesinin, teşebbüse bir etkisinin olmadığıdır. Fuhşun gerçekleşmesine yönelik hareketlerin, failin kendi iradesiyle sona erip ermemesi de bu açıdan bir önem arz etmemektedir.

TCK m. 227/1'deki çocuğun fuhşa sürüklenmesi suçunda birine aracılık eden kişi bakımından, teklif yapılan üçüncü şahsın, fuhuş yapacağı kişinin çocuk olduğunu öğrenince anlaşmadan vazgeçmesi halinde suça teşebbüs dahi olmayacağı yönündeki görüşler²⁴¹ ise kanaatimizce isabetsizdir. Hazırlık hareketi dahi olmadığı için teşebbüsün olmayacağı savunulmuştur. Fakat açık bir düzenleme olduğu ve suç bakımından fuhşun

238 Lozan Antlaşmasınının 100. maddesi ile uyulacağı kabul edilen Mukavele, R.G., T: 28.05.1949, S: 7218.

239 Yaşar,Gökcan,Artuç, a.g.e., s. 6429 vd.

240 Centel,Zafer,Çakmut, a.g.e., 2010, s. 444 vd.

241 Mustafa Arslantürk, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*, Güncellenmiş 5. Baskı, Mayıs 2019, Ankara, Seçkin Yayıncılık, s. 639.

gerçekleşmesinin bir önemi olmadığı dikkate alınmamıştır. Bunların yanında çocukların fuhşa sürüklenmesinde, fuhşa aracılık etmenin hazırlık hareketi ya da icra hareketinin bölünebilen kısmı değil, doğrudan TCK m. 227/1’de düzenlenen suçun unsuru olduğudur. TCK m. 227/1-c.2’deki düzenlemenin mefhum-u muhalifinden hareketle, TCK m. 227/2 ve m. 227/3’te düzenlenen fuhşa sürüklenme suçları bakımından teşebbüsün mümkün olabileceğini söylemek mümkündür. Nitekim bu görüşte olan yazarlar da mevcuttur²⁴². TCK m. 227/2 ve m. 227/3’e ilişkin ise herhangi bir özel düzenleme mevcut değildir. Fakat genel hükümler kapsamında icra hareketlerinin bölünebildiği kısım itibariyle suçta teşebbüsün mümkün olduğu kabul edilmelidir²⁴³. TCK m. 227/2 ve m. 227/3’teki suçlarda hazırlık hareketleri değilse de icra hareketlerinin bölünebilir olduğu durumlarda bölünmüş hareketin kısmen gerçekleştiği durumlarda teşebbüs gündeme gelebilecektir. Fuhşa sürüklenme suçu sırf hareket suçu olduğu için hareketin bölünemeyeceğini ve hareketin gerçekleşmesiyle de suçun tamamlanacağından bahisle teşebbüsün uygulanamayacağını savunan görüşler de mevcuttur²⁴⁴. Fakat kanaatimizce hareketlerin bölünebilmesi mümkündür. Örneğin, bir yetişkinin fuhşuna aracılık etmek için birine teklif yapılması ve fakat karşı tarafça teklifin kabul edilmemesi halinde icra hareketi teklifin yapılması ve anlaşmanın sağlanması şeklinde bölünebileceği için yarıda kalan hareketler nedeniyle fuhşa sürüklemenin teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmelidir²⁴⁵. Yine fuhuş için yer temini suretiyle yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesinde yerle ilgili pazarlık devam ederken pazarlığın yarıda kalması halinde de suçun teşebbüs aşamasında kaldığı kabul edilmelidir²⁴⁶. Aksi görüşte ise yarıda kalma ya da teklifin kabul ya da reddi hiçbir öneme sahip değildir. Teklif yapılmasıyla ya da pazarlığa girişilmesiyle suçun hareket unsuru tamamlanmış olacağı için suç da tamamlanmaktadır. TCK m. 227/3’te düzenlenen fuhşa sürüklenme suçunda ürünleri verme, dağıtma veya yayma hareketleri, bölünebilme açısından TCK m. 227/1 ve 227/2’deki hareketlere göre daha

242 Taneri, a.g.m., s. 105; Atalay, a.g.e., s. 83 vd.

243 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 899; Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3179; Soyaslan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 13. Bası, s.593.

244 Çoksezen, a.g.e., s. 250 vd.

245 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6430 vd.

246 Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3179.

elverişlidir. Fuhşu kolaylaştırmak maksadıyla görüntü, yazı ve sesi hazırlayan ve fakat verme ya da dağıtma hareketini tamamlayamayan kişi bakımından icra hareketlerinin tamamlanması söz konusu olmaz. Fakat buraya kadar gerçekleşen icra hareketleri TCK m. 227/3'te yer alan fuhşa sürükleme suçu bakımından teşebbüs aşamasında kalmış hareketler olacağı için sorumluluğun olmadığını söylemek mümkün olmayacaktır. Sorumluluk, teşebbüs aşamasında kalan fuhşa sürükleme suçu ile sınırlı olarak mevcuttur. Gönüllü vazgeçmenin mümkün olup olmayacağı noktasında yapılacak değerlendirmede ise çocukların fuhşa sürüklenmesinde getirilen düzenlemeye göre hazırlık hareketlerinin dahi cezalandırılması halinde teşebbüsün uygulanamadığı göz önüne alınırsa gönüllü vazgeçmenin de benzer sebeplerle uygulanamayacağı açıktır. Fakat TCK m. 227/2 ve m. 227/3 bakımından teşebbüse dair yapılan tartışmalar geçerli olabilecektir. Teşebbüsün var olduğunu kabul eden görüşü kabul edersek gönüllü vazgeçmenin de uygulanabileceğini kabul edebiliriz. Fakat hazırlık hareketlerinin cezalandırılması ve hareketin bölünememesi nedeniyle teşebbüsü kabul etmeyen görüşe göre gönüllü vazgeçmenin uygulanamayacağını savunanlar da mevcuttur²⁴⁷. Kanaatimizce somut olaya göre teşebbüsün uygulanabilmesi imkanı olan hallerde gönüllü vazgeçmenin de uygulanabilmesi mümkündür.

Son olarak özellikle unutulmaması gereken husus, fuhşun gerçekleşip gerçekleşmemesinin suçun unsurlarının tamamlanması bakımından önem arz etmediğidir. Fuhş yapılması suçun tamamlanması için şart değildir. Fuhş yapılmadığı halde, fuhşa sürüklemeye yönelik aracılık etme, fuhşa teşvik etme gibi hareketlerin gerçekleşmesi halinde suç tamamlanmış olacaktır.

B. İŞTİRAK

Suçun işlenmesinde ortaklık olarak tanımlanabilecek iştirak, özünde yasa dışı bir anlaşmadır²⁴⁸. İştirak ile ilgili olarak fuhşa sürükleme suçu bakımından madde içerisinde ayrıca bir düzenleme getirilmemiştir. Bu nedenle genel hükümler kapsamında değerlendirme yapılması gerekecektir.

247 Hafizoğulları, Özen, a.g.e., s. 356.

248 Hakeri, a.g.e., s. 386; Hamide Zafer, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 4. Baskı, Beta Yayınevi, Ankara, 2014, s. 411.

TCK 37. vd. maddelerde düzenlenen iştirak hükümlerini, her somut olayda niteliğine uygun düştüğü ölçüde ayrıca değerlendirmek gerekecektir.

İlk olarak TCK m. 37/1’de düzenlenen müşterek fail tanımına göre; *“Suçun kanuni tanımında yer alan fiili birlikte gerçekleştiren kişilerden her biri, fail olarak sorumlu olur.”* TCK m. 227’de yer alan suçların fiil unsurlarını birlikte gerçekleştiren kişiler de bu nedenle müşterek fail olarak karşımıza çıkacaktır. Örneğin TCK m. 227/1 kapsamında birlikte hareket ederek fuhuş için çocukları tedarik eden kişiler müşterek fail olacaklardır. Yine yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesinde, fuhuş için birlikte ev ayarlayanlardan birinin kira sözleşmesine taraf olması, diğerinin de evin ihtiyaçlarını gidermek suretiyle birlikte hakimiyet alanları olan iki kişi, müşterek olarak TCK m. 227/2’de yer alan suçun faili olacaklardır. TCK m. 227/3’te yer alan suç bakımından ise fuhuşu kolaylaştırmak amacıyla sosyal medyada paylaşılacak iletleri hazırlayıp oluşturdukları ve birlikte kullandıkları ortak hesapları üzerinden paylaşan kişiler de yine müşterek fail olarak nitelendirilecektir. TCK m. 37/2’de ise dolaylı faillik düzenlenmiştir. Düzenleme; *“Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişi de fail olarak sorumlu tutulur. Kusur yeteneği olmayanları suçun işlenmesinde araç olarak kullanan kişinin cezası, üçte birden yarısına kadar artırılır.”* şeklindedir. Suçun işlenmesinde bir başkasını araç olarak kullanan kişinin de fail olduğu ifade edilmiştir. Ayrıca kusur yeteneği olmayan kişilerin kullanılması da faile verilecek cezayı arttıran haldir. Örneğin TCK m. 227/3’te yer alan fuhuşu kolaylaştırmak amacıyla hazırlanmış kartvizitleri 8 yaşında bir çocuğa vererek meydanlarda dağıtmasını isteyen kişinin sorumluluğu, dolaylı fail olarak karşımıza çıkacaktır. Dağıtma fiilini gerçekleştiren 8 yaşındaki çocuğun TCK m. 227 bakımından bir sorumluluğu bulunmamaktadır. Dolaylı fail ise kusur yeteneği olmayan kişiyi suçun işlenmesinde araç olarak kullandığı için verilecek ceza üçte birden, yarısına kadar arttırılarak tatbik edilecektir.

TCK m. 38’de yer alan azmettirme ise, suç işleme fikri bulunmayan kişide suç işleme fikrinin ilk kez oluşturulmasıdır. TCK m. 38/1 düzenlemesine göre; *“Başkasını suç işlemeye azmettiren kişi, işlenen suçun cezası ile cezalandırılır.”* Bu halde yetişkinlerin fuhşuna aracılık etmekle iyi gelir elde edildiğini, bu işin hiç riskli olmadığını, kolaylıkla herkesin yapabileceğini, zaten fuhuş yapan kadınların güvenlikleri için yanlarında bir erkek aradıklarını arkadaşına anlatarak, bu kişide suç işleme fikrini ilk kez oluşturan kişi,

arkadaşının TCK m. 227/2’de yer alan suçu işlemesi halinde azmettiren olarak sorumlu olacaktır.

TCK m. 39’da ise yardım etme düzenlenmiştir. TCK m. 39/1-c.2’deki düzenlemeye göre, TCK m. 227’de yer alan suçların işlenmesinde, suçu işleyen faile yardım eden kişiler hakkında, işlediği suça göre uygulanacak ceza, yarısı oranında indirilerek tatbik edilecektir. Yardım etme, TCK m. 227’de tanımlanan suçlar bakımından ayırt etmesi güç olan bir iştirak halidir. Nitekim TCK m. 227/1 ve m. 227/2’de yer alan suçların fiilleri arasında, fuhuşu kolaylaştırmak yer almaktadır. TCK m. 227 kapsamında işlenen suçlar bakımından, yardım eden olarak sorumlu tutulmak ile bu suçlar bakımından fail olarak sorumlu olmak karıştırılmamalıdır. Örneğin TCK m. 227/2 kapsamında fuhuş için yer temin eden kişiye, uygun evler konusunda yol gösteren kişi, yardım eden olarak sorumlu olacaktır. Burada kişi, fuhuş için yer temin etme fiilinin unsurlarını gerçekleştirmemekte, fail konumunda olmamaktadır. Sadece işlenen yetişkinlerin fuhuşa sürüklenmesi suçuna iştirak etmektedir. Ama fuhuş için arayışta olan kişilere, fuhuş için ev aradıklarını bildiği kişilere kendi evini kiralayan kişi, yer temin ederek TCK m. 227/2 bakımından fail olarak sorumlu olacaktır.

Üzerinde durulması gereken hususlar fuhuşa sürüklenen kişi ile fuhuş yapan üçüncü kişilerin fiilleriyle, TCK m. 227/6’da düzenlenen fuhuşa sürükleme suçunun örgüt kapsamında işlenmesi halinde iştirak kapsamında olup olmayacağıdır.

Fuhuşa sürüklenen kişilerin mağdur olduğu dikkate alındığında, mağdurla fuhuşu gerçekleştiren üçüncü kişilerin eylemleri, TCK m. 227’de düzenlenen suçları teşkil etmemektedir. Ancak GKFMT’deki hükümlere aykırılık sebebiyle idari para cezası yaptırımını gündeme gelebilecektir. Fakat bu konudaki düzenlemeler de üçüncü kişilerden ziyade, fuhuşa sürüklenen kişileri etkilemekte, para vererek cinsel tatmini amaçlayan üçüncü kişilerin fiilleri çoğu zaman idari para cezası gerektirmemektedir. Peki bu kişilerin iştirak kapsamında fuhuşa sürükleme suçunun işlenişine dahil edilme ihtimali var mıdır? Mevcut düzenlemeler kapsamında verilecek cevap olumsuzdur. Genellikle para ya da bir menfaat karşılığında fuhuşa sürüklenen kişilerle cinsel tatmin amacıyla bir araya gelen üçüncü kişiler, TCK m. 227’de düzenlenen suçların kapsamı dışında kalmakta ve ancak bilgi sahibi/tanık olarak olaylara dahil olmaktadır.

Fuhuş yapmanın, suç ya da kabahat olmaması; fuhuşa sürükleme suçlarının kanunda kapsamlı şekilde belirtilmesi; fuhuş yapan genel kadınlara dahi idari yaptırımların

uygulanması imkanı tanıyan düzenlemeler karşısında, üçüncü kişilerin hiçbir şekilde yaptırımla karşılaşmaması ya da üçüncü kişilere ilişkin herhangi bir düzenleyici/emredici hüküm olmaması eleştirilecek bir husustur. Üçüncü kişilerin cinsel tatminini sağlamak amacıyla kişilerin suç işlemesi, fuhuşla ilgili dünya çapında sektörlerin ortaya çıkmasına rağmen fuhuş yapan kişilere ilişkin herhangi bir düzenlemenin olmaması, çarpıcılığı daha net gözler önüne sermektedir. Kanaatimizce bu konu suç kapsamında değerlendirilmese de, GKFM'T'de sayılan şartları haiz olmayan şekilde fuhuş yapan üçüncü kişilere ilişkin yeniden düzenlemeler yapılmalıdır. TCK m. 227 kapsamında fail olmamakla birlikte, bu madde kapsamında mağdur olan kişiler ile suçla bağlantılı olarak fuhuş yapan kişilere yönelik gerekirse idari yaptırım gerektiren düzenlemelerle fuhuşla mücadeleye hizmet edilmelidir.

Bu eleştirilerin yanında, fuhuş yapan üçüncü kişilerin eylemleri, TCK m. 227 içerisinde düzenlenen herhangi bir suç kapsamında kalırsa, örneğin kendisinin mağdurla fuhuş yapmasının yanında, fuhuşa teşvik etme hareketinin unsurlarını barındıran fiili işlemesi halinde haksızlık içeriğinin yoğunluğuna ve durumuna bağlı olarak doğrudan fail ya da müşterek fail olacaktır. Bu nedenle her somut olayda üçüncü şahısların fiillerinin de ayrıca irdelenerek faillik durumunun var olup olmadığı tespit edilmelidir.

Bir diğer üzerinde durulacak konu ise örgüt kapsamında fuhuşa sürüklenme bakımından iştirak hükümlerinin uygulanıp uygulanamayacağıdır. TCK m. 227/6'da, düzenlenen, örgüt kapsamında gerçekleştirilen fuhuşa sürüklenme suçlarının iştirak bakımından ayrıca bir önemi bulunmamaktadır. Fakat örgüt kapsamında değerlendirilmeyen ve birlikte hareket eden faillerin durumu ne olacaktır? Burada iştirak halinin mevcudiyeti gündeme getirilmelidir. Birden fazla kişinin, birlikte hareket ederek birilerini fuhuşa sürüklemesi ya da fuhuşa özendirme hareketlerini gerçekleştirmesi halinde genel hükümlere göre iştirak hükümleri uygulanmalıdır. Hangi halin uygulanacağı noktasında ise somut olayda faillerin iştirak iradelerinin varlığı ile bu iradenin hangi yönde olduğu ayrıca tespit edilerek sonuca varılması gerekmektedir.

C. İÇTİMA

1. Genel Olarak

Suçların veya cezaların çokluğu halinde uygulanacak hükümleri belirleyen içtima kuralları, TCK m. 227'de açıkça düzenlenmemesi nedeniyle genel hükümlere göre

değerlendirilmelidir. TCK'da 42-44. maddeler arasında düzenlenen içtima hükümlerinin, fuhşa sürükleme suçlarına tatbiki üzerinden değerlendirmeler yapılacaktır.

TCK'da gerçek içtima kuralları kabul edilmiştir. Bu kural “*Kaç fiil varsa o kadar suç, kaç suç varsa o kadar ceza vardır.*” şeklinde ifade edilmiştir²⁴⁹. Suçların içtima edilmesi/içtimaı ise istisnadır²⁵⁰.

2. Bileşik Suç

TCK m. 42'deki düzenlemeye göre; “*Biri diğerinin unsurunu veya ağırlaştırıcı nedenini oluşturması dolayısıyla tek fiil sayılan suçta bileşik suç denir. Bu tür suçlarda içtima hükümleri uygulanmaz.*”. Bileşik suç tanımına uygun olarak TCK m. 227/4 içerisinde yer alan cebir ve tehdit kullanarak işlenen fuhşa sürükleme suçları, TCK m. 42 kapsamında bileşik suç olarak değerlendirilmelidir²⁵¹. Cebir suçu TCK m. 108'de, tehdit ise TCK m. 106'da müstakil olarak düzenlenen suçlardır. Fakat TCK m. 227/4 içerisinde yer alan düzenlemede, fuhşa sürükleme suçunda cebir ya da tehdit söz konusu olursa bu iki suç bakımından sorumluluk söz konusu olmayacaktır. Sorumluluk sadece TCK m. 227/4 bakımından söz konusu olacaktır.

Ayrıca TCK m. 227/4'te bahsedilen cebir kapsamında sayılabilecek basit ölçüde ya da basit tıbbi müdahale ile giderilebilen yaralamalar gerçekleşirse, kasten yaralama suçunun unsurları olduğundan bahisle TCK m. 86 kapsamında sorumluluk doğmayacaktır. Yine TCK m. 227/4 kapsamında sorumluluk söz konusu olacaktır. Bu hal de bileşik suç olarak kabul edilmektedir²⁵².

3. Zincirleme Suç

TCK m. 43'e göre zincirleme suç, bir suç işleme kararının icrası kapsamında değişik zamanlarda bir kişiye karşı aynı suçun birden fazla kez işlenmesi halinde tek ceza verilmesi ve verilecek cezanın dörtte birinden dörtte üçüne kadar arttırılması olarak kabul

249 TBMM Adalet Komisyonu'nun Türk Ceza Kanunu Tasarısına İlişkin 03.08.2004 tarih ve 1/593 Esas, 60 Karar sayılı Raporu, TBMM 22. Dönem 2. Yasama Yılı, 664 Sıra Sayısı, 229. sh (akt. Özgenç, Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler, s. 536).

250 Hakeri, a.g.e., s. 435.

251 Hafizoğulları, Özen, *Topluma Karşı Suçlar*, s. 354 vd.

252 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6431.

edilmiştir. Kanunun düzenlemesinin fuhşa sürüklenme suçuna uygulanması bakımından farklı görüşler vardır. Öncelikle uygulama bakımından Yargıtay kararları geçmişten günümüze istikrarlı değildir. Yargıtay'ın, zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerektiği yönündeki kararlarının²⁵³ yanında, aksi yöndeki kararları²⁵⁴ da mevcuttur. Son dönemdeki eğilim daha çok zincirleme suç hükümlerinin uygulanmasına yönelik değişmiştir²⁵⁵.

Öğretideki görüşlerde ise mağdurun durumuna dayalı ayırım yapıldığı gibi²⁵⁶, fiilin tekliği ve çokluğuna göre bir ayırım²⁵⁷ da yapılmıştır. Buna göre her iki ayırım bakımından da ikili değerlendirmeler mevcuttur.

Mağduru toplum kabul eden görüşe göre fuhşa sürüklenme suçunda, birden fazla kez gerçekleşen eylemler nedeniyle zincirleme suç hükümlerinin uygulanması gerekecektir²⁵⁸. Mağdurun genel olarak toplum değil de, özelde fuhşa sürüklenen kişi olduğunu kabul ettiğimiz takdirde ise her bir mağdur için ayrı suçların oluştuğunun kabul edilmesi gerekmektedir²⁵⁹. Yargıtay da benzer görüşte olup gerçek içtima kurallarının uygulanması gerektiğini savunmaktadır²⁶⁰.

253 YCGK, 11.02.2014, E. 2013/310, K. 2014/60; YCGK, 25.11.2014, E. 2013/342, K. 2014/519
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021.

254 Yargıtay 5. CD, 14.05.2007, E. 2007/2375, K. 2007/3593; Yargıtay 5. CD., 21.01.2008, E. 2007/12407, K. 2008/7; Yarg. 5.CD, 19.03.2007, E. 2007/733, K. 2007/2052, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

255 YCGK E. 2019/374, K. 2020/83
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021.

256 Bostancı Bozbayındır, a.g.e., s. 113; Parlar, Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. III, Seçkin Yayıncılık, 2010, s. 3574 vd.

257 Zafer, Fuhuş Suçu, s. 3179.

258 a.yer.

259 Parlar, Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, 2010, s. 3574 vd.

260 “Fuhuş için yer temin etme suçunun mağdur sayısının oluşacağı kabulü halinde, 5237 sayılı TCK'nın 43. maddesi ile uygulama yapılmayacağından, sanık hakkında her bir mağdur için ayrı ayrı TCK'nın 227/2, 62 ve 52/2. maddeleri uygulanarak alt sınırdan hüküm kurulması durumunda sonuç ceza 1 yıl 8 ay hapis ve 12.000 Lira adli para cezası olacaktır. Hükmolunacak sonuç hapis cezasının iki yılın altında olması nedeniyle sanık hakkında 5271 sayılı CMK'nın 231. maddesinde düzenlenmiş olan hükmün açıklanmasının geri bırakılması ve 5237 sayılı TCK'nın 51. maddesinde düzenlenmiş olan erteleme hükümlerinin uygulanma ihtimali olduğundan, sanık lehine oluşan bu yeni durumun yerel mahkeme tarafından değerlendirilmesi gerekmektedir.” (YCGK 28.05.2013, E. 2012/1392, K. 2013/274) <https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021.

Fiillerin tekliği ve çokluğu yönünden yapılan değerlendirmede ise teselsülün mevcudiyeti noktasında tereddütler vardır. Fuhşa sürüklenme suçu, tek bir kişiye yönelik fuhşa sürüklenme fiilinin gerçekleşmesiyle tamamlanmaktadır. Bu fiiller, aynı mağdura karşı birden fazla kez gerçekleştirildiği zaman teselsül oluşur mu, yoksa suçun niteliği gereği fuhşa sürüklemenin süreklilik arz ederek faillerin geçimlerini bu yolda kazandığı görüşü kabul edilmeli mi? Tartışmalar buradan kaynaklanmaktadır.

Yargıtay, fuhşa sürüklenme suçlarında, suç içerisindeki fiilleri meslek haline getiren failer hakkında fiilin tekliğini kabul ederek, zincirleme suç hükümlerinin uygulanmayacağını kabul etmektedir²⁶¹.

Yer ve zaman birlikteliği içerisinde gerçekleştirilen birden fazla fuhşa sürüklenme fiillerinin tek fiil olduğunu kabul eden bu görüşe katılmaktayız. Nitekim tek fiil kabulü halinde de fiilin ve haksızlık içeriğinin yoğunluğu göz önünde tutularak TCK 61. maddesi uyarınca alt sınırdan uzaklaşmayı gerektirecek bir halin varlığı kabul edilerek, diğer fiillerin de dikkate alınması sağlanabilecektir.

Bu açıklamalar fuhşa sürüklemeyi meslek haline getiren kişiler bakımından yerinde olmakla birlikte, fuhşa sürüklenme suçu üzerinden geçimini sağlamayan diğer kişilerin gerçekleştirdiği ve yer-zaman birliği barındırmayan fiillerin durumu için aynı şeyleri söylemek mümkün değildir. Değişik zamanlarda ya da değişik yerlerde birden fazla kez gerçekleştirilen fuhşa sürüklenme fiillerinin aynı kişiyi/mağduru fuhşa sürüklemeye yönelik vuku bulması halinde ise zincirleme suç hükümleri uygulanmalıdır.

Fuhşa sürüklenme suçunun teselsül barındırıp barındırmadığı yönündeki tartışmalarda, süreklilik barındırdığını ifade eden görüşe göre fuhuş tanımında menfaat karşılığı birden çok kez cinsel ilişki yer alması nedeniyle teselsül vardır ve zincirleme suç hükümleri uygulanmamalı denilmektedir²⁶². Fakat buna karşı çıkan görüşe göre²⁶³ bu bir hata olup, gerekçelendirme de hukuki değildir: Hata, GKFMT'deki "genel kadın" tabirinden kaynaklanmakta ve mevcut düzenlemede fuhuşta süreklilik aranmaktadır. Fakat suçun ismi her ne kadar "fuhuş" başlığı altında kanunda düzenlenmekteyse de, suç teşkil eden

261 Zafer, Fuhuş Suçu, s. 3179.

262 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 899.

263 Çoksezen, a.g.e., s. 266 vd.

hareketler fuhuş yapmak değil, fuhşa sürüklemektir. Nitekim başlığımızda da “Fuhşa Sürükleme Suçu” kullanılmasının sebebi bu farklılardan kaynaklanmaktadır. Bu açıklamalar doğrultusunda fuhşa sürükleme suçunun hareketlerinin, teselsül barındırmadığının kabulü gerekir. Sırf hareket suçu olan bu suçta süreklilik içeriğinin olmadığı dikkate alındığında, fiillerin tek bir sefer gerçekleşmesi halinde suç tamamlanacaktır. Bu kabul, aynı zamanda kanunilik ilkesinin de bir gereğidir ve geniş yorumla suçun içeriğinin genişletilerek faile suç isnat edilmesi hukuka açıkça aykırı olacaktır.

Vurgulamak gerekir ki, sırf fuhşa sürükleme suçu üzerinden geçimini sağlayan faillerin, zaman ve mekan birliği barındıran fiillerinin hukuken tek fiil sayılması hali istisnadır.

4. Fikri İçtima

Fikri içtima birden çok suçun tek hareketle işlenmesini ifade etmektedir. İşlenen suçun aynı suç olması ya da farklı suç olmasına göre de farklı hükümlerin uygulanması gerekmektedir. Tek bir fiille aynı suçun birden fazla kişiye karşı işlenmesinde aynı neviden fikri içtima hükümleri uygulanır. Bir fiille birden fazla suç işlenmesi halindeyse TCK m. 44’te yer alan fikri içtima hükümleri uygulanacaktır.

TCK m. 43/2’de yer alan aynı neviden fikri içtima düzenlemesi ise şu şekildedir: “*Aynı suçun birden fazla kişiye karşı tek bir fiille işlenmesi durumunda da, birinci fıkra hükmü uygulanır.*”. Bu düzenleme gereği de tek bir fiille aynı suçun birden fazla işlenmesi halindeki sorumluluk ifade edilmiştir. Zincirleme suç hükümlerine benzer olacak şekilde, aynı neviden fikri içtima hali söz konusu olduğunda tek bir ceza verilip bu ceza dörtte birinden dörtte üçüne kadar arttırılacaktır. Örneğin, bir arada bulunan çocuklara, fuhşa teşvik edici söylemlerde bulunan kişi bakımından TCK m. 227/1 kapsamında çocuğu fuhuş için teşvik etme fiiliyle işlenen suç söz konusu olacaktır. Bu faile verilecek ceza çocuk sayısı kadar olmayıp tek bir ceza verilecektir. Ve fakat faile verilecek ceza, dörtte birden dörtte üçüne kadar arttırılarak tatbik edilecektir.

Fuhşa sürükleme suçu bakımından TCK m. 44’te düzenlenen fikri içtima bakımından ayrıca bir değerlendirme yapmak gerekecektir. TCK m. 44’te, içeriğinde aynı fiille birden fazla farklı suçun işlenmesi halinde en ağır cezayı gerektiren suçtan dolayı ceza verilmesi gerektiği düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre TCK m. 227’de her fıkroda yer alan hareketlerin farklı suç unsurlarını da barındırması halinde hangi hükümlerin ne şekilde

uygulanacağı değerlendirilmelidir. TCK m. 227’de düzenleme içerisinde 1., 2. ve 3. fıkralarda düzenlenen durumlar farklı suçları mı oluşturmaktadır? Bu soruya olumlu cevap vererek üç farklı suç içerdiğini kabul etmek gerekecektir²⁶⁴. TCK m. 227/1, m. 227/2 ve m. 227/3’te yer alan hükümler, üç farklı suçu oluşturduğundan fikri içtima hükümlerinin uygulanması bakımından farklı sonuçlar doğurabilecektir.

Tek bir fiille hem TCK m. 227/1’de yer alan çocukların fuhşa sürüklenmesi, hem de TCK m. 227/2’de yer alan yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesine sebebiyet veren kişi bakımından, mağdur sayısınınca suç oluşacağı için, TCK m. 44 hükümleri uygulanmayacaktır. Bu kişi, hem TCK m. 227/1’deki çocukların fuhşa sürüklenmesi suçundan hem de TCK m. 227/2’de mevcut yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi suçundan sorumlu olacaktır.

Burada önem arz eden husus, TCK m. 227 içerisinde tanımlanan fuhşa sürükleme suçlarının, fuhşa sürüklenen kişilerin rızasının varlığına ve failin bu hareketleri gerçekleştirme durumuna göre farklı uygulamaların yapılması gerektiğidir. Örneğin TCK m. 227/1’de yer alan çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunu işleyip, zaman ve mekan bütünlüğü içerisinde, fuhşa sürüklediği aynı çocuğa karşı TCK m. 102-105 arasında düzenlenen cinsel suçlardan birini de işleyen fail bakımından, fikri içtima hükümleri uygulanacaktır. Cinsel suçlar bakımından çocukların rızası mümkün değildir. Genel olarak TCK m. 44 hükümleri, on beş yaşından küçük çocukların fuhşa sürüklenmesi eylemleri içerisinde uygulama alanı bulabilecektir. Çocukların cinsel istismarı ile birlikte TCK m. 227/1’deki suçun işlenmesi halinde, daha ağır cezayı gerektiren suç unsurları somut olaya göre tespit edilerek fikri içtima hükümleri uygulanması gerekecektir²⁶⁵. Bu konuda Yargıtay uygulaması da öğreti ile aynı yöndedir²⁶⁶.

Dikkat edilmesi gereken fuhşa sürükleme suçu ile gerçekleşen eylemlerin aynı zamanda başka suçların kapsamında yer alıp almamasıdır. Eğer aynı fiiller, birden fazla farklı suç unsurunu teşkil ediyorsa fikri içtima kuralları uygulanacaktır. Farklı eylemler ile gerçekleştirilen farklı suçlar halinde fikri içtima değil, genel kural olarak gerçek içtima

264 a.g.e., s. 274.

265 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 900; Atalay, a.g.e., s.89.

266 Yargıtay 5.CD, 15.12.2008, E. 2008/8228, K. 2008/10968; Yargıtay 14.CD, 13.01.2015, E.2014/8340, K. 2015/143; Yargıtay 14.CD, 08.02.2016, E. 2015/6514, K. 2016/920, Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

kuralları uygulanacak ve gerçekleşen tüm suçlar bakımından ayrı ayrı sorumluluk söz konusu olacaktır.

Fuhşa sürüklenme suçunun unsurları ile birlikte gerçekleşebilecek bir diğer suç da TCK m. 226'da düzenlenen müstehcenlik suçudur. TCK m. 227/3'teki suçun fiillerinin, TCK m. 226'da yer alan müstehcenlik suçuna yaklaşan tarafları olduğu kısımlarda, her iki suçun unsurlarını da barındıran haller olması halinde, fikri içtima kapsamında daha ağır cezayı gerektiren TCK m. 227 hükümlerinin uygulanması yerinde olacaktır. TCK m. 227/3'te düzenlenen suçun, sonradan TCK'ya dahil edilmesine gerek olmaksızın sadece TCK m. 226'daki müstehcenlik suçu kapsamında yer aldığı haliyle cezalandırılmasının yeterli olduğu da savunulmaktadır²⁶⁷.

Özellikle çocuklara pornografik içerik göstermek suretiyle fuhşa sürüklenme suçunun işlenmesi halinde TCK m. 226'daki müstehcenlik suçunun unsurları ile TCK m. 227/3'teki fuhşa sürüklenme suçunun unsurlarının yanında ayrıca TCK m. 105'te düzenlenen cinsel taciz suçu da oluşabilecektir. Bu durumda bu üç suç bakımından cezası daha ağır olanın tercih edilmesi gerekecektir²⁶⁸.

TCK m. 109'da düzenlenen kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçu da fuhşa sürüklenme suçu ile benzer hareketler barındırması sebebiyle, tek fiille her iki suçun işlenebileceği suçlar arasında yerini almıştır. TCK 109. maddede düzenlenen suç bakımından hem çocuklara hem de yetişkinlere yönelik fuhşa sürüklenme suçunun unsurları benzerlik arz etmektedir. Bu nedenle her iki suçun unsurlarını barındıran fiillerin aynı anda aynı fail tarafından gerçekleştirilmesi halinde uygulanacak hükümlerin tespit edilmesi de önemlidir. Diğer suçlardan farklı olarak fuhşa sürüklenme suçunun unsurlarıyla birlikte ayrıca kişi hürriyetinden yoksun bırakılırsa, gerçek içtima hükümleri uygulanacak ve her iki suç bakımından da ayrı ayrı sorumluluk söz konusu olacaktır²⁶⁹. Yargıtay da verdiği kararlarda bu hususa dikkat çekerek aksi yöndeki ilk derece mahkeme kararlarını

267 Taneri, a.g.m., s. 114.

268 Çoksezen, a.g.e., s. 277 vd.

269 Özbek, Doğan, Bacaksız, Tepe, a.g.e., s. 900; Yargıtay 5 CD., 25.01.2010, E. 2006/163, K. 2010/316 Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

bozmaktadır²⁷⁰. TCK m. 109/5’te yer alan, suçun cinsel amaç ile gerçekleştirilmesi halinde uygulanacak artırım sebebi ise ancak fuhşa sürükleme suçunun da faili olan kişi tarafından cinsel davranışlar gerçekleştirilirse uygulama alanı bulacaktır. Aksi halde sadece kişiyi hürriyetinden yoksun bırakma suçunun basit halinden sorumluluk söz konusu olacaktır²⁷¹.

Fuhşa sürükleme suçunun unsurlarıyla beraber aynı anda tehdit suçunun da işlenebileceği hallerde ise TCK m. 227/4 uygulanacaktır. Ayrıca tehdit suçundan ceza verilmeyecektir. Kanun koyucu, tehdit halini madde içerisinde özellikle düzenlediği için burada her iki suçun da ayrı ayrı değerlendirilmesi gerekmeyecektir. Nitekim TCK m. 227/4 kapsamında yer alan “cebiri” tanımı içerisinde sayılabilecek basit ölçüde ya da hukuken “basit tıbbi müdahale ile giderilebilecek yaralamalar” olarak kabul edilen yaralamada kasten yaralama suçunun uygulanmasına yer verilmeyecek ve TCK m. 227/4 kapsamında sorumluluk söz konusu olacaktır. Fakat bu hali aşan yaralamalarda yaralamanın niteliğine göre ayrıca sorumluluk söz konusu olacaktır²⁷².

TCK m. 80’de yer alan insan ticareti suçu bakımından yapılan değerlendirmede, Yargıtay, fuhşa sürükleme suçu ile insan ticareti suçunun iki farklı suç olup ayrı ayrı ceza verileceğini savunmaktadır²⁷³. İnsan ticareti suçunun hareket unsurlarıyla birlikte fuhşa sürükleme suçunun unsurlarının tamamen örtüşmesi, Yargıtay’ın savunduğu görüşe göre mümkün değildir. Fuhşa sürükleme suçunda, fuhşun gerçekleşmesi amaç değildir. Fuhşa sürüklemek, insan ticareti suçu bakımından amaç olarak kabul edilmekle birlikte fuhşa sürükleme suçunda ise maddi unsur olarak yer almaktadır²⁷⁴. Bu noktada benzerlik göstermektedirler. Fakat insan ticareti suçunun tamamlanması bakımından fuhşun gerçekleştirilmesi önemli değildir. Kişinin fuhuş maksadıyla ülkeye sokulmaları ya da ülke dışına çıkarılmaları suçun tamamlanması için yeterlidir. Bunun dışında fuhşa

270 Yargıtay 8 CD., 29.06.2021, E. 2020/2680, K. 2021/17068
<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>, E.T. 08.10.2021; Yargıtay 5 CD, 25.01.2010, E. 2006/163, K. 2010/316 Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

271 Atalay, a.g.e., s. 88 vd.

272 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6431.

273 Yargıtay 18. CD., 20.12.2017, E. 2017/29935, K. 2017/15179 Lexpera İçtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

274 Çoksezen, a.g.e., s. 280.

sürüklemeye yönelik yapılacak hareketler, fuhşa sürükleme suçunun maddi unsurunu teşkil edeceği için, Yargıtay görüşü bu noktada yerindedir. İki suç, unsurları bakımından farklıdır. Tek bir fiille her iki suçun unsurlarının oluşması mümkün gözükmemektedir.

Tek fiille her iki suçun unsurlarının da oluşacağı durum, çocukların fuhşa sürüklenmesinde “fuhuş amacıyla çocukların tedarik edilmesi ya da barındırılması” seçimlik hareketlerinde karşımıza çıkabilecektir. Nitekim TCK m. 80/3’te yer alan unsurlar ile TCK m. 227/1’de yer alan çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunun seçimlik hareketleri örtüşmektedir. Bu noktada aynı fail tarafından tek fiil ile birden fazla farklı suçun işlenmesi hali karşımıza çıkacaktır. Bu durumda ise fikri içtima kuralları uygulanarak hangi suçun cezasının ağır olduğunun tespiti yapılmalı ve cezası ağır olan suç tercih edilerek sorumluluk bu suç üzerinden gerçekleşmelidir²⁷⁵.

Fuhşa sürükleme suçunun örgüt faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen hareketlerle işlenmesi halinde ise TCK m. 227/6’da yer alan düzenlemenin yanında, TCK m. 220’de düzenlenen suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından da ayrıca ceza verilmesi gerektiği savunulmaktadır²⁷⁶.

II. YAPTIRIM

Fuhşa sürükleme suçunun yaptırımı, her fıkradaki seçimlik harekete göre ve oluşacak nitelikli hallere göre farklı düzenlenmiştir. Bu nedenle her fıkrayı ayrı ayrı değerlendirmek yerinde olacaktır.

TCK m. 227/1’de çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunun işlenmesi halinde kanun koyucu, faile dört yıldan on yıla kadar hapis ve beş bin güne kadar adli para cezası öngörmüştür. Aradaki “ve” bağlacının amacına hizmet edecek şekilde, hapis cezasının yanında, adli para cezasının da birlikte uygulanması gerekmektedir. Hapis cezası ile adli para cezasının seçimlik olarak ifade edilmediğine dikkat edilmelidir. Yargıtay uygulaması

275 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6432; Zafer, *Fuhuş Suçu*, s. 3180.

276 Taneri, a.g.m., s. 108.

da hapis cezasının yanında adli para cezasının uygulanmamasını bozma sebebi olarak kabul etmekte ve her iki cezanın birlikte uygulanması gerektiğine vurgu yapmaktadır²⁷⁷.

TCK m. 52/1-c.1'de düzenlendiği üzere adli para cezasının alt sınırı beş günden az olamayacak şekilde tayin edilmelidir. Üst sınır ise her fıkrada ayrı ayrı düzenlendiği için bu sınırlar içinde ceza tayin edilerek hüküm tesis edilmelidir.

TCK m. 227/2'de düzenlenen yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi suçunu işleyen faile, iki yıldan dört yıla kadar hapis ve üç bin güne kadar adli para cezası uygulanacaktır.

TCK m. 227/3'te düzenlenen fuhşa sürüklenme suçunu işleyen failin sorumluluğu ise bir yıldan üç yıla kadar hapis ve iki yüz günden iki bin güne kadar adli para cezası olarak belirlenmiştir.

TCK m. 227'nin ilk üç fıkrası içerisinde fuhşa sürüklenme suçlarının temel halleri yer almakta olup, TCK'nın 227/4, 227/5 ve 227/6'da ise fuhşa sürüklenme suçlarının nitelikli halleri düzenlenmiştir. TCK m. 227'nin ilk üç fıkrasındaki suçları işleyen failerin aynı zamanda diğer fıkralardan birine giren nitelikli halleri de kapsayacak şekilde suç tamamlamaları halinde uygulanacak yaptırım ise genel olarak ceza artırımı olarak düzenlenmiştir. Bu nedenle, gerçekleşen nitelikli hal, TCK m. 227'nin ilk üç fıkrası içerisinde yer alan suçlardan hangisiyle birlikte yer alıyorsa, o fıkralarda yer alan arttırma oranı ile birlikte değerlendirmek gerekecektir.

TCK m. 227/4'te yer alan haliyle fuhşa sürüklenme suçunun işlenmesi halinde cezanın yarı oranından iki katına kadar arttırılarak uygulanması düzenlenmiştir. Bu haliyle TCK m. 227/1'de yer alan çocukların fuhşa sürüklenmesiyle m. 227/4'teki hükümler birlikte değerlendirilirse, cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir çocuğu fuhşa sevk eden veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında altı yıldan yirmi yıla kadar hapis ve on bin güne kadar adli para cezası uygulanması gerekecektir.

TCK m. 227/2 ve m. 227/4 birlikte değerlendirildiğinde, yetişkinlere karşı cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk eden

277 Yargıtay 5. CD, 29.03.2007, E. 2007/2847, K. 2007/2437; Yargıtay 5. CD, 21.08.2008, E. 007/12407, K. 2008/7; Yargıtay 14. CD, 29.05.2014, E. 2012/8340, K. 2014/7152, Lexpera İtihat ve Mevzuat Programı, E.T. 29.01.2022.

veya fuhuş yapmasını sağlayan kişi hakkında üç yıldan sekiz yıla kadar hapis ve altı bin güne kadar adli para cezası uygulanması gerekecektir.

TCK m. 227/3'te yer alan fuhşa sürüklenme suçunu işleyen kişinin bu fiili gerçekleştirirken cebir veya tehdit kullanarak, hile ile ya da çaresizliğinden yararlanarak bir kimseyi fuhşa sevk etmesi veya fuhuş yapmasını sağlaması pratikte mümkün gözükmediği için üçüncü fıkra ile dördüncü fıkranın birlikte değerlendirilip neticede bir ceza verilemeyeceğini düşünmekteyiz. Bu nedenle bu hususta ceza miktarı belirtmek kanaatimizce yerinde olmayacaktır.

TCK m. 227/5'te yer alan kişiler tarafından, aralarındaki ilişki nedeniyle TCK m. 227/1, m. 227/2 ve m. 227/3'te suçları işleyen kişiler hakkında cezaların yarı oranında arttırılarak uygulanması düzenlenmiştir.

Buna göre TCK m. 227/1'deki çocuklara karşı fuhşa sürüklenme suçunu işleyen kişiler TCK m. 227/5'te belirtilen ilişki içerisinde olan kişiler arasında ise altı yıldan on beş yıla kadar hapis ve yedi bin beş yüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır.

TCK m. 227/2'de düzenlenen yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi suçunu işleyen kişiler yine TCK m. 227/5'teki kişiler ise, üç yıldan altı yıla kadar hapis ve dört bin beş yüz güne kadar adli para cezası ile cezalandırılacaktır.

TCK m. 227/3 ile TCK m. 227/5'in birlikte uygulanması, TCK m. 227/3 ile m. 227/4'ün birlikte uygulanmasına yönelik yaptığımız açıklamalar ile benzerdir. Genel olarak TCK m. 227/3'te tek bir kişinin fuhşa sürüklenmesinden bahsedilemeyeceği için TCK m. 227/5'te sayılan kişilerin özel olarak fuhşa sürüklenen kişiler ile bir yakınlık ya da bir ilişki içerisinde olması pek mümkün gözükmemektedir. Teorik olarak TCK m. 227/4 ile m. 227/5'te yer alan metinlerde “... yukarıdaki fıkralar...” ifadesi kullanılmışsa da, TCK m. 227/3'ün kapsam dışında kalacağı pratikte görülmektedir. TCK m. 227/3'teki düzenlemenin niteliği bu uygulamayı bertaraf etmektedir.

TCK m. 227/4 ile TCK m. 227/5'teki nitelikli halin birleşmesi halinde önce dördüncü fıkranın, akabinde beşinci fıkradaki artırım oranının uygulanması gerekmektedir²⁷⁸.

278 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6433.

TCK m. 227/6'da yer alan nitelikli hal ise m. 227/4 ve 227/5'teki nitelikli hal uygulamalarından farklı olarak TCK m. 227/3'te yer alan suçla birlikte uygulama alanı bulabilecektir. TCK m. 227/6'da yer alan düzenlemeye göre örgüt faaliyeti kapsamında ilk TCK m. 227'nin ilk üç fıkrasındaki suçlar tamamlanırsa, verilecek ceza yarı oranında arttırılarak uygulanacaktır.

TCK m. 227/1'deki çocukların fuhşa sürüklenmesi suçu, örgüt kapsamında işlenirse verilecek ceza altı yıldan on beş yıla kadar hapis ve yedibin beş yüz güne kadar adli para cezası olarak uygulanacaktır.

TCK m. 227/2'deki yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesi örgüt faaliyetleri kapsamında gerçekleşirse üç yıldan altı yıla kadar hapis ve dört bin beş yüz güne kadar adli para cezası ile fail sorumlu tutulacaktır.

Örgüt faaliyetleri kapsamında TCK m.227/3'teki suç birlikte işlenirse bir buçuk yıldan dört buçuk yıla kadar hapis ve üç yüz günden üç bin güne kadar adli para cezası uygulanacaktır.

Örgüt faaliyetleri kapsamında gerçekleştirilen fuhşa sürükleme eylemleri nedeniyle bahsedilen bu cezaların yanında ayrıca gerçekleştirilen eylemlerin niteliğine göre TCK'nın 220. madde kapsamında yer alan suç işlemek amacıyla örgüt kurma suçu bakımından da hangi fıkra kapsamında kaldığı tespit edilerek bu madde gereğince ceza uygulanacağı da göz ardı edilmemelidir.

TCK m. 227 kapsamında verilecek tüm cezalarda adli para cezası ile hapis cezası birlikte tatbik edilecek ve aynı şekilde alt sınır belirtilmeyen hallerde beş günden az olmayan adli para cezası uygulanması gerekecektir.

TCK m. 227/7'de tüzel kişilere yönelik özel bir hüküm getirilmiştir. Düzenlemeye göre, uçun tüzel kişilikler ile bağlantılı şekilde tamamlanması halinde, tüzel kişilere özgü güvenlik tedbirleri uygulanacaktır. Bu güvenlik tedbirleri ise TCK'nın 60. maddesinde düzenlenmekte olup genel olarak tüzel kişilere verilen işletme izinlerin iptali ve tüzel kişilere ilişkin müsadere hükümlerinin uygulanması olarak ifade edilebilir.

III. FUHŞA SÜRÜKLENEN KİŞİLER HAKKINDA ÖZEL HÜKÜM

TCK m. 227/8’de yer alan düzenleme, TCK’da aşına olduğumuzun dışında bir düzenlemedir. Failler hakkında bir yaptırım değil, mağdur olarak kabul edebileceğimiz fuhşa sürüklenen kişiler hakkında getirilmiş bir düzenlemedir. TCK m. 227/8’deki düzenleme mevcut halinde “*Fuhşa sürüklenen kişi, tedaviye veya psikolojik terapiye tâbi tutulabilir.*” şeklindedir.

TCK m. 227/8’de, yayımlanan ilk halinde “... *terapiye tabi tutulur*” olarak yer alan ifade, 5560 sayılı Kanun’un 9. maddesi ile “*psikolojik terapiye tabi tutulabilir*” olarak değiştirilmiştir.

Yapılan değişiklik, iki husus bakımından yenilik getirmiştir. İlk olarak “terapi” ifadesi ile anlaşılması gereken “psikolojik terapi” olarak belirtilmiştir. Diğer değişiklik de “tutulur” yerine “tutulabilir” kelimesi tercih edilerek zorunluluk unsuru fuhşa sürüklenen kişinin iradesi ile hakimın takdirine bırakılacak şekilde değiştirilmiştir.

Değişiklik gerekçesinde “5237 sayılı Kanununun 227. maddesinin sekizinci fıkrasında *fuhuş suçunun mağduru konumundaki kişilerin, örneğin bulaşıcı hastalık taşımaları dolayısıyla tedaviye tabi tutulmasının yanı sıra ya da buna ihtiyaç duyulmaması halinde sadece psikolojik terapi uygulanmasını sağlayacak düzenleme(yapılmıştır).*” ifadeleriyle bu ihtiyacın kaynağı belirtilmiştir²⁷⁹.

Fuhşa sürüklenen kişilerin suçun işlenmesi nedeniyle uğradıkları mağduriyetin yanında tedavi ya da terapiye tabi tutulmasıyla ikinci bir mağduriyet oluşturulmasının da önüne geçilmiştir. Bu uygulamanın “hukukta kesinlik ve istikrar” ilkesine aykırı düşeceğini savunanlar olsa da²⁸⁰ bu görüşe, zorunlu uygulamanın ikinci bir mağduriyet yaratacağı düşüncesiyle katılmamaktayız.

Özel düzenlemenin yaptırım olmayıp, mağdurlara yönelik özel bir güvenlik tedbiri olduğu da öğretilerde kısmen kabul edilmektedir²⁸¹. Güvenlik tedbirlerinin, TCK’nın 53.

279 Sözüer, a.g.e., s. 330.

280 Dursun, a.g.m., s. 433 vd.

281 Sözüer, a.g.e., s. 332.

maddesinde düzenlenerek sınırlı olarak sayıldığı ve faillere uygulandığı da dikkate alındığında²⁸² güvenlik tedbiri olduğunu kabul etmek yeterli olmayacaktır.

Fuhşa sürükleme suçuna özel hüküm başlığı altında ele almamız aslında bu hükmün niteliği hakkındaki kanaatimizi ortaya koymaktadır. Suçun niteliği gereği hazırlık hareketlerinin cezalandırılması gibi özel uygulamalar ve hükümler barındırdığı da dikkate alınarak, TCK m. 227/8'deki bu düzenlemenin de kendine özgü, suça özel bir hüküm olduğu kabul edilmeli, herhangi bir kategori içerisine dahil etmeye çalışılmamalıdır. Nitekim kanun koyucunun iradesi ile değiştirilen ve üzerinde tekrardan değişiklik yapılması ihtimali bulunan, genel hükümlerden ayrı, bağımsız olarak, günün ihtiyaçları düşünülerek oluşturulan madde içeriklerinin, genel hükümlerdeki uygulamalara yaklaşan noktaları olsa da tam olarak bir kategori içerisinde olduğunu söylemek zorlama bir yorum olacaktır.

Bu özel hükümde tartışılması gereken bir diğer husus da hakimin bu hükmün uygulanmasına karar vermesi ve fakat mağdurun bu hükmün gereğini yerine getirmek istememesi halinde uygulanacak herhangi bir yaptırım ya da benzeri bir zorlayıcı içerik barındırmaması noktasındadır. Karar verilirken hakime takdir yetkisi verilmişse de bu takdiri uygulayacak hakim, mağdurun da görüşünü almalı, görüşü de göz önünde bulundurarak karar vermelidir. Verilecek karar da tedavi ya da psikolojik terapinin uygulanması olduğu için mağdur, bir anlamda hasta konumunda yer alacak ve hasta hakları gereğince tedaviye devam etmeme hakkına sahip olacaktır²⁸³. Bir görüşe göre hakimin verdiği karara mağdur uymak zorunda olmakla birlikte yaptırım konusu açık olmadığı için bu eksikliğin giderilmesi, giderilirken de hükmün uygulanacağı kişinin mahkum değil mağdur olduğu da göz önünde bulundurulmalıdır²⁸⁴. Bir diğer görüş ise kamu sağlığını tehlikeye düşürme ihtimali de göz önüne alınarak karar verilmeli ve tıp hukuku ilkeleriyle uygulama yapılmalıdır²⁸⁵. Tıp hukuku ilkeleri ise akıl hastaları, suç

282 Atalay, a.g.e., s. 92.

283 Süheyl Donay, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, Beta Yayınevi, İstanbul, 2007, s. 330.

284 Yaşar, Gökcan, Artuç, a.g.e., s. 6433 vd.

285 Yener Ünver, "Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar", s. 341.

işleyen alkol ya da uyuşturucu bağımlıları gibi durumlarda TCK'da uygulama alanı bulabilmektedir²⁸⁶.

Netice olarak hakim durumun gerekleri ve somut olayın özelliklerini de göz önünde bulundurarak takdir yetkisini kullanmalı, mümkün olduğunca mağdur görüşünü de önemsemeli, olası tedavi ya da psikolojik terapiye tabi tutma kararının yerine getirilmesi için kamu sağlığını tehdit eden hususlarda kanunun hükmünü yerine getirmek için fuhşa sürüklenen kişinin mağdur olduğunu ve tıp hukukunu da göz önünde tutarak uygulama yapılmasını sağlamalıdır.

IV. MUHAKEMEYE İLİŞKİN KURALLAR

Fuhşa sürükleme suçu, soruşturulması şikayete tabi olan suçlar kapsamında değildir. Niteliği ve kanun sistematığı içerisindeki konumu dikkate alındığında genel ahlaka karşı ve dolayısıyla topluma karşı işlenen suçlar içerisinde kabul edilebilen suçta, korunan hukuki değer dolaylı olarak toplumu ihtiva eder mahiyettedir. Bu nedenle özelde her ne kadar fuhşa sürüklenen kişilerin korunması amaçlansa da, fuhşa sürüklenen kişilerin şikayetine bırakılmadan, genel ahlak, kamu sağlığı gibi gerekçelerle re'sen soruşturma ilkesi bu suç için kabul edilmiştir.

5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun'un 11. maddesi gereğince fuhşa sürükleme suçunda yargılama yapmak için görevli mahkeme asliye ceza mahkemeleri olarak belirlenmiştir. Bu kuralın istisnası olarak, TCK m. 227/6'da düzenlenen örgüt kapsamında fuhşa sürükleme suçunun işlenmesi düşünülebilir. TCK m. 227'de düzenlenen suçla birlikte, örgüt kapsamında işlenen diğer suçların yargılamasında ağır ceza mahkemeleri görevli olabilecektir. Bunların dışında örgüt kapsamında işlenen suçlarda, sadece TCK m. 227'de düzenlenen fuhşa sürükleme suçunun var olması halindeyse yine asliye ceza mahkemeleri görevli olacaktır.

TCK m. 227/4 ve m. 227/5'te yer alan nitelikli hallerin mevcut olması halinde ise, cezası on yılın üzerinde kalan hallerde dahi, görevin belirlenmesinde nitelikli hallerin dikkate

286 Hakan Hakeri, *Tıp Hukuku*, Ankara, 2010, s. 177.

alınmaması sebebiyle yargılama yapmaya görevli mahkemeler yine asliye ceza mahkemeleri olacaktır.

Yetkili mahkemeler ise CMK m. 12’de yer alan düzenleme gereği, TCK m. 227’de yer alan suç unsurlarının gerçekleştiği yer mahkemeleridir. Dikkat edilmesi gereken husus fuhşun gerçekleştiği yer değil, fuhşa sürüklenme suçunun unsurlarının gerçekleştiği ve suçun tamamlandığı yerin tespit edilmesidir. Örneğin Bandırma’da yapılan görüşmeler ile birden fazla erkeğin, Bursa’da bulunan birden fazla kadın ile fuhuş yapmasına aracılık edilmesi halinde suçun işlendiği yer her ne kadar fuhuş Bursa’da yapılmış/yapılacak olsa da fuhşa sürüklenme suçunun tamamlandığı yer Bandırma olarak kabul edilecek ve yetkili mahkeme Bandırma Asliye Ceza Mahkemeleri olacaktır.

TCK m. 227/1-c.2’de yer alan açık hüküm gereği hazırlık hareketlerinin dahi cezalandırıldığı çocukların fuhşa sürüklenmesi suçunda, CMK m. 12/2 gereği, hazırlık hareketlerinin sonucusunun gerçekleştiği yer mahkemesi de suç tamamlanmış gibi yetkili olacaktır.

TCK sisteminde m. 11 ve m. 12’deki düzenlemeler göstermektedir ki, suçların yargılamasında mülklik ilkesi esas olarak kabul edilmektedir. Buna karşın TCK’nın 13/1-g maddesinde düzenlenen açık hükümlerle, fuhşa sürüklenme suçu bakımından evrensellik ilkesi kabul edilmiştir. Bu kabule göre ister Türk vatandaşı isterse yabancı ülke vatandaşı olsun, Türkiye’de gerçekleşen fuhşa sürüklenme suçlarının yargılaması Türkiye’de yapılacaktır. Türk vatandaşları ya da yabancılar tarafından ülke dışında işlenen fuhşa sürüklenme suçlarının dahi yargılaması, evrensellik ilkesi gereğince Türkiye’de yapılacaktır.

Yabancı ülkede işlenen fuhşa sürüklenme suçları bakımından yetkili mahkemelerin tespitinde CMK 14. madde göndermesiyle CMK’nın 13. maddesi hükümleri uygulanacaktır. CMK m. 13’e göre ise şüphelinin yakalandığı yer; yakalanmamışsa yerleşim yeri; Türkiye’de yerleşim yeri yoksa Türkiye’deki en son adresinin bulunduğu yer; mahkemesi yetkilidir. Bu da mevcut değilse CMK’nın 14/3. madde gereğince Adalet Bakanı’nın isteği ve Yargıtay Cumhuriyet Başsavcısı’nın başvurusu üzerine Yargıtay tarafından belirlenecek yer mahkemesi yetkili olacaktır. Ayrıca CMK’nın 14/4. maddesindeki özel düzenleme gereğince, yabancı ülkede bulunup da diplomatik

bağışıklıktan faydalanan kamu görevlileri için özel yetki düzenlenmiş ve Ankara Mahkemeleri yetkili kılınmıştır.

Suçun yargılaması ve cezalandırılmasıyla ilgili olarak zamanaşımı süreleri farklılık arz etmektedir. Dava zamanaşımı ve ceza zamanaşımı olarak öncelikle iki ayrı başlık altında incelememiz gerekirse dava zamanaşımı süresi de her fıkradaki seçimlik hareketler için farklı şekilde uygulanacaktır.

İşlendiği iddia edilen suçun yargılamasının yapılması maksadıyla açılacak davanın açılmamasına ya da açılmış davanın devamına engel olan hal olarak ifade edebileceğimiz ve TCK 66. maddede yer alan düzenlemeler gereği TCK m. 227/1. fıkradaki çocukların fuhşa sürüklenmesine yönelik hareketlerle suç işlendiği iddia ediliyorsa fiillerin gerçekleşmesinden itibaren 15 yıl geçmesi halinde dava zamanaşımına uğramış olacaktır.

Benzer şekilde TCK m. 227/2'deki ve TCK m. 227/3'teki fuhşa sürüklenme suçlarında dava zamanaşımı süresi fiillerin gerçekleşmesinden itibaren 8 yıldır.

Nitelikli hallerin düzenlendiği TCK m. 227/4, 227/5 ve 227/6. maddelerde ise dava zamanaşımı fuhşa sürüklenen kişilerin çocuklar olması halinde fiillerin gerçekleşmesinden itibaren 20 yıl ve fuhşa sürüklenen kişilerin yetişkinler olması halinde ise fiillerden itibaren 15 yıl olarak düzenlenmiştir.

Ceza zamanaşımı ise yargılamanın sonunda faile ceza verilmesini gerektiren hallerin mevcut olmasında verilecek cezanın infaz edilmesiyle ilgili süreyi ifade etmektedir. Bu düzenlemeler TCK'nın 68. maddesinde yer almakta olup cezanın miktarına bağlı olarak değişkenlik arz etmektedir.

Dava zamanaşımı süreleri ile ceza zamanaşımı süreleri talep aranmaksızın bu hususlar re'sen gözetilecek sürelerdir. Bu sürelerin durması ya da kesilmesiyle ilgili hükümler de yine TCK'nın 67. ve 71. maddelerinde düzenlenmiş olup bunlar da göz önünde tutulmalıdır.

Fuhşa sürüklenme suçu niteliği gereği maddi menfaat elde edilmesi ihtimali olan suçlardandır. Uygulamada da suçun işlenmesiyle menfaat elde edilmesi sık rastlanan bir durumdur. Bu nedenle elde edilen kazançların TCK m. 55 gereği müsadere edilmesi mümkün olup, bu yönde de karar verilmesi gerekecektir.

SONUÇ

TCK m. 227’de “Fuhuş” başlığı altında düzenlenen suçları incelediğimiz tez çalışmamızda, fuhuş kavramının TCK’da yer almaması hatalıdır. Maddeye adını veren başlık, madde içeriği ile örtüşmemektedir.

Fuhuş, Türk ceza hukukunda suç olarak tanımlanmamıştır. Fuhuş yapılması ülkemizde yasaldır. Fakat fuhuş ile ortaya çıkabilecek hastalıkların kontrol edilebilmesi, toplum sağlığının korunması açısından fuhuş yapılacak yerlere ilişkin düzenleyici hükümlere ihtiyaç duyulmuştur. Dayanağını UHK’den alan GKFMT’de yer alan düzenleyici hükümlere aykırılık halinde birtakım yaptırımlar öngörülmüştür. Fuhuş, ancak GKFMT’de düzenlenen yerlerin dışında ve tüzükteki şartlara aykırı olacak yerlerde gerçekleşmesi halinde idari para cezası ile yaptırıma bağlanmıştır.

Toplumun büyük kesimi tarafından göz ardı edilerek perde arkasına itilmeye çalışılan fuhuş ve fahişelerin hukuki durumu da çalışmamızda incelenmiştir. Özellikle pandemi etkisiyle genelevlerin kapatılması, genelevlerde çalışan genel kadınların geçimlerini sağlamak için serbest piyasaya çıkmaları durumunu doğurmuştur. Güvenlikleri ve iş hacimlerinin artması için bağlı çalışmaya ya da aracılara ihtiyaç duyan genel kadınların, bu ihtiyaçlarını karşılamak isteyen kişiler de genel olarak çalışmamızda incelediğimiz suçların failleri olarak karşımıza çıkmaktadır.

Tez çalışmamızda suç teşkil eden fiiller ise, TCK m. 227 içerisinde belirtilmiştir. Madde başlığında geçen “fuhuş”, tek bir suç olarak düzenlenmiş gibi algılansa da, madde içerisinde üç ayrı suç mevcuttur. Bu suçlar da TCK m. 227’nin ilk üç fıkrasında ayrı ayrı düzenlenmiştir. Maddenin dördüncü, beşinci ve altıncı fıkralarında suçlara ilişkin nitelikli haller belirtilmiştir. TCK m. 227’nin yedinci fıkrasında ise tüzel kişilere ilişkin güvenlik tedbirlerinin uygulanacağı düzenlenmiştir. TCK m. 227’nin son fıkrası ise özel bir düzenlemedir. Düzenlemeye göre fuhuşa sürüklenen kişilerin tedaviye veya psikolojik terapiye tabi tutulabileceği belirtilmiştir. Mağdur olarak değerlendirdiğimiz fuhuşa sürüklenen kişilerin, tedavi ya da terapiye tabi tutulmasına yönelik düzenleme, cinsel suçlarda yer almazken, fuhuşa sürüklenme suçları içerisinde yer almıştır. Fuhuşa sürüklenme suçunda mağdur olan kişilerin korunması ve yaşanan travmaları kolayca atlatarak

topluma yeniden dönmeleri sürecinin hızlandırılması açısından önem arz eden bir gelişmedir. Benzer düzenlemelerin TCK'da yaygınlaştırılması, Türk ceza hukukunda mağdurların korunması ve onarıcı adaletin sağlanması açısından önemlidir.

TCK m. 227/1'de çocukların fuhşa sürüklenmesine yönelik fiiller, TCK m. 227/2'de ise yetişkinlerin fuhşa sürüklenmesine yönelik fiiller suç kabul edilmiştir. Bu haliyle TCK m. 227 başlığının da "Fuhşa Sürükleme" olarak değiştirilmesi gerekmektedir. Tez başlığımızda "fuhşa sürükleme" kavramını tercih etmemizin sebebi de, suç teşkil eden fiilleri nitelemesinden kaynaklanmaktadır.

TCK m. 227/3'te suç olarak kabul edilen fiiller ise, TCK m. 227'nin ilk halinde mevcut olmayan, ortaya çıkan toplumsal ihtiyaçlar doğrultusunda, cezalandırılması gerektiği düşünülerek hukukumuzda dahil edilen fiillerdir. Fuhşa aracılık etmek amacıyla hazırlanan kartvizitlerin, insanların yoğun olarak bulunduğu meydanlarda ve kalabalık caddelerde yerlere atılmasını; ayrıca günümüzde hızla gelişen teknolojinin kötü amaçlarla kullanılmasını engellemek amacıyla TCK m. 227/3 içerisinde dahil edilmiştir.

Madde içerisinde yer alan suçların unsurları açık değildir. Öncelikle madde başlığında yapılacak değişikliklerle birlikte, daha açık düzenlemelerle unsurların sınırları net olarak ortaya konulmalıdır. Her suçun birden fazla seçimlik hareket barındırmasıyla, düzenleme içerisinde kullanılan bağlaçların anlam karmaşası yaratmaması adına açıklığın sağlanması önemlidir. Nitekim kanunilik ilkesi bakımından, TCK'da düzenlenen suçların lafzıyla da bağlı olduğu unutulmamalıdır. Düzenlemelerden beklenen faydanın etkin bir şekilde sağlanması, düzenlemelerin daha anlaşılır ve tereddüte yer vermeyecek şekilde ifade edilmesine de bağlıdır.

TCK m. 227'de yer alan "kişi" ifadeleri, AYM kararlarında olduğu gibi kanun boşluklarının doldurulması, belirlilik ve kanunilik ilkelerinin uygulanması amacıyla UHK ve GKFMT içerisine de girmelidir. UHK ve GKFMT'deki "kadın" ifadeleri de yerini "kişi" ifadelerine bırakmalı, günümüz koşullarına uyum sağlanmalıdır. Aksi halde fuhuş yapan erkek ya da trans bireylerin korunması söz konusu olmayacaktır. Bireylerin cinsel özgürlüklerini koruyan suç bakımından değişiklikler önemlidir.

Nitekim adalete hizmet eden hukuk metinlerinin, uygulayıcılar bakımından da kavram karışıklığı yaşamadan, hukukla ilgili herkes tarafından tereddütsüz aynı şekilde anlaşılması, hukuk devletini oluşturmak bakımından önemlidir. Hukuk devletinin gereği,

hukuki güvenlik; hukuki güvenliğin gereği, hukuk uygulayıcıları; hukuk uygulayıcılarının gereği de açık hukuki metinlerdir.

KAYNAKÇA

Kitaplar

AKSOY İPEKÇİOĞLU Pervin, *Türk Ceza Hukukunda Suça Teşebbüs*, 1. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2009

ARSLANTÜRK Mustafa, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*, Güncellenmiş 5. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Mayıs 2019.

ARTUK Mehmet Emin, Ahmet GÖKCEN, Ahmet Caner YENİDÜNYA, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 12. Tıpkı Baskı, Ankara, Adalet Yayınevi, 2012.

ARTUK Mehmet Emin, Ahmet GÖKCEN, Ahmet Caner YENİDÜNYA, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Baskı, Ankara: Turhan Kitabevi, 2015.

ATALAY Ayşe Özge, *Türk Ceza Hukukunda Fuhuş Suçu*, 1. Baskı, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, Haziran 2013.

BARDAKÇI Murat, *Osmanlı'da Seks*, İstanbul: İnkılap Kitapevi, 2005.

BAYTEMİR Erdal, *Cinsel Dokunulmazlığa Kişi Hürriyetine ve Genel Ahlaka Karşı Suçlar*, Ankara: Adalet Yayınevi, 2009.

BOSTANCI BOZBAYINDIR Gülşah, *Özel Ceza Hukuku Cilt VII – Genel Ahlaka Karşı Suçlar ve Aile Düzenine Karşı Suçlar (TCK m.225-234)*, 1. Baskı, İstanbul: Oniki Levha Yayıncılık, Ağustos 2020.

BULLOGH Vern L., “Attitudes toward Deviant Sex im Ancient Mesopotamia”, *The Journal of Sex Research*, Vol. 7, No. 3, 1971, p. 184–203

CENTEL Nur, Hamide ZAFER, Özlem ÇAKMUT, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul, 2010

CENTEL Nur, Hamide ZAFER, Özlem ÇAKMUT, *Türk Ceza Hukukuna Giriş*, İstanbul, 2006.

ÇOKAR Muhtar, “Kölelik mi, Çalışma mı?”, *Figen Yıldırım, Fahişeliğin Öbür Yüzü- Onbeş Kadının Tanıklığı İçinde*, İstanbul: Metis Yayınları, 2004

ÇOKSEZEN Duygu Merki, *Fuhuş Suçu*, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021.

DONAY Süheyl, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, İstanbul: Beta Yayınevi, 2007.

DÖNMEZER Sulhi, *Ceza Hukuku Özel Kısım Genel Adap ve Aile Düzenine Karşı Cürümler*, Yeniden gözden geçirilmiş ve genişletilmiş Beşinci Bası, İstanbul: Filiz Kitabevi, 1983.

DÖNMEZER Sulhi, Sahir ERMAN, *Nazari ve Tatbiki Ceza Hukuku*, C. I, 14. Baskı, İstanbul, 1997.

EREM Faruk, Ahmet DANIŞMAN, Mehmet Emin ARTUK, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*; 14. Baskı, Ankara, 1997.

ERSOY Yüksel, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*; Ankara, 2002.

GERÇEKER Hasan, *Yorumlu ve Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, B. 2, C. 4, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2015.

GÖZÜBÜYÜK Abdullah Pulat, *Türk Ceza Kanunu Gözübüyük Şerhi*, C. 3, İstanbul, 1988.

GÜNDEL Ahmet, *Cinsel Saldırı Cinsel İstismar*; Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2009.

GÜRİZ Adnan, *Hukuk Felsefesi*, Ankara, 2009.

HAFIZOĞULLARI Zeki, Muharrem ÖZEN, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler Topluma Karşı Suçlar*, Ankara, 2016.

HAKERİ Hakan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 8. Baskı, Ankara: Seçkin Yayınevi, 2009.

HAKERİ Hakan, *Tıp Hukuku*, Ankara, 2010.

İÇEL Kayıhan, Füsun SOKULLU-AKINCI, İzzet ÖZGENÇ, Adem SÖZÜER, Fatih Selami MAHMUTOĞLU, Yener ÜNVER, *Suç Teorisi-Suç Kavramına İlişkin Genel Bilgiler, Suçun Yapısal Unsurları, Suçun Özel Oluşum Biçimleri*, 2. Kitap, Yeniden Gözden Geçirilmiş 3. Bası, İstanbul, 2004

KANGAL Zeynel T., *Tüzel Kişilerin Ceza Sorumluluğu*, Ankara, 2003.

KOCA Mahmut, İlhan ÜZÜLMEZ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş ve Güncellenmiş 5. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ekim 2012.

LESİEUR, Henry R., WELCH Michael *Vice Crimes: Individual Choices and Social Controls in Criminology*, Editör Joseph F. Sheley, Wadsworth Publishing Company, California, 1995

MALKOÇ İsmail, *Açıklamalı-İçtihatlı 5237 Sayılı Yeni Türk Ceza Kanunu*, C. 2, Ankara: Malkoç Kitabevi, 2008.

MALKOÇ İsmail, *Türk Ceza Kanunu Uygulamasında Cinsel Suçlar*, 1. Baskı, Ankara: Malkoç Kitabevi, Mayıs 2009.

MANCINI Jean Gabriel, *Fahişelik ve Kadın Ticareti*, İstanbul: Varlık Yayınları, 1973.

ÖZBEK Veli Özer, Koray DOĞAN, Pınar BACAKSIZ, İlker TEPE, *Türk Ceza Hukuku Özel Hükümler*, 15. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2020.

ÖZGENÇ İzzet, *Suçta İştirakin Hukuki Esası ve Faillik*, İstanbul, 1996.

ÖZGENÇ İzzet, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 9. Bası, Ankara: Seçkin Yayıncılık, Eylül 2013

ÖZTÜRK Bahri, Mustafa Ruhan ERDEM, *Uygulamalı Ceza Hukuku ve Emniyet Tedbirleri Hukuku*, Ankara, 2011.

PARLAR Ali, Muzaffer HATİPOĞLU, *5237 Sayılı TCK'da Özel ve Genel Hükümler Açısından Asliye Ceza Davaları*, 1. Baskı, Adalet Yayınevi, Ankara, 2008.

PARLAR Ali, Muzaffer Hatipoğlu, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. 4, Ankara, 2008.

PARLAR Ali, Muzaffer HATİPOĞLU, *Türk Ceza Kanunu Yorumu*, C. III, Seçkin Yayıncılık, 2010.

PARLAR Ali, *Türk Ceza Kanunu Şerhi*, C. 2, Bilge Yayınevi, Ankara, 2005.

SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 6. Baskı, Yetkin Yayınevi, Ankara, 2014.

SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2002.

SOYASLAN Doğan, *Ceza Hukuku Özel Hükümler*, Gözden Geçirilmiş 13. Bası, Ankara: Yetkin Yayıncılık, 2020.

SÖZÜER Adem, *Türk Ceza Hukuku Mevzuatı*, Güncellenmiş 3. Baskı, Alfa Yayıncılık, Eylül 2015.

SÜMER Haluk Hadi, *Sosyal Güvenlik Hukuku*, Güncellenmiş 2. Baskı, Ankara: Seçkin Yayıncılık, 2021

TANER Fahri Gökçen, *Türk Ceza Hukukunda Cinsel Özgürlüğe Karşı Suçlar*, 2. Baskı, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2017.

TUNCAY Aziz Can, Ömer EKMEKÇİ, *Sosyal Güvenlik Hukuku Dersleri*, Yenilenmiş 17. Bası, İstanbul: Beta Yayınları, 2015.

TUNCAY Aziz Can, Ömer EKMEKÇİ, *Sosyal Güvenlik Hukuku'nun Esasları*, İstanbul, 2008

ÜNVER Yener, “Cinsel Dokunulmazlığa ve Genel Ahlak Karşı Suçlar”, *Türk Ceza Kanunu'nun 2. Yılı Teori ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar*, Türk Ceza Hukuku Derneği Yayını, İstanbul, 2008.

ÜNVER Yener, *Ceza Hukukuyla Korunması Amaçlanan Hukuksal Değer*, Ankara, 2003.

YAŞAR Osman, Hasan Tahsin GÖKCAN, Mustafa ARTUÇ, *Yorumlu- Uygulamalı Türk Ceza Kanunu*, C. V, Ankara, 2010.

ZAFER Hamide, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, 4. Baskı, Ankara: Beta Yayınevi, 2014.

Makale ve Tezler

BULUT Nihat, “Hak ve Özgürlüklerin Sınırlandırılma Nedeni Olarak Genel Ahlak”, *AÜEHFD*, C. 4, S. 1-2, 2000.

DEMİR Sabriye Dilek, *Kadın Seks İşçiliğinin Hukuki Mevzuat Çerçevesinde İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Ankara, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, 2009

DEMREN DÖNMEZ Burcu, “Türk Ceza Kanununda ‘Kamu Görevlisi’ Kavramı”, *TBBD*, S. 94, 2011, s. 95-130.

DURSUN Hasan, “Fuhşa ve Fuhuş Hakkındaki Temel Hukuk Normlarına Genel Bir Bakış”, *TBBD*, S. 93, Mayıs-Haziran 2011

GÜLCÜ Arıkan, “Fuhşiyata Tahrik Suçları”, *Yargıtay Dergisi*, C. 5, S. 3, Temmuz 1979, s. 483-496.

HATİPOĞLU AYDIN, Duygu, “Hukuk-Ahlak İlişkisi Bağlamında Türk Hukukunda Kumar”, *SÜHFD*, C. 29, S. 2, 2021, s. 1477-1499.

İÇEL Kayıhan, “Görünüşte Birleşme (İçtima) İlkeleri ve Yeni Ceza Kanunu”, *İTÜSBD*, S. 14, 2008.

KATOĞLU Tuğrul, “Ceza Hukukunda Suçun Mağduru Kavramının Sınırları”, *AÜHFD*, C. 61, S. 2, 2012.

KOÇ Mehmet, “Fuhuş ve Fuhşa Aracılık Suçlarının Osmanlı Hukukundaki Cezaları”, *NEÜİFD*, S. 47, 2019.

ÖZEN Gizem Kübra, *Çocuk İstismarı Bağlamında Müstehcenlik Ve Fuhuş Suçlarının Değerlendirilmesi*, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Kamu Hukuku Anabilim Dalı, 2015.

ÖZERDOĞAN Nebahat, Deniz SAYINER, Nedime KÖŞGEROĞLU, Özlem ÖRSAL, *Kadın ve Fuhuş Olgusu*, <https://docplayer.biz.tr/585260-Kadin-ve-fuhus-olgusu.html>.

ÖZGENÇ İzzet, “Davranış Normları Teorisi (Haksızlık ve Müeyyide İlişkisi)”, *SÜHFD*, Prof. Dr. Şakir Berki'ye Armağan, C. 5, Sayı 1-2, 1996.

ÖZGENÇ İzzet, “Fuhuş ve Hukuk-Anayasa Mahkemesinin 18.10.2017 tarihli ve 2014/19152 numaralı Bireysel Başvuru Kararının Değerlendirilmesi”, *Dr. Dr. H.c. Silvia Tellenbach'a Armağan*, Seçkin Yayıncılık, 2018, s. 483-501.

TANERİ Gökhan, “Fuhuş Suçu”, *ÇÜHFD*, C.2, S:3, Haziran 2015.

UYGUR Gülriz, “Genel Ahlakın Vazgeçilmezliği (Mi?)”, *Güncel Hukuk Dergisi*, S. 12, 2008, s. 12-14.

ÜÇGÜL Derya, Fuhuş, *Seks İşçiliği ve Fuhuş Yüzünden Bulaşan Zührevi Hastalıklarla Mücadelenin Hukuki Boyutu*, Yüksek Lisans Tezi, Mersin, Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Üniversitesi, 2015.

ZAFER Hamide, “Fuhuşa Teşvik Suçunda Zincirleme Suçun Mağdura İlişkin Koşulunun Değerlendirilmesi”, *GÜHFD, Prof. Dr. Köksal Bayraktar’a Armağan*, C. I, 2010/1.

ZAFER Hamide, “Fuhuş Suçu (TCK m.227)”, *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, Prof. Dr. Durmuş Tezcan’a Armağan*, C.21, Özel S. , 2019.

Sözlükler

Büyük Larousse Sözlük ve Ansiklopedisi; İstanbul: Milliyet Gazetecilik, C. 9, 1986.

İnternet Kaynakları

Adli Sicil ve İstatistik Genel Müdürlüğü, *Adli İstatistikler 2021*, Ankara, <https://adlisicil.adalet.gov.tr>

AYM Kararlar Bilgi Bankası

<https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr>

<https://www.etimolojiturkce.com/kelime/fuhu%C5%9F>

<http://kirmizisemsiye.org>

http://www.radikal.com.tr/ek_haber.php?ek=cts&haberno=6478,

https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Prostitution_laws_of_the_world.PNG

<https://kaosgl.org/haber/3-mart-dunya-seks-iscileri-haklari-gunu>

<https://karararama.yargitay.gov.tr/YargitayBilgiBankasiIstemciWeb/>

<https://sozluk.gov.tr/>

<https://www.haberturk.com/kayip-hayatlardan-izler-zurafa-sokak-notlari-3294459>

Lexpera İçtihat ve Mevzuat Program

Diğer Yayınlar

EROL Ali, “3 Mart: Dünya Seks İşçileri Hakları Günü”, *KAOS GL Dergisi*, 28.02.2009